

Załącznik I
do Strategii Rozwoju Gminy Wieluń
na lata 2023 - 2030



*Diagnoza
społeczno-gospodarcza
Gminy Wieluń*

Wieluń 2023

ZAMAWIAJĄCY



Gmina Wieluń

pl. Kazimierza Wielkiego 1
98-300 Wieluń

WYKONAWCA



Grupa CDE

Grupa CDE Sp. z o.o.

ul. Powstańców Śląskich 1
43-190 Mikołów
tel.: 32 326 78 17
e-mail: biuro@ekocde.pl

OPRACOWANIE

Jakub Kmieć

Kamil Krzoski

Michał Mroskowiak

SPIS TREŚCI

Uwarunkowania geograficzne	7
Demografia	21
Gospodarka i rynek pracy	27
Środowisko naturalne i dziedzictwo kulturowe	37
Infrastruktura	58
Sport i rekreacja	72
Bezpieczeństwo publiczne	76
Polityka społeczna	82
Finanse samorządowe	107



CZYM JEST DIAGNOZA?

Czym jest diagnoza?

Kompleksowa i pogłębiona diagnoza stanowi punkt wyjścia i bazę dla opracowania strategii rozwoju. Zgodnie z obowiązującym prawem, diagnoza nie jest już tylko dobrą praktyką czy standardem realizacyjnym, ale obowiązkiem ustawowym wynikającym z art. 10a Ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju. Dla Strategii Rozwoju Gminy Wieluń na lata 2023-2030, diagnozę przygotowano jako odrębny dokument (raport diagnostyczny), a w samej Strategii przytoczone zostaną jedynie kluczowe dane i informacje oraz najważniejsze wnioski z nich płynące.

Diagnoza przeprowadzana jest w ujęciu dynamicznym, tzn. obejmuje nie tylko stan aktualny, ale również analizę stanu poprzedzającego (przyjęto do analizy dane za okres 2015-2020, lub w przypadku dostępności danych za okres 2011-2020).

Diagnoza obejmuje następujące obszary:

1. Uwarunkowania geograficzne;
2. Demografię;
3. Gospodarkę i rynek pracy;
4. Środowisko naturalne i dziedzictwo kulturowe;
5. Infrastrukturę;
6. Sport i rekreację;
7. Bezpieczeństwo publiczne;
8. Politykę społeczną;
9. Edukację i wychowanie;
10. Kapitał społeczny;
11. Finanse samorządowe (budżet).



UWARUNKOWANIA GEOGRAFICZNE

Uwarunkowania geograficzne

Gmina Wieluń położona jest w południowo-zachodniej części województwa łódzkiego w powiecie wieluńskim. Centralnym ośrodkiem Gminy jest Miasto Wieluń, które wchodzi w skład jednostki administracyjnej o statusie gminy miejsko-wiejskiej i jest stolicą powiatu wieluńskiego. Gmina zajmuje powierzchnię ok. 131,2 km² i graniczy z następującymi gminami:

- Czarnożyły i Ostrówek – od strony północnej;
- Biała - od strony północno-zachodniej;
- Mokrsko i Skomlin - od strony zachodniej;
- Pątnów - od strony południowej;
- Osjaków i Wierzchlas – od strony wschodniej.



Rysunek 1 Położenie Gminy Wieluń

W skład Gminy Wieluń wchodzi miasto Wieluń (w granicach którego leży sołectwo Niedzielsko) oraz 19 jednostek pomocniczych – sołectw gminy:

- Bieniądzice,
- Borowiec,
- Dąbrowa,
- Gaszyn,
- Jodłowiec,
- Kadłub,
- Kurów,
- Małyszyn,
- Masłowice,
- Nowy Świat,
- Olewin,
- Srebrnica-Piaski,
- Ruda,
- Rychłowice,
- Sieniec,
- Starzenice,
- Turów,
- Urbanice,
- Widoradz.

Powierzchnia gminy w granicach administracyjnych wynosi 13 100 ha, w tym miasto zajmuje około 1 700 ha.

Wg fizyczno-geograficznego podziału Polski (J. Kondrackiego 1978 r.) Gmina Wieluń położona jest w obrębie 3 mezoregionów – Wyżyny Wieluńskiej, Wysoczyzny Wieruszowskiej i Kotliny Szczercowskiej. Wysoczyzna Wieruszowska i Kotlina Szczercowska wchodzi w skład Nizin, a Wyżyna Wieluńska w skład makroregionu Wyżyny Śląsko-Krakowskiej. Rzeźba terenu uzależniona jest od wielu czynników. Zasadniczym uwarunkowaniem jest budowa geologiczna podłoża oraz erozyjno-akumulacyjna działalność lodowca, wód lodowcowych i rzecznych (złodowacenie środkowo-polskie – stadiał Warty). Procesy denudacyjne i wietrzeniowe doprowadziły do złagodzenia stoków i wypełnienia obniżeń. Północno-zachodnia część Gminy leży w zasięgu Wysoczyzny Wieruszowskiej. Stanowi ją wysoczyzna polodowcowa płaska bądź falista o wysokości względnej do 175,0 m n.p.m. i spadkach < 5% i lokalnie 5-10%. Wschodnia część Gminy leży na obszarze Kotliny Szczercowskiej w obrębie płaskiej równiny sandrowej o wysokościach 170,0 – 175,0 m n.p.m. o spadkach z reguły poniżej 5%. Południowa część Gminy leży na Wyżynie Wieluńskiej o wysokościach 200,0 – 235,0 m n.p.m. Jest to obszar najbardziej urozmaicony. Dominują tu liczne wzgórza o wysokości względnej od 10-30 m i nachyleniu 5-10 i powyżej 10%.

Na wyżej wymienionych obszarach wydzielono następujące formy morfologiczne:

- Formy pochodzenia denudacyjnego uwarunkowane strukturą. Są to pagóry jurajskie. Stanowią je prawie najbardziej wyniesione partie terenu. Występują we wszystkich mezoregionach. Nachylenie zboczy zróżnicowane od 5-10 i powyżej 10%.
- Formy związane z działalnością procesów glacialnych. Wysoczyzna morenowa płaska utrzymująca się w poziomie 175,0 – 190,0 m n.p.m. i występują w części północno-zachodniej i północno-wschodniej. Charakteryzuje się rzeźbą płaską lub lekko falistą. Wysoczyzna morenowa pagórkowata występuje w części południowej Gminy głównie w obrębie Wyżyny Wieluńskiej. Położona jest na wysokościach 190,0 – 230,0 m n.p.m. Wysoczyznę tę w przeciwieństwie do wyżej wymienionej cechuje bardziej urozmaicona rzeźba, jest również bardziej zróżnicowana pod względem hipsometrycznym. Do największych obniżień w ramach opracowania należą obniżenia powytopiskowe tzw. Pastwy Mokre w części północno-zachodniej Gminy oraz w części wschodniej położone między wsiami Sieniec i Wierzchlas. Są to rozległe na ogół płytkie formy, w dnach, których zaznaczają się wyraźnie wyższe poziomy akumulacyjne.
- Formy pochodzenia fluwioglacjalnego. Równina sandrowa zajmuje rozległy obszar w północno-wschodniej części Gminy. Obszar ten charakteryzuje się płaską powierzchnią. Urozmaicenie monotonnej powierzchni stożka sandrowego wprowadzają liczne zagłębienia powstałe w wyniku nierównomiernej akumulacji lodowca, obniżenia powytopiskowe oraz niewielkie formy wydmowe.
- Formy pochodzenia fluwialnego. Do większych dolin rzecznych na terenie Gminy należy dolina rzeki Pyszej i kanałów: Krzyworzeckiego i Olewińskiego. Zasięgi dolin tych rzek są różne i często miejscami trudne do wydzielenia.

Oprócz wymienionych form naturalnych występują dość liczne formy pochodzenia antropogenicznego. Największe z nich występują na Wyżynie Jurajskiej w południowo - wschodniej części miasta (ul. Częstochowska przy ul. Polnej). Stanowią je rozległe wyrobiska poeksploatacyjne piasku i żwiru (aktualnie nieczynne) tworzące skarpy, nierówności terenu, zagrożone procesami erozji powierzchniowej.

Obszary o silnie przeobrażonej rzeźbie (zniwelowane, nadsypane bądź zasypane) związane z rozbudową miasta zajmują także dość znaczne obszary (środkowa część).

Ponadto do form antropogenicznych należy zaliczyć nasypy kolejowe, drogowe, wkopy, groble itp.

Rzeźba terenu pod kątem przydatności dla zabudowy jest zatem dość korzystna, gdyż przeważa powierzchnia płaska, bez dużych przewyższeń.

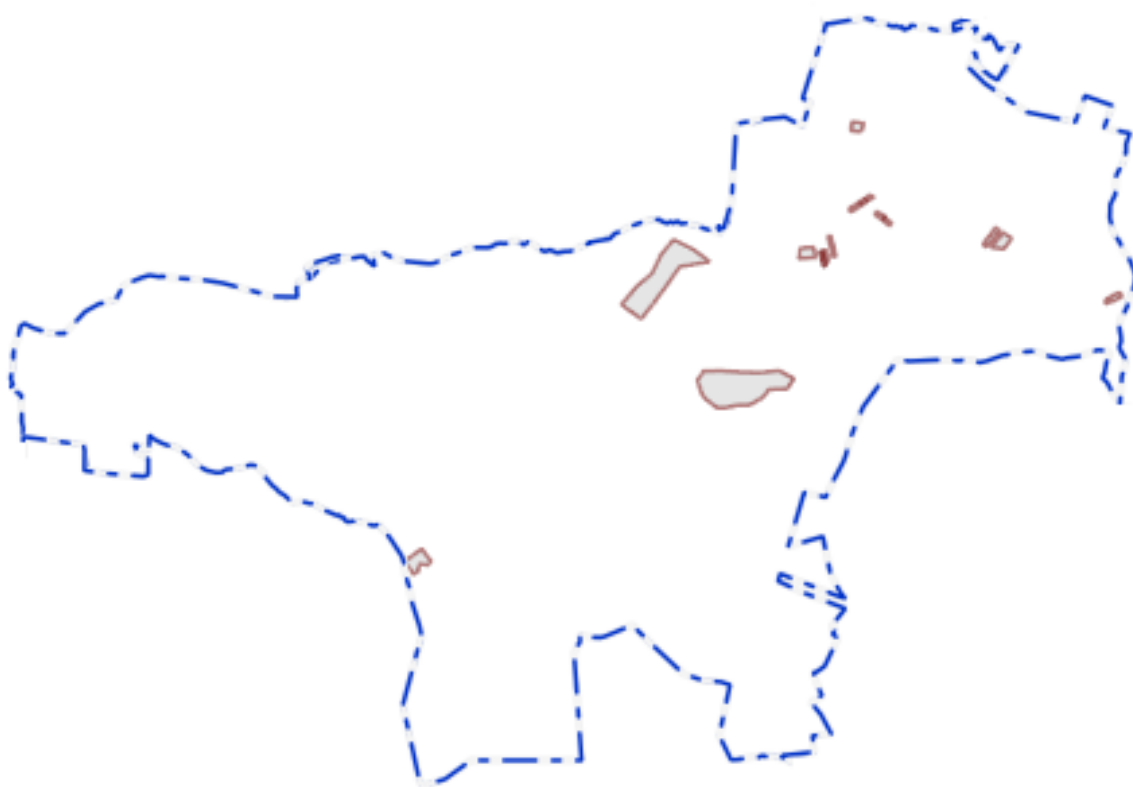
Podstawową funkcją Gminy pod względem wykorzystania powierzchni, jest rolnictwo, a uzupełnia je przemysł rolno-spożywczy i usługi. Użytki rolne stanowiące około 70 % powierzchni miny, z czego duże kompleksy gleb mają wysokie klasy bonitacyjne. Gleby dobre i bardzo dobre to 67% powierzchni użytków rolnych.

Wśród surowców budowlanych w rejonie miasta Wielunia na uwagę zasługują surowce węglanowe – wapienie jurajskie malmu. Przedmiotem eksploatacji były wapienie płytowe twarde, kredowe, wapienie piaszczyste oraz piaskowce wapniste. Surowiec ten był używany w budownictwie, obecnie jednak nie jest eksploatowany.

Występujące w południowej części miasta gliny zwałowe oraz piaski nie są eksploatowane, gdyż są to przeważnie złoża o niskiej jakości i nie mogą znaleźć zastosowania w budownictwie. Z tego też powodu nie wykazują potencjału do komercyjnej eksploatacji.

"Bilans Zasobów Złóż Kopalin w Polsce" za rok 2019 opracowany przez Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy (PIG-PIB) przedstawia dane dotyczące złóż kopalin z 2019 roku, dokumentując 14 247 krajowych złóż kopalin. Na terenie Wielunia zidentyfikowano następujące złoża:

1. Złoże wapieni i margli dla przemysłu cementowego: 56 937 tys. ton.
2. Złoże surowców ilastych dla przemysłu cementowego: 72 411 tys. ton.
3. Złoże surowców ilastych ceramiki budowlanej: 546 tys. ton.
4. Złoże kamieni łamanych i blocznych: 261 tys. ton.



Rysunek 2 Granice złóż na terenie Gminy Wieluń (źródło: <https://wielun.e-mapa.net>)

Pod względem hydrograficznym opracowany teren położony jest na obszarze zlewni rzeki Pysznnej w dorzeczu Warty. Pyszna jest lewobrzeżnym dopływem rzeki Oleśnicy. Stanowi zarazem północną granicę opracowania. Koryto rzeki jest wyrównane i sprawia wrażenie rowu melioracyjnego o szerokości 4,0 – 5,0 m. Zalewane są najniżej położone obszary w obrębie tarasu zalewowego. Pozostała część, na której położone jest miasto, nie posiada naturalnych cieków wód powierzchniowych. Martwa dolina rozdzielająca teren badań na część północną i południową pozbawiona jest właściwie rzek. Obszar jej rozcinają liczne rowy melioracyjne. Główny zwany Kanałem Wieluńskim jest prawobrzeżnym dopływem rzeki Pysznnej.

Dość ważnym elementem wód powierzchniowych na terenie badanym są niewielkie, lecz dość liczne występujące małe zbiorniki wodne.

Na obszarze miasta Wielunia występują następujące poziomy wodonośne:

- I plejstocenu,
- II miocenu,
- III keloweju – oksfordu,
- IV serii rudonośnej,
- V warstw kościeliskich.

I poziom – plejstocen tworzy osobny poziom wodonośny jedynie w północnej części miasta, natomiast w południowej części łączy się z poziomem III. Posiada niewielką miąższość – 4 – 6 m. Woda jest ujmowana poprzez studnie kopane, może ulegać zanieczyszczeniom wskutek braku górnej warstwy izolacyjnej.

II poziom – mioceńskie utwory wodonośne występujące w postaci cienkich warstw piasków drobnoziarnistych i pylastych, wśród nieprzepuszczalnych utworów ilastych nie tworzą w rejonie miasta Wielunia poważniejszego poziomu wodonośnego.

III poziom – występuje w wapieniach i drobnoziarnistych piaskowcach wapnistych, zalegających zwykle pod stosunkowo cienką pokrywą czwartorzędu. Ich miąższość jest zmienna (około 30 – 40 m). W utworach tych występują zjawiska krasowe. Z poziomu tego czerpią wodę studnie na ujęciu wodociągu, studnie zakładów przemysłowych oraz gospodarstwa indywidualne.

IV poziom – nie tworzą one ciągłego poziomu wodonośnego. Woda występuje w przewarstwieniach piasków i piaskowców (do 3,0 m) wśród łtów i łupków ilastych oraz syderytów.

V poziom – wody tego poziomu występują w piaskach i piaskowcach przeważnie drobnoziarnistych lub rzadziej gruboziarnistych. Warstwy kościeliskie na obszarze jury krakowsko – częstochowskiej tworzą największy zbiornik wód gruntowych. Wody posiadają charakter artezyjski, nawiercone są na głębokości od 130 do 245 m p.p.t.

W centrum miasta wody podziemne czwartorzędowe występują na głębokości do około 1,5 m.

Gmina zlokalizowana jest na terenie jednolitej części wód powierzchniowych: „Pyszna do Dopływu z Gromadzic” (PLRW6000171818893). Stan wód wg. badań jakości za rok 2020 przedstawiono w tabeli.

Tabela 1 Stan jakości wód powierzchniowych na terenie Gminy

KOD JCWP	NAZWA	STAN/ POTENCJAŁ EKOLOGICZNY	STAN CHEMICZNY	STAN JCWP	CEL DLA STANU/ POTENCJAŁU EKOLOGICZNEGO	CEL DLA STANU CHEMICZNEGO	OCENA RYZYKA NIEOSIĄGNIĘCIA CELÓW ŚRODOWISKOWYCH
RW6000171818893	Pyszna do Dopływu z Gromadzie	słaby	dobry	zły	dobry potencjał ekologiczny	dobry stan chemiczny	zagrożona

Zgodnie z hydroportalem publikującym mapy zagrożenia powodziowego i mapy ryzyka powodziowego (ISOK), Gmina Wieluń nie znajduje się na terenie obszaru zagrożonego powodzią. Teren Gminy nie jest zagrożony również podtopieniami.

Obszar Gminy Wieluń znajduje się na terenie występowania Jednolitej Części Wód Podziemnych (JCWPd) nr 82 (PLGW600082), a także w zasięgu Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 325 - Zbiornik Częstochowa (W) i 326 - Zbiornik Częstochowa (E). W poniższej tabeli przedstawiono charakterystykę JCWPd.

Tabela 2 Charakterystyka JCWPd

CHARAKTERYSTYKA JCWPd		
Nazwa/numer JCWPd		82
Kod JCWPd		PLGW600082
Powierzchnia JCWPd [km ²]		2809,20
Obszar dorzecza		Odra
Region wodny		Warty
RZGW		RZGW w Poznaniu
RDOŚ		RDOŚ w Łodzi
WZMIUW		Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Łodzi
Województwo		10 (ŁÓDZKIE), 16 (OPOLSKIE), 24 (ŚLĄSKIE), 30 (WIELKOPOLSKIE)
Powiat		1001 (bełchatowski), 1003 (łaski), 1009 (pajęczański), 1011 (poddębicki), 1014 (sieradzki), 1017 (wieluński), 1018 (wierszowski), 1019 (zduńskowolski), 1608 (oleski), 2406 (kłobucki), 3027 (turecki)
Gmina		100106_2 (Rusiec), 100304_2 (Widawa), 100901_3 (Działoszyn), 100902_2 (Kielczygłów), 100903_2 (Nowa Brzeźnica), 100904_3 (Pajęczno), 100905_2 (Rząśnia), 100906_2 (Siemkowice), 100907_2 (Strzelce Wielkie), 101102_2 (Pęczniew), 101103_3 (Poddębice), 101104_3 (Uniejów), 101105_2 (Wartkowice), 101106_2 (Zadim), 101401_1 (Sieradz), 101402_3 (Błaszki), 101403_2 (Brąszewice), 101404_2 (Brzeźnio), 101405_2 (Burzenin), 101406_2 (Goszczanów), 101407_2 (Klonowa), 101408_2 (Sieradz), 101409_3 (Warta), 101410_2 (Wróblew), 101411_3 (Złoczew), 101701_2 (Biała), 101702_2 (Czarnożyły), 101703_2 (Konopnica), 101704_2 (Mokrsko), 101705_2 (Osjaków), 101706_2 (Ostrówek), 101707_2 (Pątnów), 101708_2 (Skomlin), 101709_3 (Wieluń), 101710_2 (Wierzchnas), 101802_2 (Czastary), 101804_2 (Lututów), 101805_2 (Łubnice), 101806_2 (Sokolniki), 101901_1 (Zduńska Wola), 101902_3 (Szadek), 101903_2 (Zapolice), 101904_2 (Zduńska Wola), 160804_3 (Praszka), 160806_2 (Rudniki), 240603_2 (Lipie), 240607_2 (Popów), 302703_3 (Dobra)
Inne informacje/dane dotyczące JCWPd		
Powiązanie JCWPd z JCWP (w rozumieniu ekosystemu zależnego od wód podziemnych) - kody powiązanych JCWP		
JCW rzeczne		RW600017183129, RW600019181759, RW600019181899, RW600016181752, RW600016183196, RW60001718194, RW600017183112, RW600019181999, RW60001718172, RW6000171831729, RW600016183194, RW60001718317889, RW600017183192, RW600017181894, RW6000161817369, RW60001718319
JCW przybrzeżne		
JCW przejściowe		
JCW jeziorne		
Ocena stanu JCW		
Ocena stanu 2012	Stan chemiczny	dobry
	Stan ilościowy	dobry
	Stan ogólny	dobry
JCWPd wg podziału obowiązującego w I cyklu planistycznym		77, 78, 79, 94, 95
Presje antropogeniczne na stan wód		
Przyczyna stanu słabego		-

Regionalny monitoring wód podziemnych na terenie województwa łódzkiego realizowany jest zgodnie z zapisami zatwierdzonego przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska Programu Państwowego Monitoringu Środowiska Województwa Łódzkiego w latach 2016–2020. Prowadzenie monitoringu jakości wód podziemnych, zgodnie z zapisami prawa ma dostarczyć wiedzy niezbędnej do planowania w gospodarowaniu wodami oraz podejmowania działań na rzecz ochrony wód i poprawy ich stanu.

Badania wody w poszczególnych punktach prowadzone są raz na trzy lata. Na terenie Gminy Wieluń prowadzone są pomiary zanieczyszczeń w dwóch studniach. Ostatnie badania wykonano 2018 roku w studni wodociągu wiejskiego w Jodłowcu i w 2020 roku w zakładowej studni Spółdzielni Dostawców Mleka w Wieluniu. Studnie te należą do jednolitej części wód podziemnych o nr 82. Wykaz oraz charakterystykę punktów przedstawiono poniżej.

Tabela 3. Charakterystyka punktów pomiarowych wód podziemnych badanych w ramach monitoringu regionalnego na terenie Gminy Wieluń (źródło: dane WIOŚ)

POŁOŻENIE STUDNI	GŁĘBOKOŚĆ PUNKTU [M P.P.T.]	RODZAJ WÓD	STRATYGRAFIA
SPÓŁDZIELNIA DOSTAWCÓW MLEKA W WIELUNIU	72		jura dolna
ZAKŁAD EKSPLOATACJI WODOCIĄGÓW W WIELUNIU			jura górna

Przy ocenie stanu chemicznego wód w punkcie pomiarowym dopuszcza się przekroczenie wartości fizykochemicznych, gdy jest to spowodowane przez naturalne procesy, a mieści się w granicach przyjętych dla kolejnej, niższej klasy. W przypadku omawianych wód podziemnych dotyczy to fosforanów w studni w Jodłowcu. Na podstawie badań fizykochemicznych wód podziemnych przeprowadzonych na terenie Gminy Wieluń stwierdzono dobrą jakość wody pobranej w Jodłowcu i słabą w zakładowej studni SDM Wieluń. Obniżenie jakości wody do III klasy spowodowało wysokie stężenie azotanów (III klasa), które są kancerogenne i nie dopuszcza się ich do przekroczenia wartości granicznych przy określaniu klasy. W III klasie jakości znajdowały się tam również węglowodory.

Gleby na terenie powiatu wieluńskiego utworzone są głównie z pyłów, glin, piasków osadów aluwialnych i skał wapiennych. Są to głównie gleby brunatne właściwe oraz gleby brunatne.

Obszar Gminy Wieluń charakteryzuje się dość znacznym zróżnicowaniem warunków glebowych. Występują tutaj obszary gleb zarówno o dobrych i bardzo dobrych warunkach, jak i słabych lub bardzo słabych. Najlepsze gleby tego obszaru to głównie gleby bielcowe pszenne dobre lub pszenno-żytnie w klasach bonitacji III a – III b, wytworzone z glin lekkich, czasami nieco spiaszczonych od powierzchni. Do grupy tej zaliczono również niewielkie obszary gleb zbożowo-pastewnych mocnych oraz pszennych wadliwych. Są to głównie czarne ziemie lub gleby brunatne o takim samym gatunku w klasach III a – IV a z małym udziałem IV b, dorównujące w/w glebom zawartością składników pokarmowych. Gleby opisanych grup dominują

w części środkowej (na północ i wschód od miasta Wielunia, w okolicach wsi Rudy) i południowej granicy (okolice wsi Kadłub).

W części środkowej oraz na zachodzie Gminy dominują gleby bielcowe, brunatne lub rzadziej czarna ziemia. W części południowej w sąsiedztwie miasta i północno-wschodniej oraz na zachodzie Gminy duży procent powierzchni zajmują ubogie gleby piaszczyste. Wyróżniono wśród nich dwie grupy. W pierwszej z nich dominują gleby brunatne lub bielcowe żytnio-ziemniaczane słabe z małym udziałem czarnych gleb lub mad zbożowo-pastewnych słabych. Są one najczęściej wytworzone z płytkich lub średnio głębokich piasków słabo gliniastych zalegających na piasku luźnym i zaliczają się do V klasy bonitacji. Charakteryzują się one małą zawartością składników pokarmowych i niezbyt korzystnymi stosunkami wodno-powietrznymi.

Najuboższe gleby w Gminie, to żytnio-łubinowe gleby brunatne wyługowane wytworzone z piasków luźnych w V – VI klasie bonitacji. Są one bardzo przepuszczalne i suche, w związku, z czym również bardzo ubogie w składniki pokarmowe, a także próchnicę. Gleby te nie podlegają prawnej ochronie i powinny być przeznaczone na cele nierolnicze w pierwszej kolejności. Doliny rzeczne i obniżenia terenu wypełnione są glebami hydrogenicznymi o zróżnicowanym składzie mechanicznym i różnych stosunkach wodnych, głównie w klasach III i IV.

W Gminie Wieluń, podobnie jak w całym województwie łódzkim, degradacja gleb spowodowana jest szeregiem czynników naturalnych, głównie jednak antropogenicznych. Do pierwszych zaliczyć należy erozję powietrzną, wodną i osuwiskową.

W ramach Państwowego Monitoringu Środowiska prowadzony jest również monitoring chemizmu gleb ornych Polski. Celem programu jest ocena stanu zanieczyszczenia i zmian właściwości gleb w wymiarze czasowym i przestrzennym. Monitoring chemizmu gleb ornych Polski jest realizowany od roku 1995. W 5-letnich odstępach czasowych pobierane są próbki glebowe z 216 stałych punktów pomiarowo-kontrolnych, zlokalizowanych na gruntach ornych charakterystycznych dla pokrywy glebowej kraju. Monitoring obejmuje wyłącznie użytki rolne, ze szczególnym uwzględnieniem gruntów ornych, na których istnieje bezpośrednia zależność pomiędzy stanem gleby a bezpieczeństwem produkowanej żywności.

Na terenie Gminy Wieluń zlokalizowany jest jeden punkt monitoringu gleb:

- Bieniędzice, Gmina Wieluń (punkt nr 237).

Zjawisko zakwaszania gleb jest niezwykle istotne z uwagi na ryzyko „uruchamiania” metali

i zwiększenia związanej z tymi procesami ekspozycji mieszkańców na zanieczyszczenia. Mobilność potencjalnie toksycznych metali, takich jak np. kadm, ołów i nikiel, zwiększa się wraz ze spadkiem pH gleby. Według badań przeprowadzonych przez IUNG w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska obserwuje się znaczny wzrost zakwaszenia gleb na przestrzeni 20 lat.

Tabela 4 Odczyn pH w punkcie monitoringowym gleb na terenie Gminy Wieluń

LATA	1995	2000	2005	2010	2015
PUNKT 237 (BIENIĄDZICE)					
ODCZYN "PH " W ZAWIESINIE H₂O	6,0	6,4	5,3	5,7	4,7
ODCZYN "PH " W ZAWIESINIE KCL	5,2	5,5	4,2	4,7	3,9

Na terenie Gminy Wieluń zauważa się wzrost kwasowości gleb. Zakwaszone gleby powinny zostać poddane procesowi wapnowania. Głównym celem tego zabiegu jest odkwaszenie, podwyższenie odczynu i poprawienie cech fizycznych oraz chemicznych, a przez to poprawa gruzelkowej struktury gleby i unieczynnienie metali ciężkich. Wapnowanie wpływa także na zwiększanie pobierania i zawartość w roślinach wapnia i magnezu oraz lepszą dostępność fosforu. Zabieg ten poprawia również zwiększenie plonów zwłaszcza w przypadku gleb bardzo kwaśnych.

Gleby o najwyższym stopniu zanieczyszczenia wg specyfikacji Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach (IUNG) powinny być całkowicie wyłączone z produkcji rolniczej

i zalesione, ze względu na przenoszenie zanieczyszczeń z pyłami glebowymi. Wysoka zawartość próchnicy w glebach jest czynnikiem stabilizującym ich strukturę, zmniejszającym podatność na zagęszczenie oraz degradację w wyniku erozji wodnej i wietrznej. Z przedstawionych poniżej danych wynika, że zawartość próchnicy w punkcie pomiarowym ma tendencję spadkową. Gleby zasolone charakteryzują się niekorzystnymi właściwościami fizycznymi i fizykochemicznymi. Nadmierna koncentracja soli powoduje zmniejszenie dostępności wody dla roślin, zakłócenie równowagi jonowej w glebach oraz zwiększenie zawartości soli w roślinach i obniżenie ich wartości użytkowej. Na terenie Gminy Wieluń odnotowuje się spadek zasolenia gleb. Niedobór fosforu ogranicza wzrost roślin, obniża wysokość plonu i jego jakość. Zaledwie część fosforu glebowego, obecna w roztworze glebowym w postaci jonowej, jest dostępna dla roślin. Gleba w punkcie monitoringowym na terenie Gminy odznacza się rosnącą ilością fosforu przyswajalnego.

Tabela 5 Charakterystyka gleb na terenie Gminy Wieluń (źródło: Monitoring Chemizmu Gleb Ornych Polski)

WŁAŚCIWOŚCI	JEDNOSTKA	1995	2000	2005	2010	2015
PUNKT 237 (BIENIĄDZICE)						
PRÓCHNICA	%	1,81	2,04	1,72	1,48	1,42
ZASOLENIE	mg KCl*100g ⁻¹	26,7	21,6	19,6	12,4	19,67
FOSFOR PRZYSWAJALNY	mg P ₂ O ₅ * 100g ⁻¹	9,9	16,9	9,2	10,4	12,8
OŁÓW	Pb mg*kg ⁻¹	13,6	10,9	10,3	13,1	12,7
KADM	Cd mg*kg ⁻¹	0,21	0,27	0,24	0,18	0,12

WNIOSKI Z DIAGNOZY UWARUNKOWAŃ GEOGRAFICZNYCH

<i>OBSZAR</i>	<i>WNIOSKI</i>
UWARUNKOWANIA ROLNICZE	Choć grunty rolne stanowią istotną część powierzchni Gminy, z uwagi na perspektywę rozwoju Gminy w kierunku lokalnego centrum usług oraz zatrudnienia, przyjąć należy, iż gleby o niskiej bonitacji powinny być wykorzystane na cele poza rolnicze (rozwój zabudowy, dolesienia itp.). W obszarze wyłączonym z zabudowy, dążyć należy do przeciwdziałania degradacji glebom, a w pobliżu powierzchniowych zbiorników wody oraz ciekach wodnych ograniczać należy użytkowanie orne oraz stosowanie środków chemicznych.
UWARUNKOWANIA BUDOWLANE	Na przeważającej części Gminy występują dobre warunki posadowienia dla inwestycji budowlanych. Lokalnie, należy jednak liczyć się z możliwością wystąpienia zjawisk krasowych.
ZASOBY KOPALNE	Zidentyfikowane na terenie Gminy Wieluń złoża, nie wykazują dużego potencjału komercyjnego. Piaski oraz iły mogą być wykorzystane w inwestycjach budowlanych, jednak wydobycie kopalin, nie generuje potencjału rozwojowego dla Gminy.



DEMOGRAFIA

Demografia

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego w Gminie Wieluń pod koniec 2020 roku stan ludności wynosił 31 137 osób. Na przestrzeni ostatnich 10 lat zauważa się sukcesywny spadek liczby ludności na terenie Gminy, spadek ten nastąpił na poziomie około 5,2%. Na terenie powiatu wieluńskiego i województwa łódzkiego również odnotowuje się tendencję spadkową.



Rysunek 3. Liczba mieszkańców Gminy Wieluń w latach 2010-2020 (źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS)

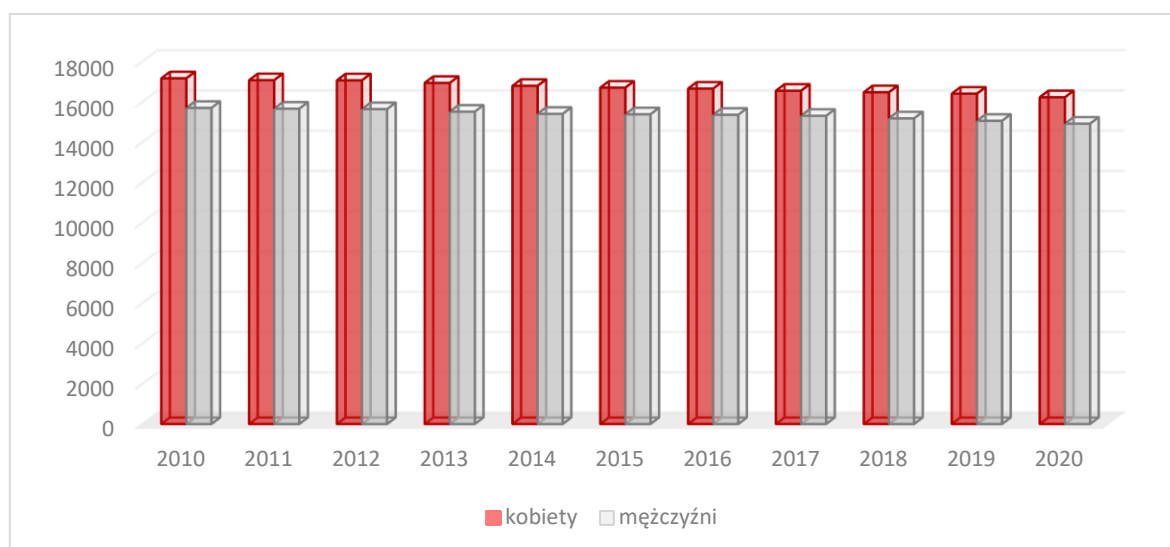
Tabela 6. Liczba ludności na terenie województwa łódzkiego, powiatu wieluńskiego i Gminy Wieluń w latach 2017-2020 (źródło: dane GUS)

	2017	2018	2019	2020
GMINA WIELUŃ	31 849	31 649	31 456	31 137
POWIAT WIELUŃSKI	77 017	76 699	76 256	75 736
WOJEWÓDZTWO ŁÓDZKIE	2 476 315	2 466 322	2 454 779	2 437 970

W 2020 roku Gminę Wieluń zamieszkiwało 16 225 kobiet i 14 912 mężczyzn. Poniższa tabela ukazuje zmiany demograficzne na terenie Gminy w latach 2010-2020 w podziale na płeć. Zauważa się wyraźną przewagę liczby kobiet nad mężczyznami – średnio o około 1 300 osób.

Tabela 7. Liczba mieszkańców na terenie Gminy Wieluń w podziale na płeć w latach 2010-2020 (źródło: dane GUS)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
KOBIETY	17164	17072	17064	16936	16791	16701	16654	16547	16473	16402	16225
MĘŻCZYŹNI	15694	15657	15634	15507	15400	15379	15354	15302	15176	15054	14912
OGÓŁEM	32858	32729	32698	32443	32191	32080	32008	31849	31649	31456	31137



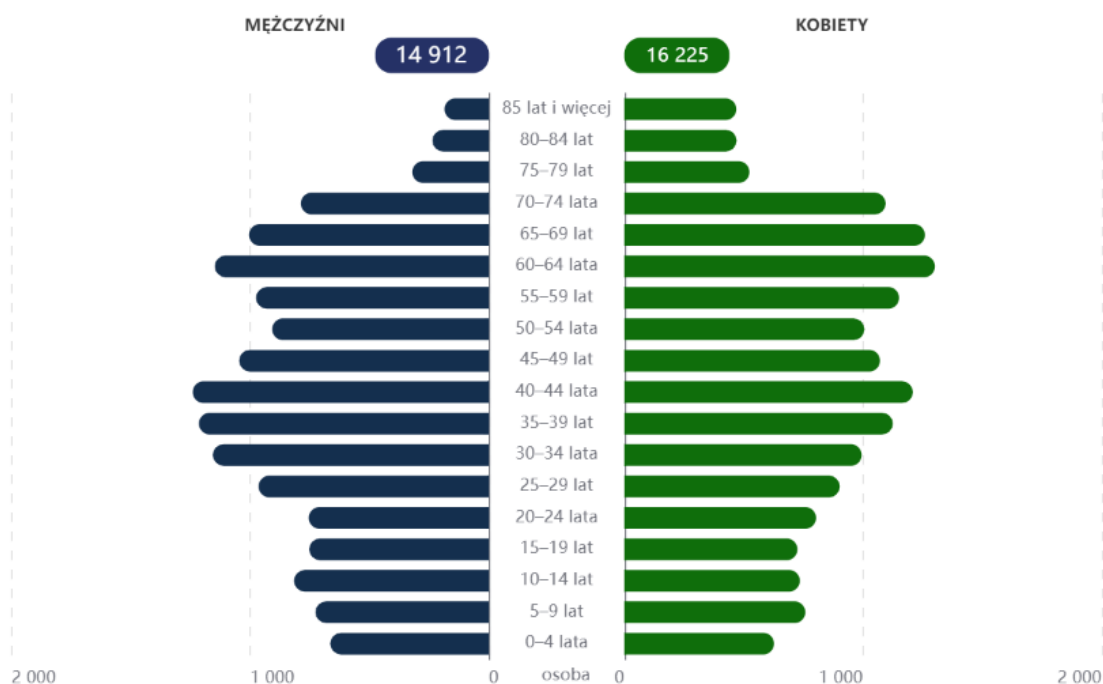
Rysunek 4. Zmiany liczby mieszkańców na terenie Gminy Wieluń w latach 2010-2020 w podziale na płeć

(źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS)

Gęstość zaludnienia to wskaźnik pokazujący wielkość osadnictwa ludności na określonej powierzchni terenu. Najczęściej ustala się go w postaci liczby osób zamieszkujących daną gminę w przeliczeniu na kilometr kwadratowy. Gęstość zaludnienia na terenie Gminy Wieluń w 2020 roku wynosiła 238 os./km².

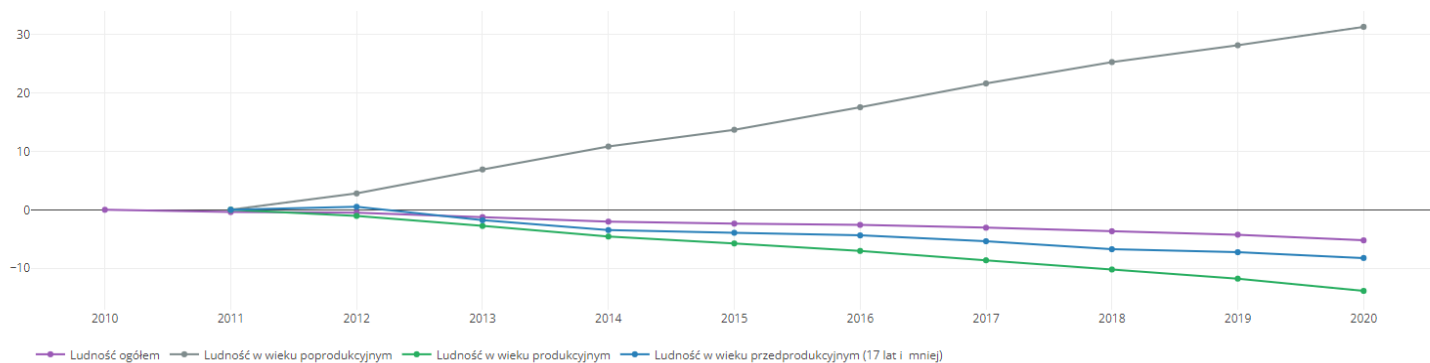
Liczba stałych mieszkańców Gminy Wieluń wg stanu na dzień 31 grudnia 2020 roku na podstawie danych GUS wyniosła 31 137 osób.

Ludność w 2020 roku według płci i wieku



Rysunek 5 Liczba ludności w podziale na płci

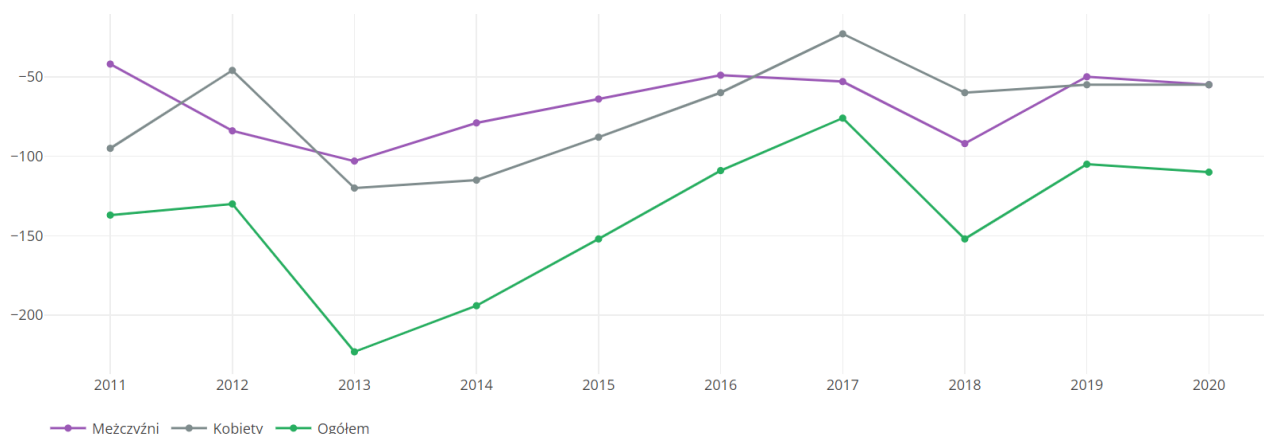
Wykres ludności płci pokazuje tendencję demograficzną, obserwowaną na terenie całego kraju, jaką jest starzenie się społeczeństwa i problem tzw. braku zastępowalności pokoleniowej – liczba osób w wieku poprodukcyjnym jest większa niż w wieku przedprodukcyjnym. Dynamikę w tym zakresie obrazuje zamieszczony poniżej wykres. Wynika z niego, że w latach 2010-2020 liczba osób w wieku poprodukcyjnym wzrosła o 31,35%, podczas gdy ludność w wieku produkcyjnym spadła o 13,90%, a ludność w wieku przedprodukcyjnym o 8,26%.



Rysunek 6 Dynamika zmiany grup ludności na terenie Gminy Wieluń

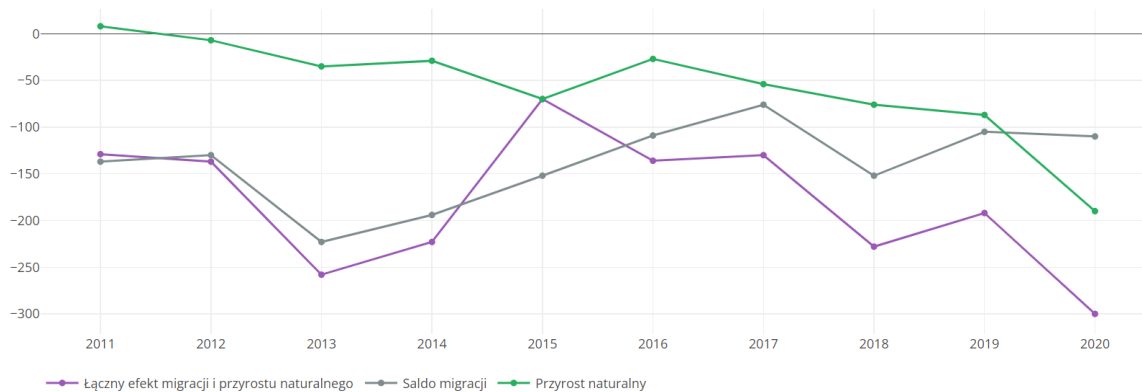
Za negatywną tendencję demograficzną odpowiada nie tylko ujemny przyrost naturalny, ale również ujemne saldo migracji. Jest to zjawisko szczególnie niebezpieczne dla rozwoju Gminy, gdyż emigrują

najczęściej osoby młode - w wieku produkcyjnym. Dane w tym zakresie zobrazowano na wykresie. Jak pokazują dane, rocznie Wieluń opuszcza ponad 100 osób.



Rysunek 7 Saldo migracji w latach 2011-2020

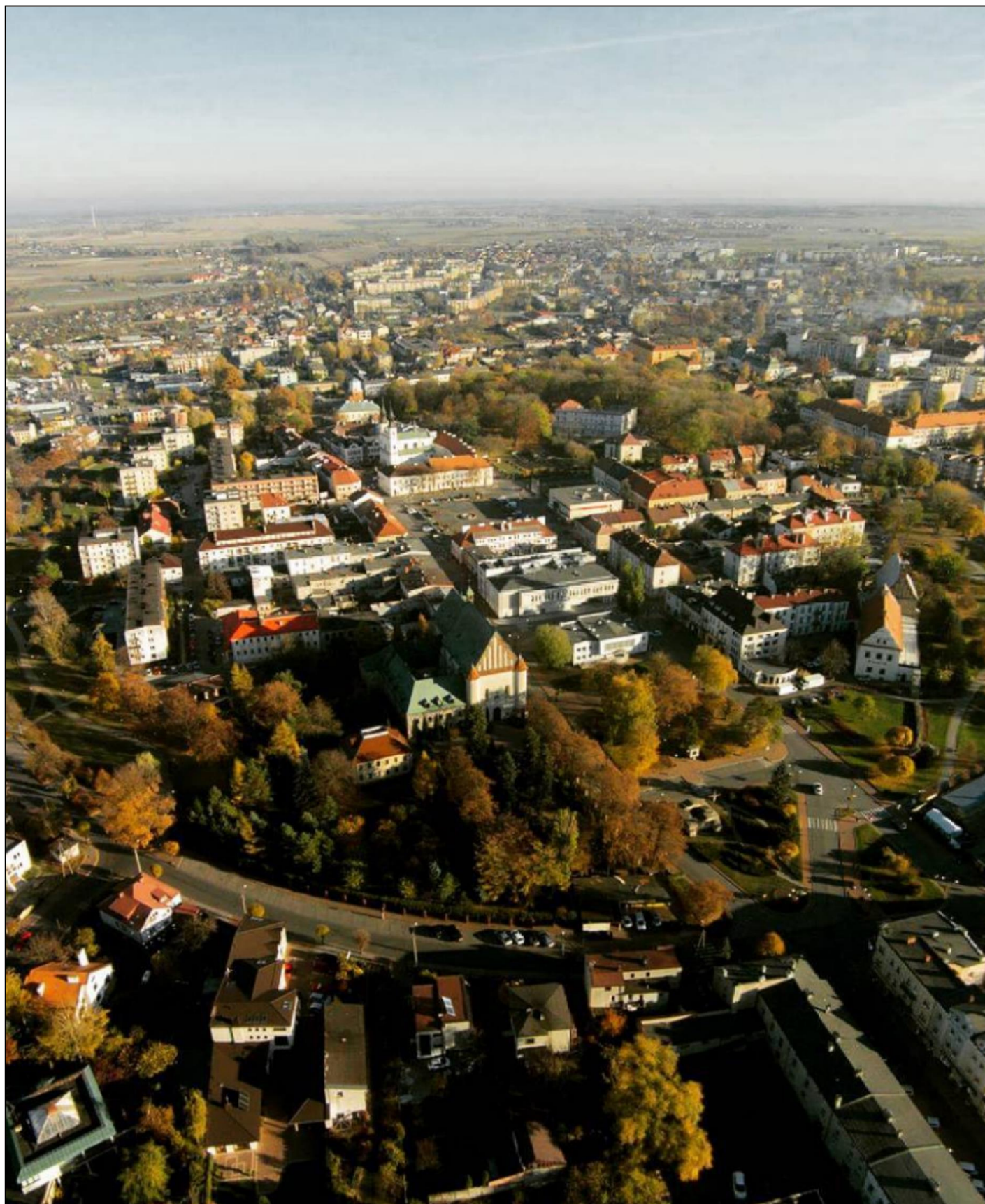
Łączny bilans zmian ludnościowych wskazano na wykresie poniżej. Obrazuje on podwójnie negatywny trend: ujemny przyrost naturalny i negatywne saldo migracji. Tylko w 2020 r. liczba mieszkańców Gminy spadła o 300 osób. Jeżeli trend ten się utrzyma, w przeciągu kilku lat, liczba mieszkańców Gminy Wieluń spadnie poniżej 30 000 osób.



Rysunek 8 Łączny efekt migracji i przyrostu naturalnego w latach 2011-2020

WNIOSKI Z DIAGNOZY DEMOGRAFICZNEJ

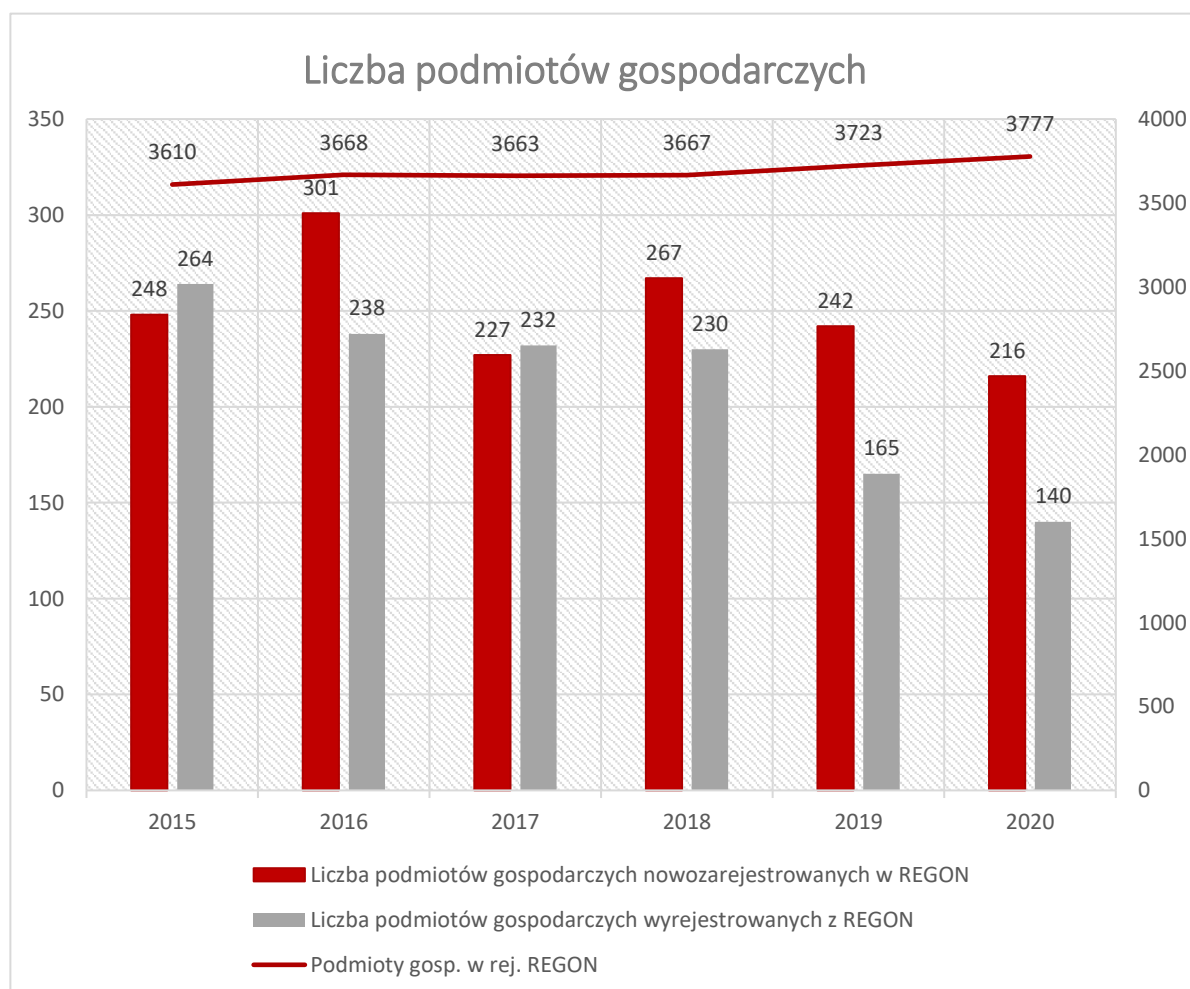
<i>OBSZAR</i>	<i>WNIOSKI</i>
LICZBA LUDNOŚCI I MIGRACJE	Liczba ludności Gminy zmniejsza się, zarówno w aspekcie przyrostu naturalnego jak i salda migracji, które jest ujemne. Gmina zatem nie przyciąga nowych mieszkańców.
STRUKTURA SPOŁECZNA	Poważnym wyzwaniem w najbliższych latach będzie rosnąca liczba osób w wieku poprodukcyjnym. Przy ujemnym saldzie migracji, a więc odpływie młodych osób stwarzać to będzie problemy w sferze budżetowej (mniej osób pracujących i płacących podatki w gminie) jak i społecznej.



GOSPODARKA I RYNEK PRACY

Gospodarka i rynek pracy

Aktywność gospodarcza mieszkańców, jest zjawiskiem pożądanym przez każdą gminę. Zależnie od tego jaki jest jej charakter – przemysłowy, turystyczny czy mieszkalny – zmieniać się może rodzaj prowadzonej działalności, jednak zawsze należy dążyć do zwiększenia liczby przedsiębiorstw, a co za tym idzie dostępnych miejsc pracy, które przyciągają nowych mieszkańców i generują wpływy podatkowe do budżetu gminy. Liczbę podmiotów gospodarczych zarejestrowanych na terenie Gminy wskazano na wykresie. Co istotne, mimo sytuacji pandemicznej, która rozpoczęła się w roku 2020 liczba podmiotów gospodarczych nie tylko nie zmalała, ale wzrosła – choć dynamika rejestracji nowych podmiotów gospodarczych była niższa niż w latach minionych.



Rysunek 9 Podmioty gospodarcze zarejestrowane na terenie Gminy Wieluń

W strukturze podmiotów gospodarczych, dominują przedsiębiorstwa najmniejsze, zatrudniające do 9 osób. Pięć przedsiębiorstw zatrudnia powyżej 250 osób.

Tabela 8 Struktura wielkości podmiotów gospodarczych zarejestrowanych na terenie Gminy Wieluń

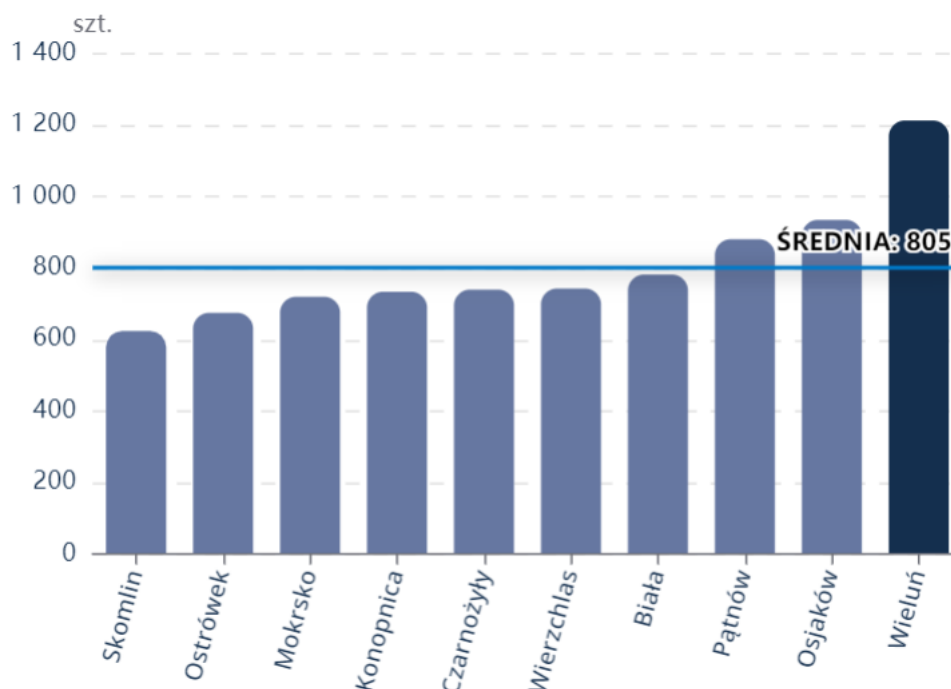
LICZBA ZATRUDNIONYCH/ROK	2015	2016	2017	2018	2019	2020
0-9	3414	3472	3467	3479	2546	3606
10-49	156	155	156	147	136	132
50-249	35	36	35	36	36	35
250-999	5	5	5	5	5	5

Największymi firmami w Wieluniu są:

- Wielton S.A. należąca do Grupy Kapitałowej Wielton Jest to największy w Polsce producent naczep i jeden z większych pracodawców w Wieluniu,
- KORONA S.A. Spółka ta jest największym producentem świec zapachowych w Europie. Firma jest jednym z najnowocześniejszych producentów świec,

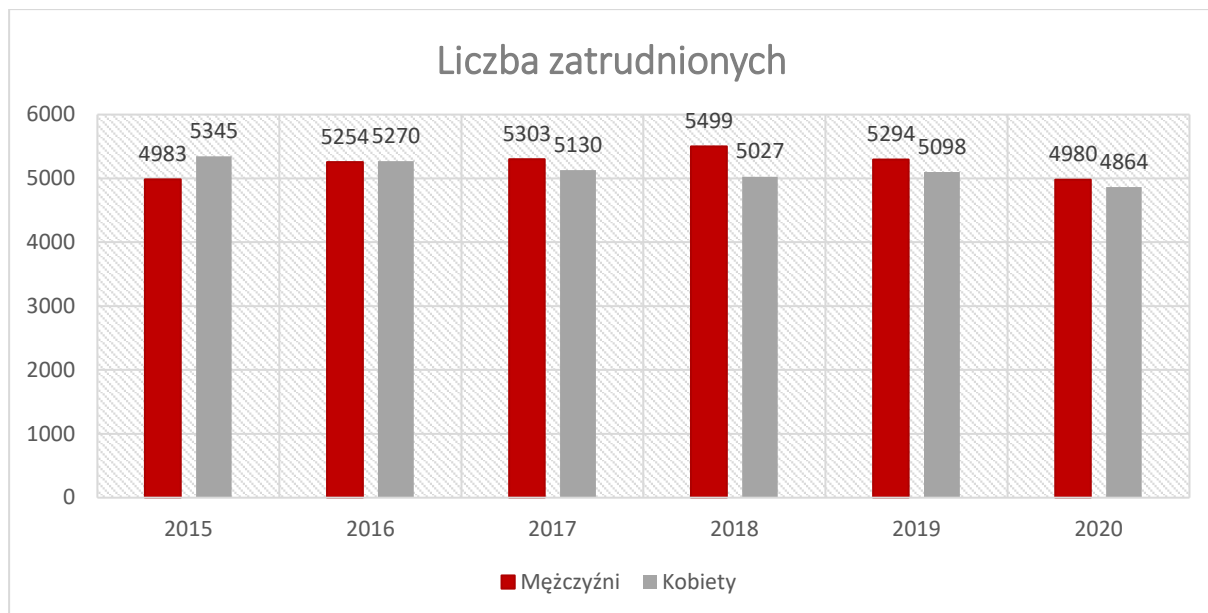
A także: Patrol Group, Neotech, Protyl-Serwis 44, Gras, Spółdzielnia Dostawców Mleka, ZUGiL, Ania Holding, Zasada Bikes.

Co warto podkreślić, aktywność gospodarcza na terenie Gminy, jest zdecydowanie wyższa niż w regionie.



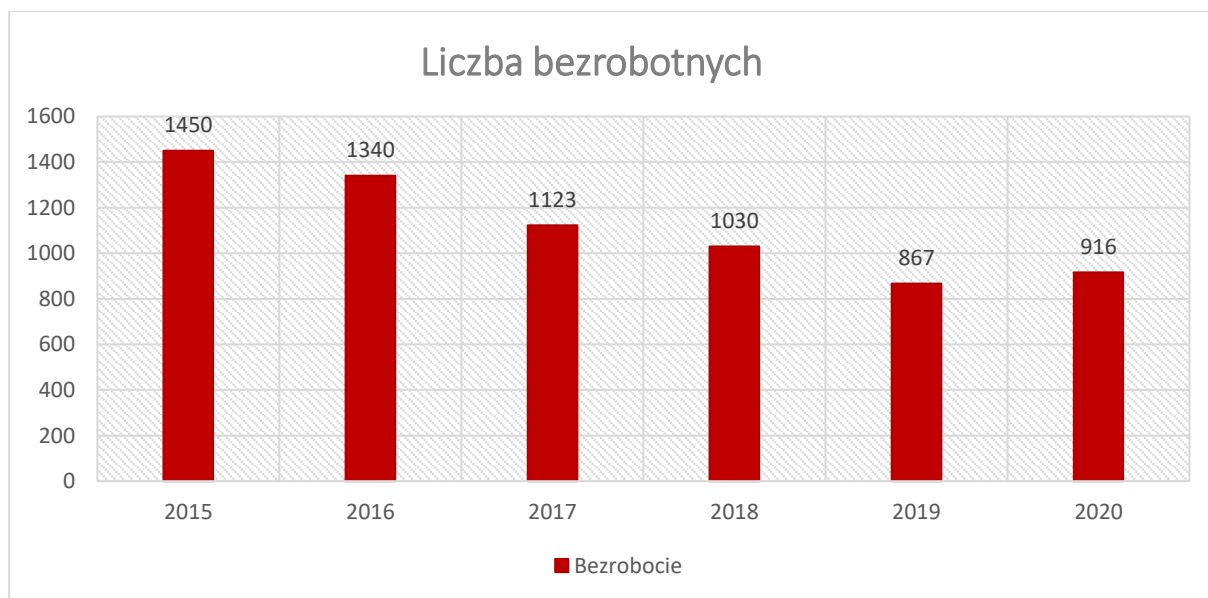
Rysunek 10 Liczba podmiotów gospodarczych na 10 tys. mieszkańców - Wieluń na tle gmin regionu.

Aktywność gospodarcza, generuje miejsca pracy. Na terenie Wielunia pracuje prawie 10 000 osób, z 14 000 zatrudnionych z całym powiecie wieluńskim, tworząc z Gminy lokalne centrum zatrudnienia. Liczbę zatrudnionych w latach 2015-2020 prezentuje wykres.



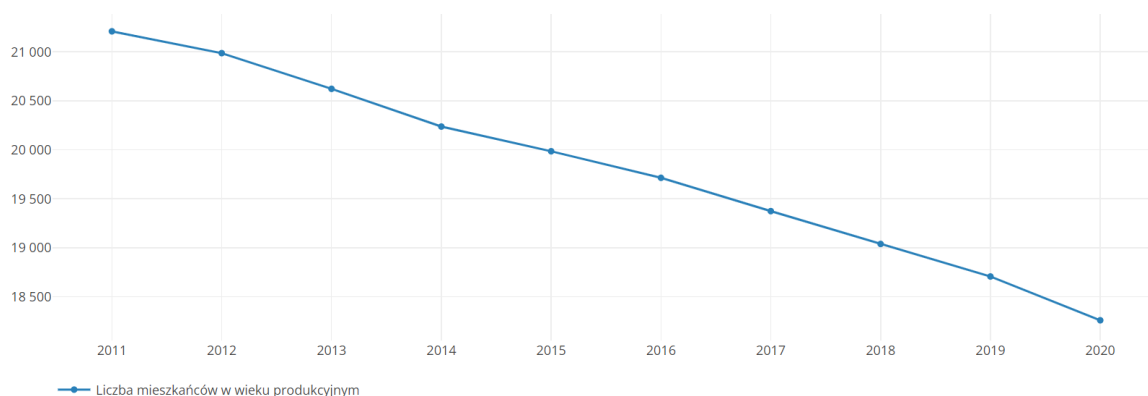
Rysunek 11 Liczba zatrudnionych na terenie Gminy Wieluń, lata 2015-2020

Pozytywnym zjawiskiem ostatnich lat jest również spadek bezrobocia. W latach 2015-2020, liczba osób pozostających bez pracy zmniejszyła się z o ponad 500 osób.



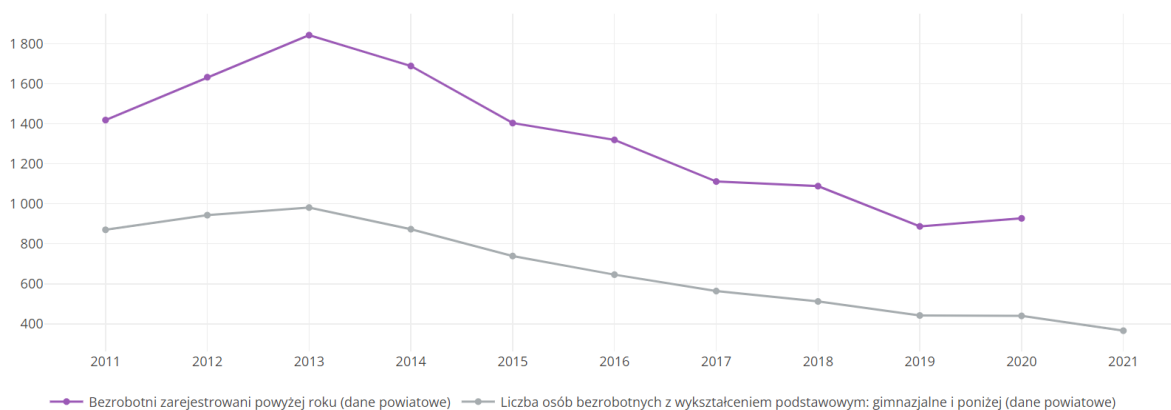
Rysunek 12 Liczba bezrobotnych, lata 2015-2020

Na spadek liczby bezrobotnych trzeba, jednakże spojrzeć w sposób krytyczny, przez pryzmat innych danych społecznych. W latach 2015 – 2020 liczba mieszkańców w wieku produkcyjnym spadła z 19 985 tys. osób do 18 260 osób, a więc z rynku pracy odeszło ok. 1 300 osób, podczas gdy bezrobocie w tym czasie zmniejszyło się o 500 osób. Zmiana w stopie bezrobocia bardziej więc jest wynikiem zmian demograficznych – spadku liczby osób w wieku produkcyjnym czy ujemnego salda migracji.



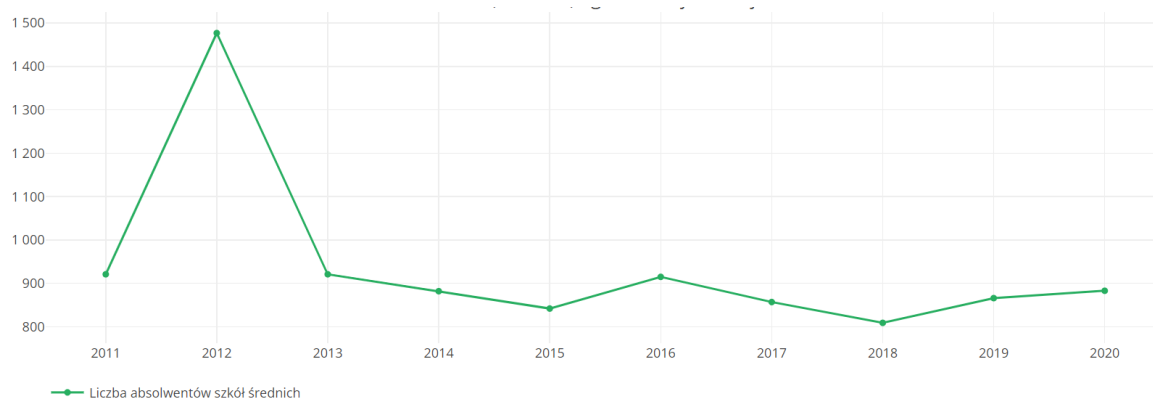
Rysunek 13 Liczba mieszkańców w wieku produkcyjnym, lata 2011-2020

Zarazem większość bezrobotnych to osoby tzw. trwale bezrobotne (pozostające bez zatrudnienia powyżej 1 roku), dodatkowo, prawie połowa z nich to osoby z wykształceniem podstawowym, które nie są szczególnie pożądane na rynku pracy.



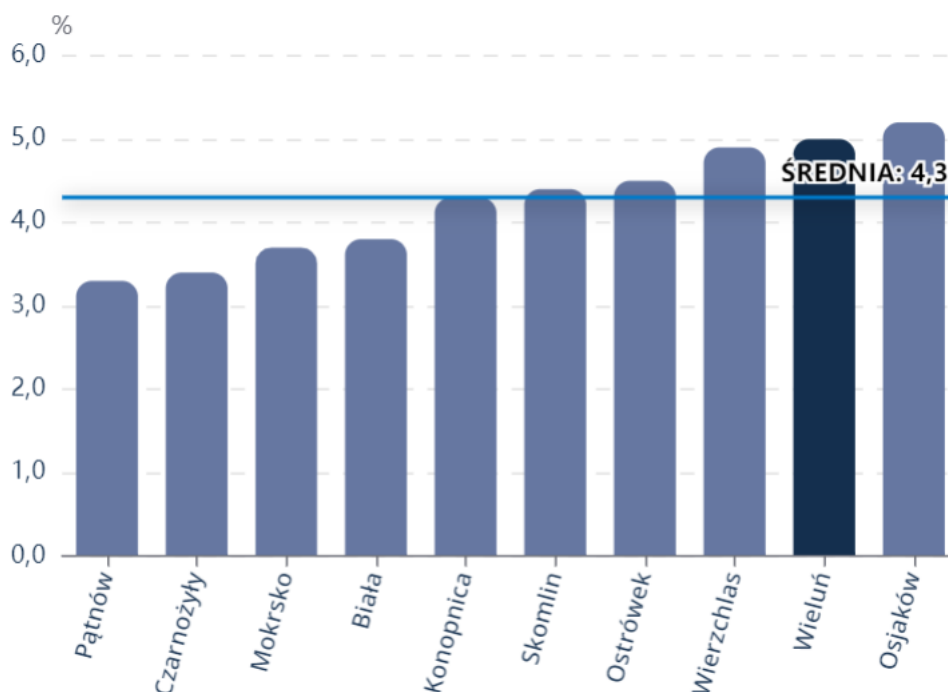
Rysunek 14 Liczba osób trwale bezrobotnych, lata 2011-2020

Wieluń borykać się zatem może z problemem nie bezrobocia, a dostępności siły roboczej. Większość bezrobotnych to osoby trwale pozostające bez pracy, które można wręcz określić, iż nie poszukują pracy, spada liczba osób w wieku produkcyjnym, ale spada też liczba absolwentów szkół – a więc osób wchodzących na rynek pracy.



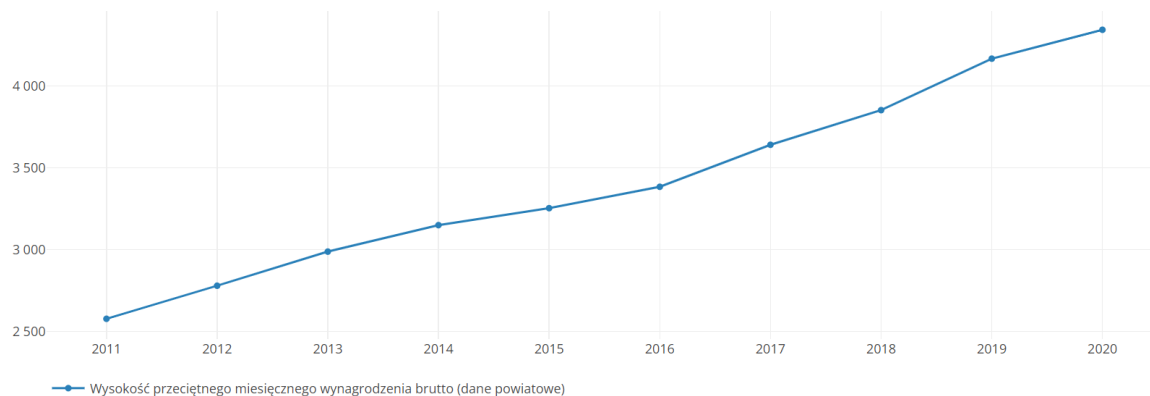
Rysunek 15 Liczba absolwentów szkół średnich, lata 2011-2020

Brakujących zasobów ludzkich nie uzupełnią gminy ościennie, ponieważ w całym regionie, stopa bezrobocia oscyluje wokół 4%, a więc poziom, przy którym bez pracy pozostają praktycznie wyłącznie osoby biernie zawodowo, nieposzukujące pracy, lub osoby najstąbiej wykształcone, dla których oferty pracy na poziomie minimalnego wynagrodzenia są niekonkurencyjne względem państwowego zabezpieczenia socjalnego – zasiłków i dodatków.



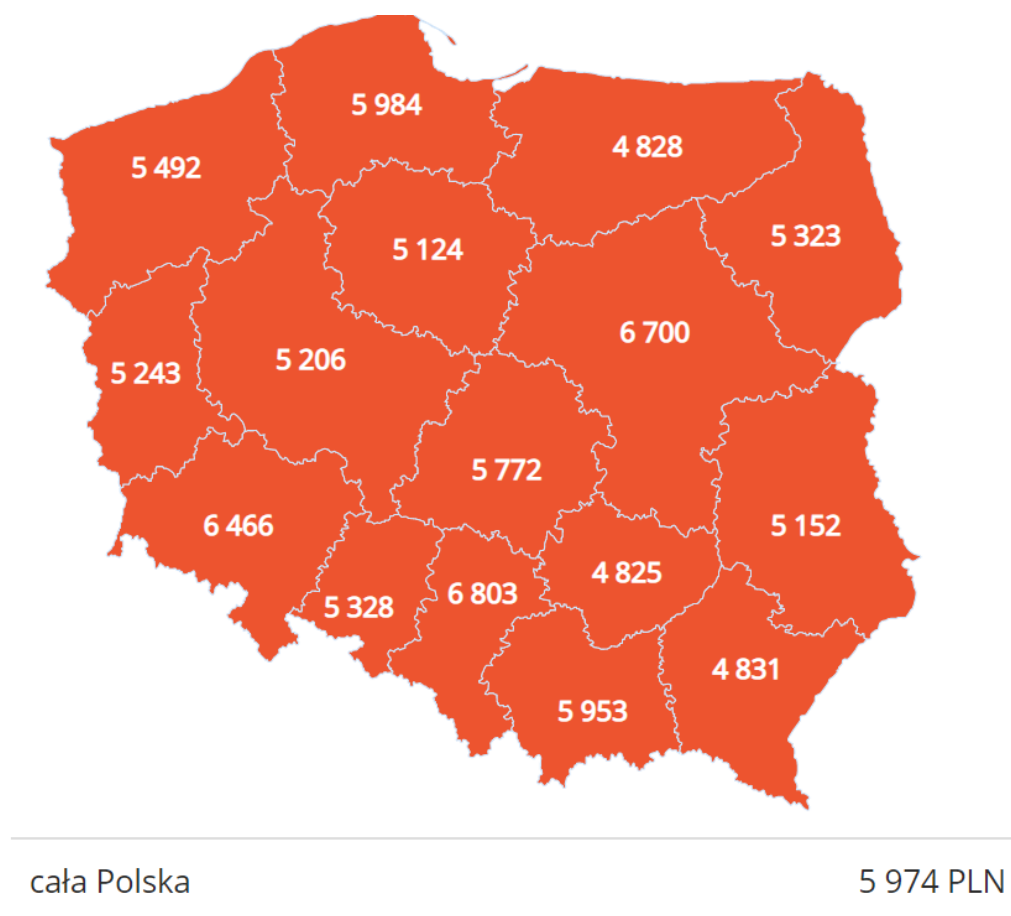
Rysunek 16 Stopa bezrobocia w Wieluniu na tle gmin regionu.

Na słabość rynku pracy, czyli zmniejszające się dostępne zasoby pracownicze, może też mieć wpływ poziom wynagrodzeń, choć dynamicznie rośnie, to wg. danych dla powiatu wieluńskiego, istotnie odbiega on od poziomów wojewódzkich czy krajowych.



Rysunek 17 Przeciętne miesięczne wynagrodzenie na terenie powiatu wieluńskiego, lata 2011-2020

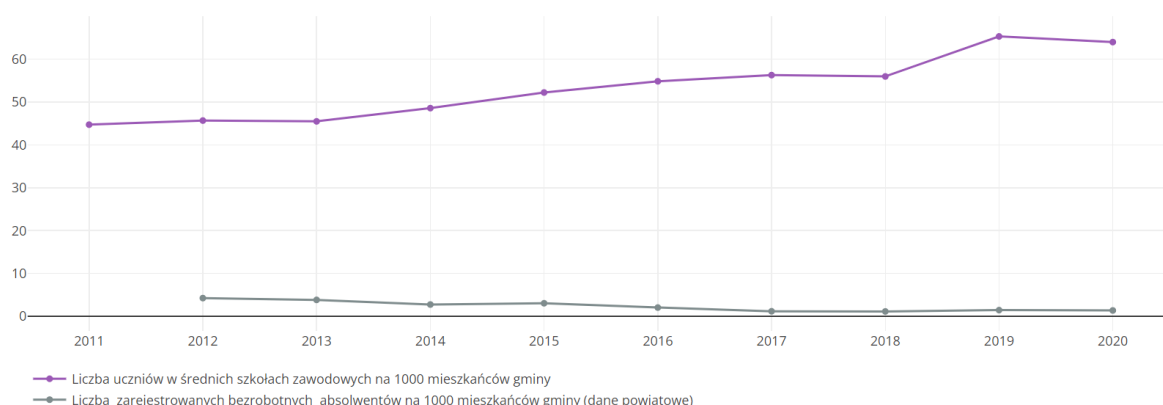
Na koniec roku 2020, przeciętne wynagrodzenie wyniosło 4 342 zł, podczas gdy średnio ogólnopolska wyniosła 5 974 zł, a średnia dla województwa łódzkiego: 5 772 zł.



Rysunek 18 Przeciętne wynagrodzenia - średnie wojewódzkie na koniec roku 2020

Niższy od średniej poziom wynagrodzeń, może być jedną z przyczyn ujemnego salda migracji. Gmina nie stwarza bowiem miejsc pracy w tzw. sektorach kreatywnych: informatyka, programowanie, w których poziom wynagrodzeń są największe.

Dla rynku pracy, w szczególności dla dużych zakładów produkcyjnych bardziej jednak niż osób z wyższym wykształceniem, zajmujących stanowiska kierownicze, ważna jest dostępność osób z wykształceniem zawodowym. Co pozytywne, liczba absolwentów szkół zawodowych rośnie, a zarazem bezrobocie w tej grupie społecznej praktycznie nie istnieje. Na 1000 osób mieszkańców, liczba bezrobotnych – absolwentów szkół zawodowych, wynosi 1,35.



Rysunek 19 Liczba uczniów w szkołach średnich na 1000 mieszkańców

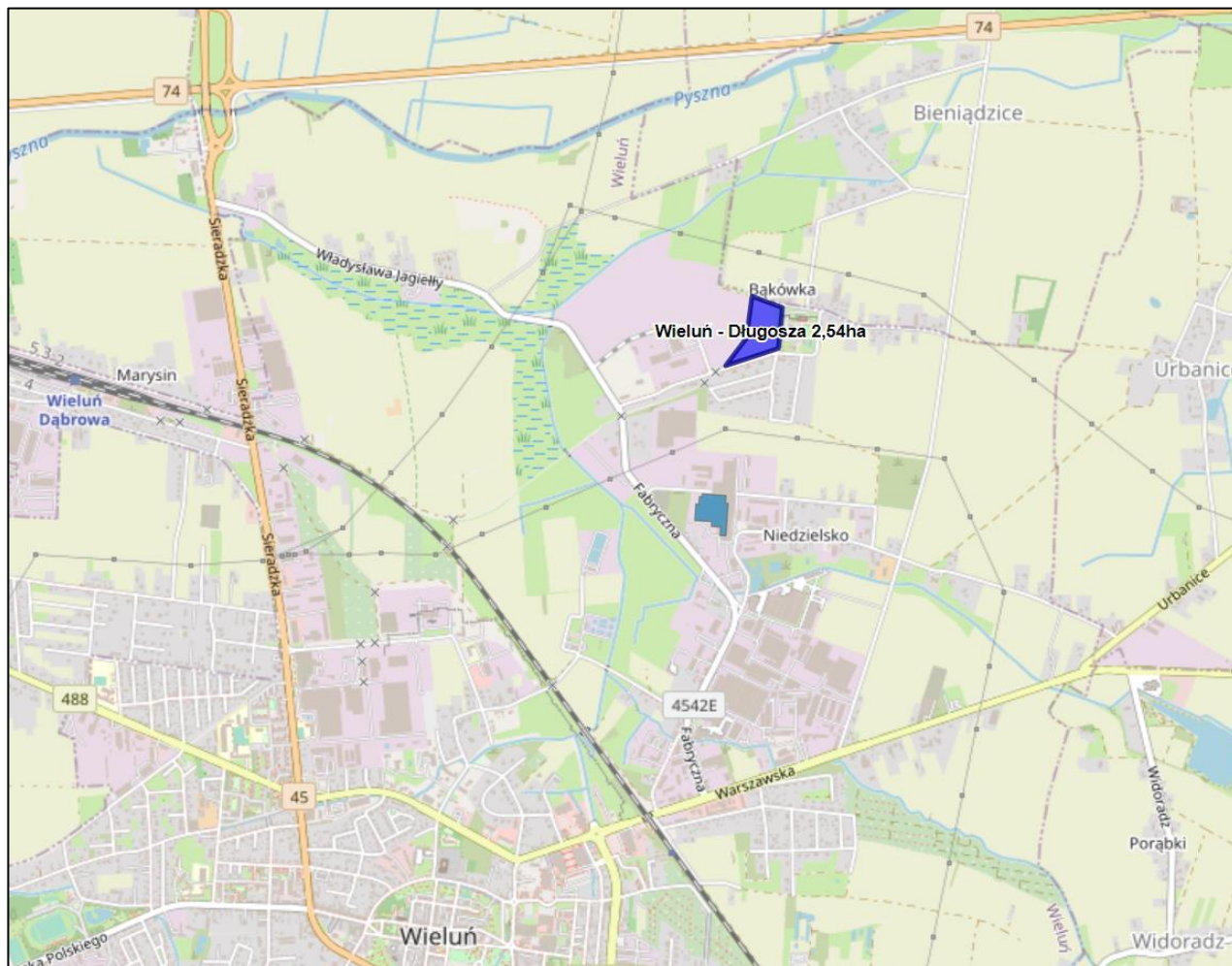
W perspektywie rozwoju gospodarczego, istotne znaczenie mają potencjalne tereny inwestycyjne, na których mogą zostać utworzone nowe przedsiębiorstwa, a zarazem potencjalnie – nowe miejsca pracy.

Szczególne znaczenie mają w związku z tym dwa obszary:

1. Rejon ulic: Przemysłowa – Fabryczna – Długosza, na którym zlokalizowane są główne zakłady produkcyjne przedsiębiorstw: Wielton, Gala, Patrol, Korona, Zasada. W rejonie tym znajdują się również tereny po dawnej Cukrowni. Część kompleksu o powierzchni 21,5 ha jest włączona do Łódzkiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej.
2. Rejon węzła obwodnicy w Jodłowcu – strefa o wielkości 22 hektarów, z czego ok. 15 ha, znajduje się w posiadaniu Gminy Wieluń.

Teren w Jodłowcu, to jednak dawne grunty rolne, wymagające uzbrojenia – zwłaszcza w zakresie sieci gazowej i energii elektrycznej, podczas gdy infrastrukturalnie tereny po dawnej cukrowni są

gotowe do inwestycji. Tereny dostępne w ofercie Łódzkiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej na terenie Wielunia, wskazano na mapie.



Rysunek 20 Dostępne grunty Łódzkiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej na terenie Wielunia

WNIOSKI Z DIAGNOZY GOSPODARCZEJ I RYNKU PRACY

<i>OBSZAR</i>	<i>WNIOSKI</i>
GOSPODARKA	Wieluń, jest bardzo silnym ośrodkiem gospodarczym stanowiącym lokalne centrum zatrudnienia. W szczególności silny jest sektor produkcyjny, a tereny inwestycyjne mają silny potencjał do przyciągania potencjalnych inwestorów.
ZATRUDNIENIE	Poważnym wyzwaniem w najbliższych latach będzie spadająca liczba osób w wieku produkcyjnym. Bardzo niskie bezrobocie, a także ujemne saldo migracji, może być czynnikiem hamującym wzrost gospodarczy Gminy. Dla nowo tworzonych miejsc pracy, w powiecie wieluńskim, brakuje wystarczających zasobów pracowniczych.
PŁACE	Poziom wynagrodzeń w powiecie wieluńskim, jest znacząco niższy niż średnia krajowa i wojewódzka. Jest to z jednej strony czynnik przyciągający inwestorów, dla których niższy koszt pracy może być przewagą konkurencyjną. Z drugiej strony osoby najlepiej wykształcone i związane z kreatywnymi sektorami mają możliwość lepiej wynagradzanego zatrudnienia w większych ośrodkach miejskich.



ŚRODOWISKO NATURALNE
I DZIEDZICTWO KULTUROWE

Środowisko naturalne i dziedzictwo kulturowe

Środowisko naturalne to szeroki obszar diagnostyczny obejmujący formy ochrony przyrody, zagadnienia klimatyczne, jakość powietrza, a także wykorzystanie gruntów w środowisku leśnym.

Klimat

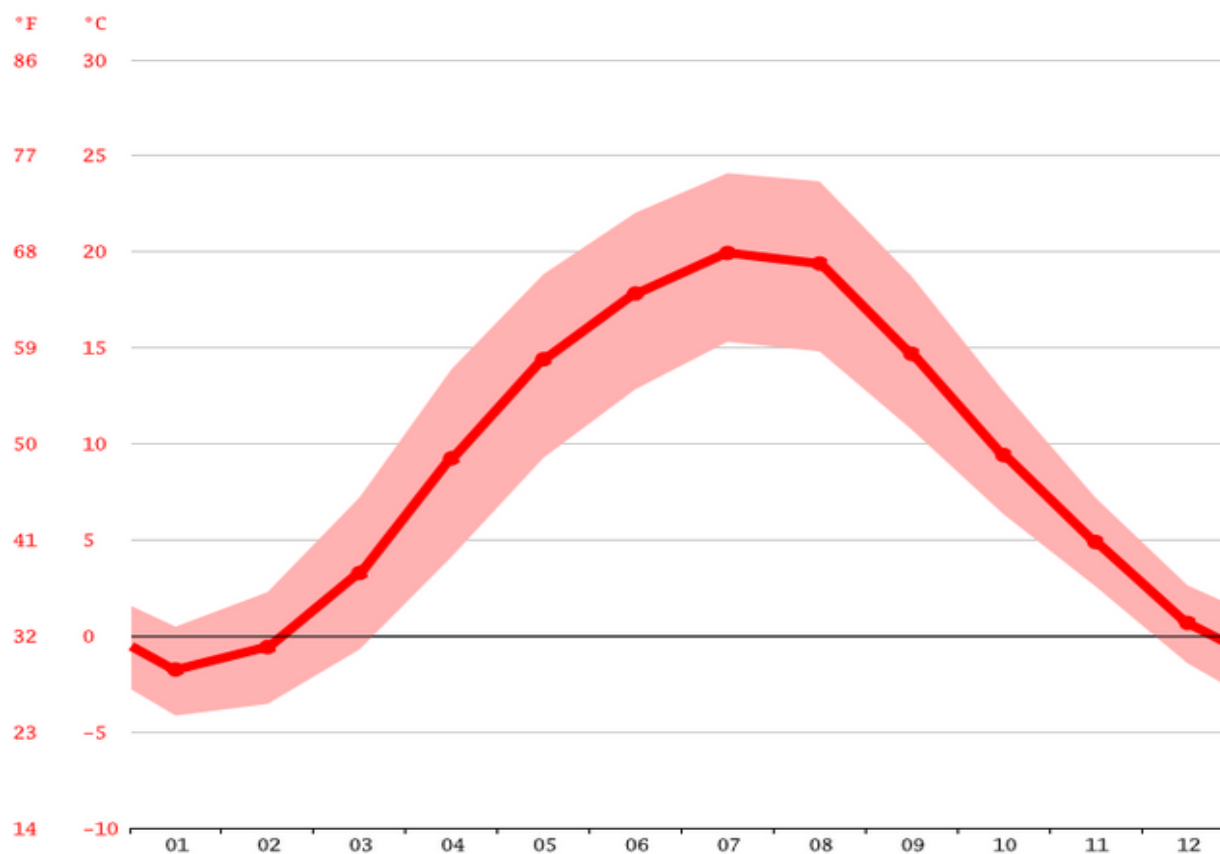
Obszar Gminy Wieluń według podziału na krainy klimatyczne E. Homera leży w strefie przejściowej między klimatem Krainy Wielkich Dolin a Krainą Wyżyn Środkowopolskich. Usytuowanie opisywanego terenu na styku tych jednostek, powoduje ścieranie się nad tym obszarem polarnomorskich mas powietrza z typowo polarno-kontynentalnymi.

Gmina Wieluń według podziału Polski na regiony klimatyczne W. Okołowicza położona jest w regionie o słabnących wpływach oceanicznych, cechującymi się stosunkowo małymi amplitudami temperatury powietrza: wczesną wiosną, stosunkowo długim latem i łagodną, krótką zimą. Średni opad atmosferyczny wynosi 550 mm – poniżej średniej dla Polski, która wynosi - 600 mm. Wilgotność względna powietrza wynosi 81% i nie odbiega wartościami od innych obszarów środkowej Polski. W skali rocznej notuje się średnio 42 dni z mgłą. Wiatr dominują wiatry zachodnie (22,1%), a następnie południowo-zachodnie (17%) w roku.

W ciągu ostatnich dwudziestu lat występują coraz częściej anomalie klimatyczne jak coraz łagodniejsze zimy, w okresie ciepłym dużo okresów suchych oraz częstsze pojawiające się gwałtowne burze z lokalnymi ulewami, gradem i silnymi porywami wiatru.

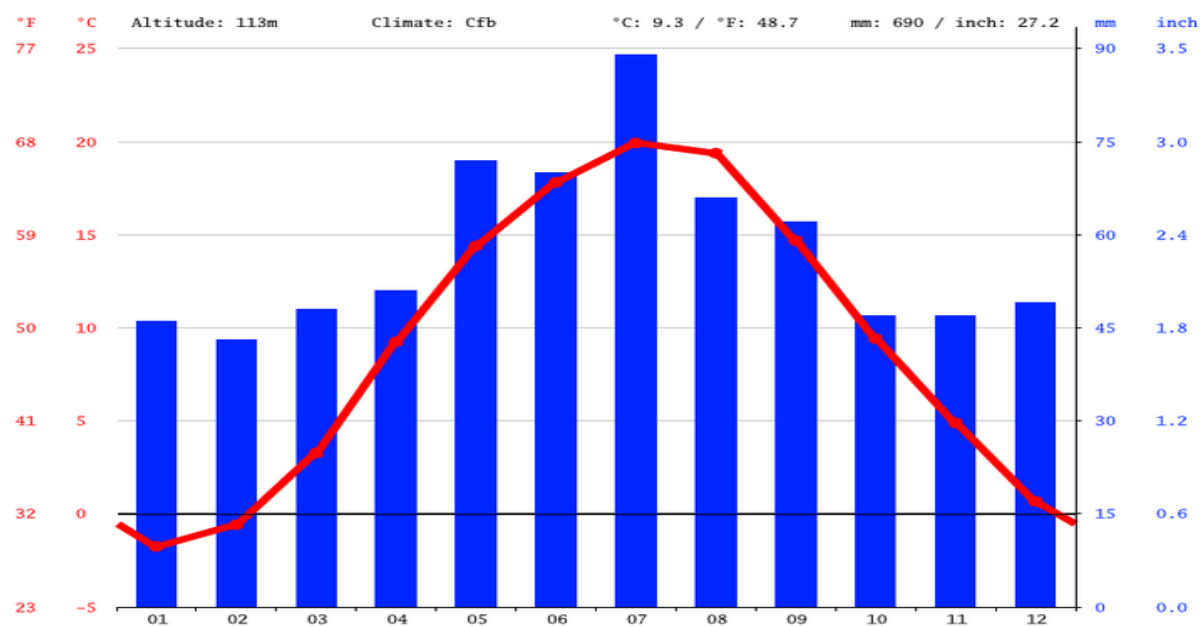
Zgodnie z systemem Köppena-Geigera w Wieluniu panuje klimat łagodny, bez pory suchej i z ciepłym latem. Średnia temperatura wszystkich miesięcy jest niższa niż 22 °C. Średnia roczna temperatura w Gminie wynosi 9.3 °C. Opady wahają się w granicach 690 mm.

Najcieplejszym miesiącem w roku 2019 był lipiec, ze średnią temperaturą 19.9 °C. Styczeń był najzimniejszym miesiącem, z temperaturami w okolicach -1.8 °C co prezentuje poniższy wykres.



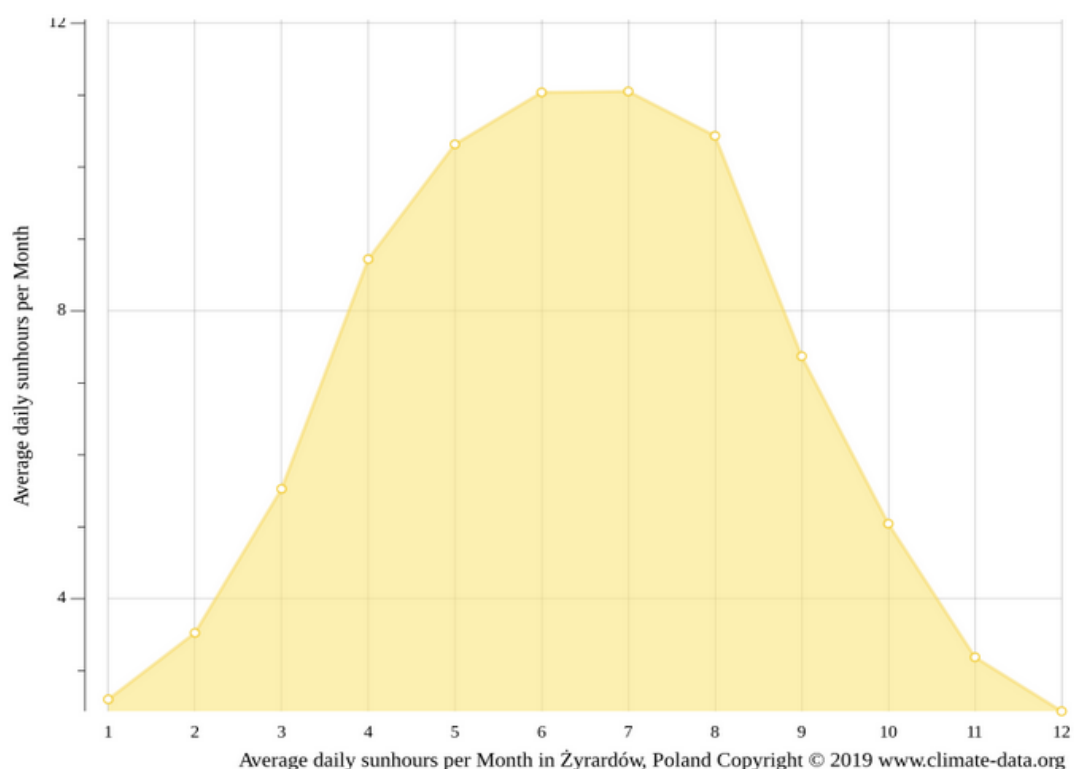
Rysunek 21. Wykres temperatur dla Gminy Wieluń w 2019 r.

W 2019 roku najsuchszym miesiącem był luty - 43 mm opadów. Natomiast największe opady odnotowano w lipcu - średnio 89 mm. Czerwona linią na wykresie oznaczone są średnie temperatury dla danego miesiąca.



Rysunek 22. Wykres opadów dla Gminy Wieluń w 2019 roku.

W Wieluniu, miesiącem z największą ilością godzin słonecznych w 2019 roku ciągu dnia był lipiec, w którym średnio było 11,05 godzin słonecznych. Miesiącem z najmniejszą ilością godzin słonecznych w ciągu dnia był styczeń, w którym średnio wystąpiło 2,44 godzin słonecznych. Całkowita ilość nasłonecznienia w Wieluniu w styczniu wyniosła 75,56 godzin. W ciągu całego roku 2019 w Wieluniu było 2 478,08 godzin słonecznych, z czego średnia miesięczna nasłonecznienia wyniosła 81,26 godzin.



Rysunek 23. Wykres średniego nasłonecznienia dla Wielunia w 2019 roku.

Roczna różnica temperatur wyniosła 21,7 °C. Najniższa minimalna temperatura przypadła na styczeń i wyniosła -4,2 °C, natomiast najwyższa minimalna temperatura została odnotowana w lipcu i wyniosła 15,3 °C. Maksymalna temperatura najwyższy poziom osiągnęła w lipcu – 24,1 °C, najniższa maksymalna temperatura została odnotowana w styczniu na poziomie 0,5 °C. Różnica w opadach pomiędzy najsuchszym a najmokrzejszym miesiącem wyniosła 46 mm. Miesiącem o największej wilgotności względnej był listopad (85.06 %).

Miesiącem o najniższej wilgotności względnej był czerwiec (65.75 %).

Miesiącem z największą liczbą dni deszczowych był lipiec (13,10 dni).

Miesiącem o najniższej liczbie dni deszczowych był październik (9,67 dni).

Tabela 9. Zbiorcza tabela klimatyczna dla Gminy Wieluń

	styczeń	luty	Marsz	Kwiecień	maj	czerwiec	lipiec	sierpień	wrzesień	paździer- nik	listopad	grudzień
Śr. Temperatura (° C)	-1.8	-0.6	3.3	9.2	14.4	17.8	19.9	19.4	14.7	9.4	4.9	0.7
Min. Temperatura (° C)	-4.2	-3.5	-0.7	4.1	9.3	12.8	15.3	14.8	10.8	6.3	2.6	-1.4
Max. Temperatura (° C)	0.5	2.3	7.2	13.9	18.8	22	24.1	23.7	18.7	12.7	7.2	2.6
Opady / Opady deszczu (mm)	46	43	48	51	72	70	89	66	62	47	47	49
Wilgotność(%)	83%	82%	75%	68%	67%	66%	69%	68%	72%	78%	85%	83%
Deszczowe dni (d)	8	8	8	8	9	9	10	8	8	7	8	8
Godziny słoneczne (g)	2.6	3.5	5.5	8.7	10.3	11.0	11.1	10.4	7.4	5.0	3.2	2.4

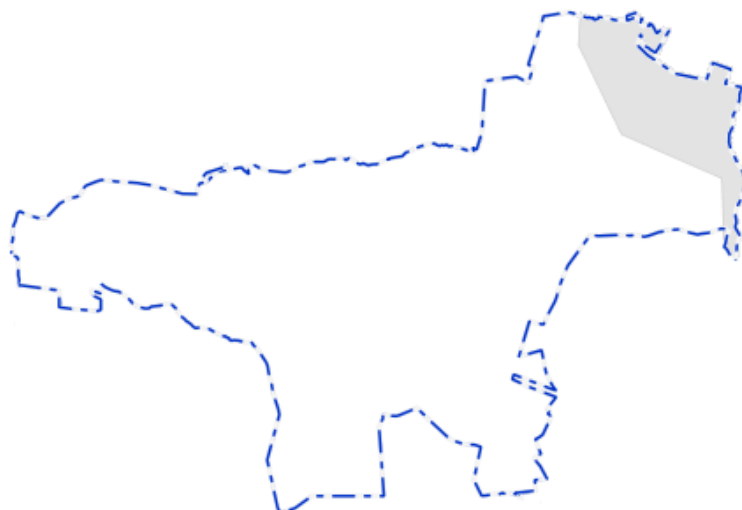
Lasy

Zgodnie z danymi GUS (2019) lasy na terenie Gminy Wieluń zajmują powierzchnię 1 881,33 ha. Lesistość Gminy w 2019 roku wynosiła 14,4%. Przeważają lasy publiczne, których powierzchnia wynosi 1 453,33 ha w tym 30,90 ha lasy publiczne gminne i 1 421,63 ha lasy publiczne Skarbu Państwa. Lasy prywatne zajmują jedynie 428 ha.

Lasy publiczne Skarbu Państwa na obszarze Gminy Wieluń należą do Nadleśnictwa Wieluń, Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Łodzi. Lasy Nadleśnictwa Wieluń położone są w VI Krainie Małopolskiej, dzielnicy I - Sieradzko-Opoczyńskiej oraz południowa część Nadleśnictwa w dzielnicy 6-Woźnicko-Wieluńskiej. Głównym gatunkiem lasotwórczym jest sosna zajmująca ok. 80% powierzchni leśnej i występuje prawie we wszystkich typach siedliskowych lasu, ponadto duże znaczenie gospodarcze prezentuje dąb, brzoza, a także olsza.

Zgodnie z danymi przekazanymi przez Nadleśnictwo Wieluń, orientacyjna powierzchnia gruntów przeznaczonych do zalesienia i odnowienia na terenie Gminy Wieluń średniorocznie wynosi 13 ha.

Lasy i tereny przyleśne stanowią dla zwierząt główne szlaki migracyjne – tzw. korytarze ekologiczne. Na terenie Gminy Wieluń zlokalizowana jest część korytarza ekologicznego **KPdC-22 Dolina Warty**.



Rysunek 24 Przebieg Korytarza ekologicznego na terenie Gminy Wieluń

Korytarze ekologiczne pełnią swoje funkcje tylko wtedy, gdy są ciągłe i drożne na całej swej długości. Dlatego podstawowym zagrożeniem dla funkcjonowania korytarzy migracyjnych są:

- rozwój sieci transportowej – budowa nowych autostrad i dróg ekspresowych, które wymagają grodzienia (fizyczna bariera ekologiczna);
- budowa obiektów przemysłowych, centrów handlowych, logistycznych, warsztatów, magazynów poza obszarem zabudowanym, wzdłuż głównych dróg – rozciągnięcie strefy zurbanizowanej, powstanie przewężeń korytarza ekologicznego;
- chaotyczna zabudowa obszarów wiejskich – szczególnie wzdłuż głównych dróg, powoduje powstanie wielokilometrowej bariery z przylegających do siebie ogrodzonych posesji;
- budownictwo w bezpośredniej bliskości cieków wodnych – coraz dłuższe ich odcinki znajdują się w obrębie gęstej zabudowy, brzegi są degradowane, a cieki wodne poddawane regulacji;
- rozwój budownictwa rekreacyjnego i hałaśliwych form rekreacji – przeznaczanie pod budownictwo rekreacyjne (domki letniskowe) coraz większych obszarów, wykorzystanie lasu do hałaśliwych form rekreacji (jazda motorami crossowymi i samochodami terenowymi po drogach leśnych, szlakach turystycznych)

Wskazany korytarz ekologiczny przebiega blisko terenów inwestycyjnych w Jodłowcu, stąd też konieczne jest uwzględnienie aspektów oddziaływania na środowisko w planowaniu inwestycji gospodarczych w tym rejonie.

Formami ochrony przyrody na terenie Gminy Wieluń (dane według Centralnego Rejestru Form Ochrony Przyrody) są:

- Rezerwat przyrody;
- Stanowisko dokumentacyjne;
- Użytki ekologiczne;
- Pomniki przyrody.

Rezerwat przyrody Lasek Kurowski

Rezerwat został utworzony w 1984 roku, a jego powierzchnia wynosi 22,07 ha. Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie ekosystemów leśnych z udziałem jodły i buka. Rezerwat położony jest w uroczysku o tej samej nazwie. Na opisywanym terenie przeważają siedlisk świeże i wilgotne. Przez rezerwat przechodzi rów melioracyjny, który w poddz.188m tworzy lokalne zabagnienie. Drzewostany rezerwatu reprezentują przede wszystkim dobrze zachowane grądy z dużym udziałem jodły na granicy jej zasięgu. W rezerwacie występują następujące zespoły roślinne:

- szuwar sitowia leśnego (*Scripetum sllvatici*),
- ols porzeczkowy (*Ribo nigri – Alnetum*),
- łąg jesionowo – olszowy (*Circae – Alnetum*),
- subkontynentalny las grądowy (*Tilio – Carpinetum*).

Szuwar sitowia leśnego porasta rozległe zabagnienie w poddz.188m, które rozciąga się po obu stronach rowu melioracyjnego. Potencjalnym siedliskiem jest tutaj ols. Płaty szuwaru wytworzyły się na skutek wykaszania powierzchni, zbiorowisko to jest obecnie ogniwem sukcesyjnym na drodze do wykształcenia się na tej powierzchni olsu.

Ogólnie we florze rezerwatu stwierdzono występowanie 149 gatunków roślin naczyniowych i 34 gatunki mszaków, w tym trzy gatunki chronione. Fauna rezerwatu składa się z 59 gatunków zwierząt, ponadto stwierdzono wiele gatunków z grupy muchówek (Diptera) i błonkówek (Hymenoptera).

Stanowisko dokumentacyjne Kamieniołom piaskowców Olewin

Stanowisko zostało utworzone w 1998 roku, a jego powierzchnia wynosi 0,52 ha. Jest to odkrywka geologiczna, kamieniołom piaskowców żelazistych jury dolnej. Kamieniołom znajduje się poniżej szczytu wzniesienia, na północno-zachodnim zboczu, w pobliżu drogi Olewin - Wierzchlas. Jest to stanowisko dokumentacyjne ważne pod względem naukowym i dydaktycznym.

Użytki ekologiczne

Na terenie Gminy Wieluń znajduje się 9 użytków ekologicznych. Wszystkie zostały utworzone w czerwcu 2006 roku. Są to użytki bagienne

Pomniki przyrody

Na terenie Gminy Wieluń znajduje się 12 pomników przyrody w tym 3 będące grupą drzew i 9 pojedynczych okazów. Poniższa tabela przedstawia wykaz pomników przyrody na terenie Gminy zgodnie z Centralnym Rejestrem Form Ochrony Przyrody.

Tabela 10. Pomniki przyrody na terenie Gminy Wieluń (źródło: www.crfo.gov.pl)

LP.	GATUNEK/NAZWA	DATA UTWORZENIA	LOKALIZACJA	PIERŚNICA [CM]	WYSOKOŚĆ [M]
1.	Dąb szypułkowy - Quercus robur	1998-03-06	Ruda, park wiejski	172	32
2.	Lipa drobnolistna - Tilia cordata	1998-03-06	Olewin, park wiejski	189	20
3.	Grupa 28 drzew - Dąb szypułkowy - Quercus robur	1998-03-06	Olewin, park wiejski	-	20
4.	Topola biała - Populus alba	1998-03-06	Olewin, przy polnej drodze	212	34
5.	Cis pospolity - Taxus baccata	1998-03-06	Masłowice, park wiejski	56	7
6.	Dąb szypułkowy - Quercus robur	1998-03-06	Masłowice, park wiejski	167	34
7.	Grupa 3 drzew	1998-03-06	Masłowice, park wiejski	-	-
8.	Dąb szypułkowy - Quercus robur	1998-03-06	Masłowice, park wiejski	158	34
9.	Dąb szypułkowy - Quercus robur	1998-03-06	Masłowice, park wiejski	153	20
10.	Dąb bezszypułkowy - Quercus petraea	1998-03-06	Masłowice, park wiejski	111	30

11.	Lipa drobnolistna - <i>Tilia cordata</i>	1998-03-06	Masłowice, park wiejski	119	28
12.	Grupa 9 drzew	2005-08-10	Wieluń, ul. Długosza 3	-	-

Jakość Powietrza

W zakresie jakości powietrza, wskazać należy, że na terenie Gminy Wieluń nie znajduje się stacja pomiarowa jakości powietrza działająca w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, stąd stan jakości powietrza na terenie Gminy określono na podstawie *Rocznej oceny jakości powietrza w województwie łódzkim*, opracowanego przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska oraz na podstawie danych zawartych w *Programie ochrony powietrza dla strefy łódzkiej*.

Ponadto, w celu przeanalizowania stanu jakości powietrza na terenie Związku w odniesieniu do stopnia zanieczyszczenia dwutlenkiem węgla, posłużono się danymi pochodzącymi z Planu Gospodarki Niskoemisyjnej.



CO₂ - dwutlenek węgla

CO₂ – dwutlenek węgla, choć nie jest bezpośrednio odczuwalny w postaci smogu, jest gazem uznawanym za główną przyczynę efektu cieplarnianego. Stopień emisji dwutlenku węgla nie jest badany w stacjach pomiarowych, lecz metodami matematycznymi w formie tzw. inwentaryzacji emisji. Badanie takie przeprowadzono w ramach Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Wieluń na lata 2020-2027. Zgodnie z przeprowadzoną inwentaryzacją, emisja CO₂ w roku 2018 wyniosła 209 725,19 Mg. Głównymi źródłami emisji stanowiło ogrzewanie: budynków mieszkalnych oraz budynków przemysłowych.

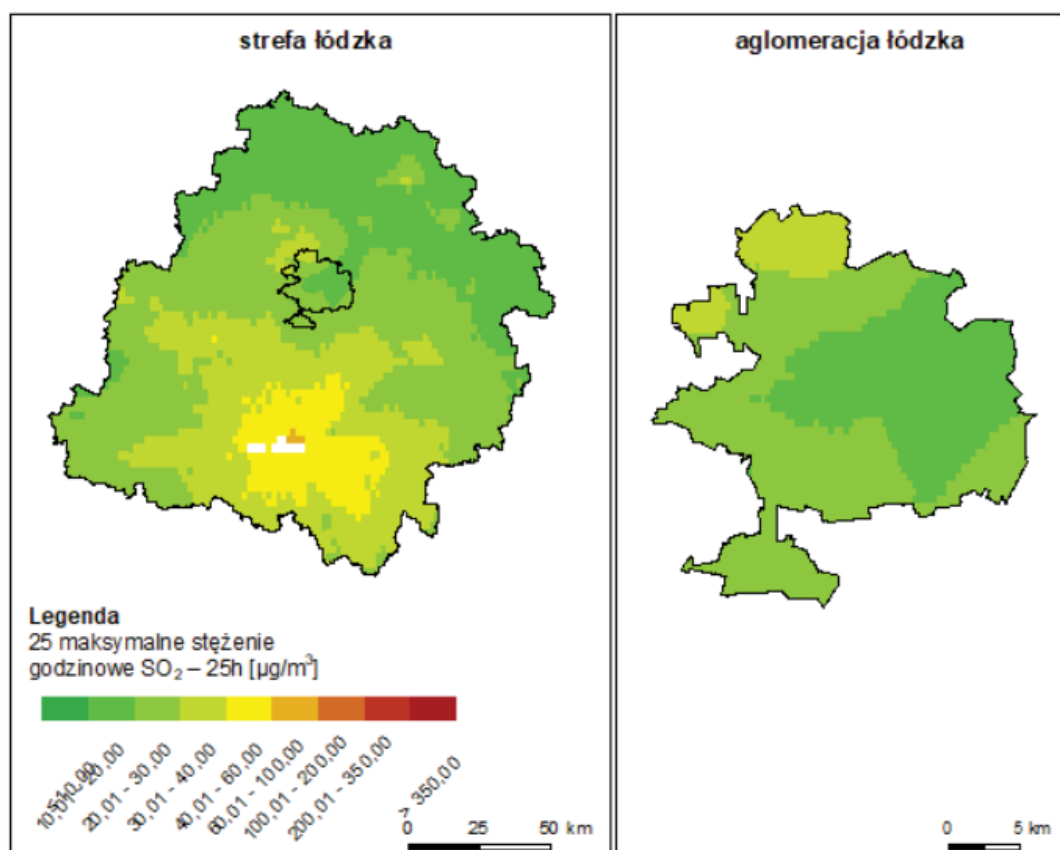


SO_x – tlenki siarki

SO_x – tlenki siarki to zanieczyszczenia pochodzące ze spalania paliw zanieczyszczonych siarką. Największym źródłem emisji SO_x do atmosfery jest spalanie węgla niskiej jakości w domowych paleniskach. Mniej istotnymi źródłami emisji SO_x są procesy przemysłowe, takie jak obróbka rud metali, spalanie paliw zawierających siarkę przez lokomotywy, statki, maszyny budowlane i pojazdy rolnicze.

Tlenki siarki SO_x mogą reagować z innymi związkami obecnymi w atmosferze, a reagując z wodą tworzą kwas siarkowy, główny składnik kwaśnych deszczy.

Według danych pochodzących z *Rocznej Oceny Jakości Powietrza w województwie łódzkim. Raport za rok 2019*, na terenie Gminy Wieluń, nie występują przekroczenia dopuszczalnych poziomów stężeń tlenków siarki.



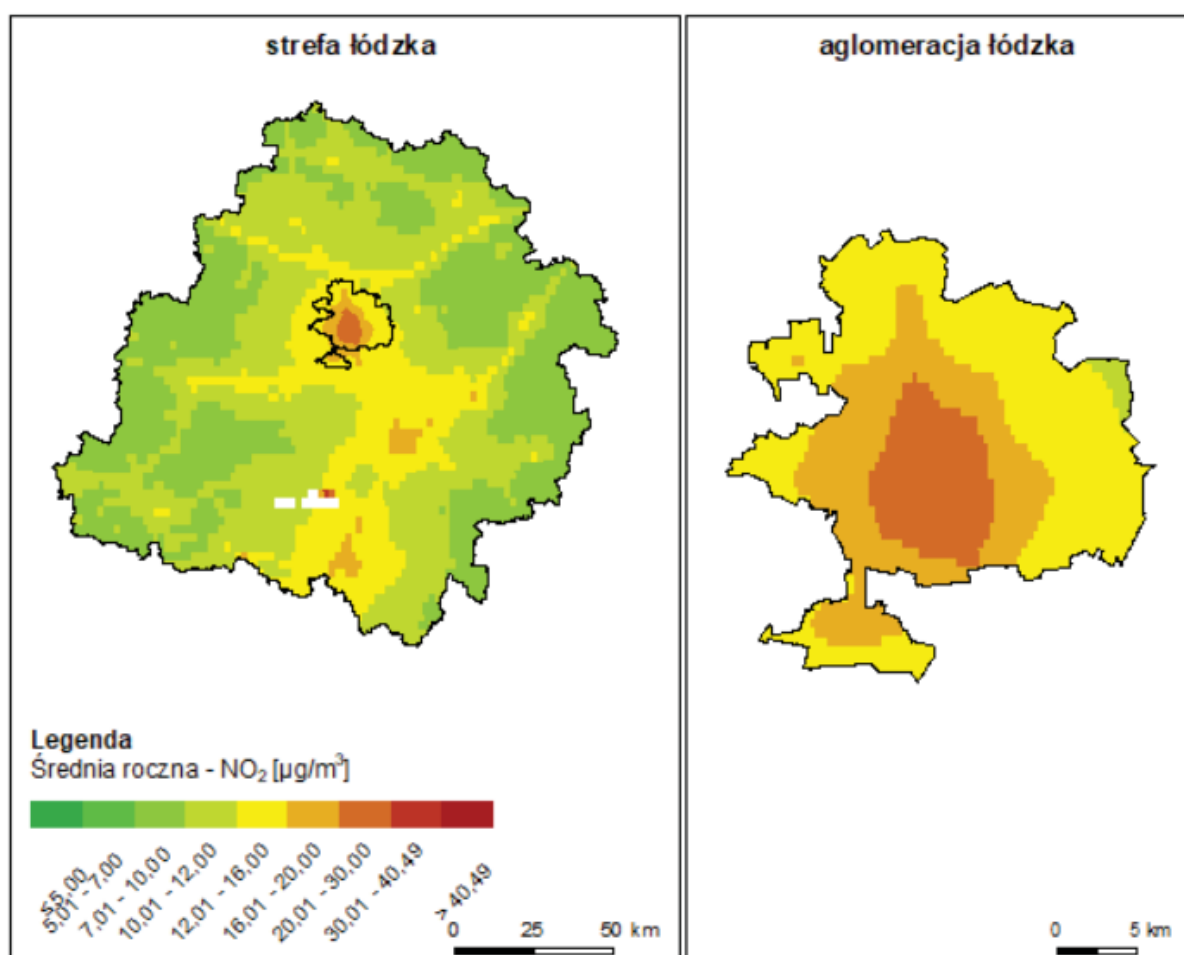
Rysunek 25 Stan jakości powietrza – maksymalne poziomy stężenie zanieczyszczenia tlenkami siarki,
źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie łódzkim. Raport wojewódzki za rok 2020



NO_x – tlenki azotu

NO_x – tlenki azotu charakteryzują się ostrym zapachem oraz brązowym zabarwieniem, za którego sprawą smog przyjmuje widocznie brunatne odcienie. Tlenki azotu wchodzące w skład smogu powstają zwłaszcza na skutek przedostawania się do atmosfery spalin samochodowych, a także toksyn emitowanych przez zakłady przemysłowe. Na obszarach wiejskich emisje tlenków azotu związane są ze stosowaniem nawozów sztucznych.

Według danych pochodzących z *Rocznej Oceny Jakości Powietrza w województwie łódzkim. Raport za rok 2019*, na terenie Gminy Wieluń, nie występują przekroczenia dopuszczalnych poziomów stężeń tlenków azotu.



Rysunek 26 Stan jakości powietrza – poziomy stężenie zanieczyszczenia tlenkami azotu, źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie łódzkim. Raport wojewódzki za rok 2020

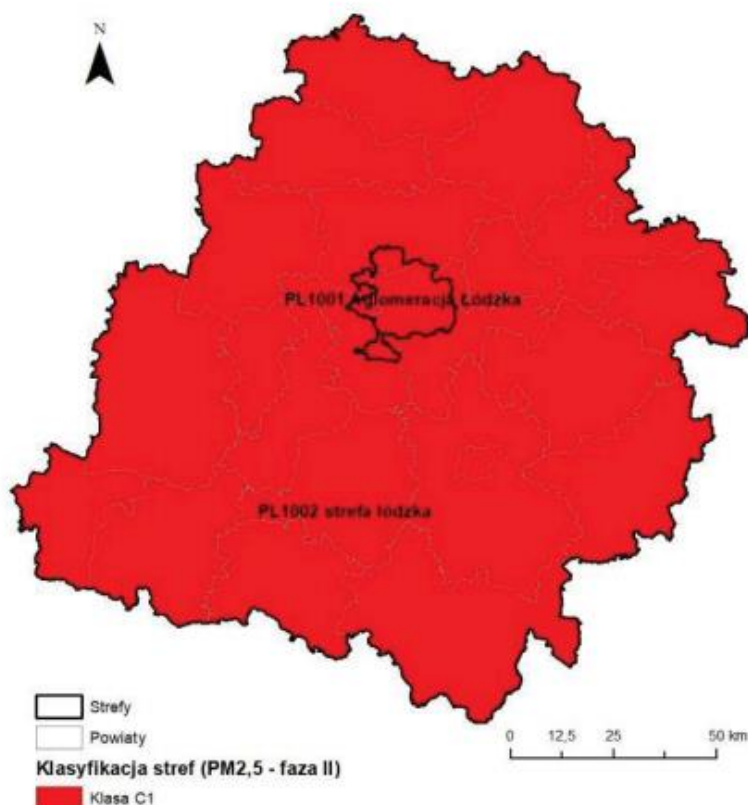


PM2,5 – pył drobny

Pył PM2,5 – to cząstki zanieczyszczeń o średnicy mniejszej niż 2,5 μm . Jest to szczególnie niebezpieczny rodzaj pyłu, ponieważ przenikając przez pęcherzyki płucne dostaje się do krwioobiegu. Skutkiem wdychania tego rodzaju pyłu jest astma oraz alergie. Przypuszcza się, że przyczynia się również do wzrostu liczby arytmii oraz zawałów serca.

Źródłem pyłu PM 2,5 jest przede wszystkim spalanie paliw w paleniskach domowych, transport, działalność przemysłowa oraz ruch samochodowy – stąd też największe stężenie tego typu zanieczyszczenia występuje w miastach.

Według danych pochodzących z *Rocznej Oceny Jakości Powietrza w województwie łódzkim. Raport za rok 2020*, na terenie Gminy Wieluń dopuszczalne poziomy stężenie pyłu PM2,5 są w powietrzu przekroczone, przez co wszystkim strefom przypisana jest klasa C jakości powietrza.

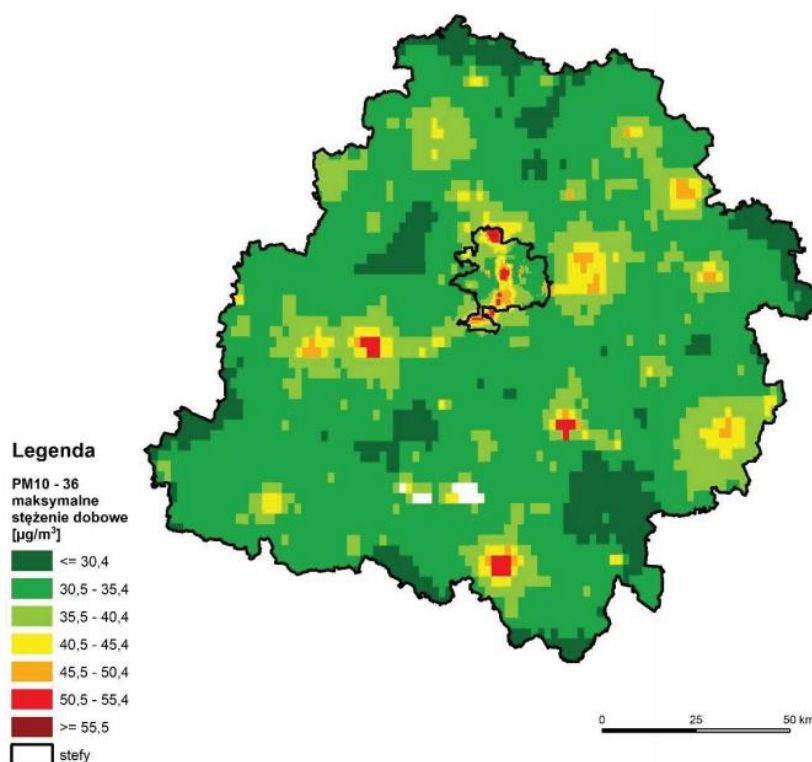


Rysunek 27: Stan jakości powietrza – poziomy stężenie zanieczyszczenia pyłem PM2,5
 źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie łódzkim. Raport wojewódzki za rok 2020



PM10 – pył drobny

Pył PM10 – to cząstki zanieczyszczeń o średnicy mniejszej niż 10 μm , które często zawierają takie substancje szkodliwe jak benzopireny, furany, dioksyny i metale ciężkie – czyli substancje rakotwórcze. Cząsteczki PM10 odpowiadają za ataki kaszlu, świszczący oddech, duszności oraz ataki astmy. Źródłem pyłu PM10 nie jest wyłącznie spalanie paliw – choć jest to największe źródło tego zanieczyszczenia. Cząstki pyłu PM10 powstają również w sposób mechaniczny - w wyniku ścierania lub kruszenia różnego rodzaju materiałów, kurzu wzbudzanego przez wiatr, czy też zapylenia powstającego w czasie prac polowych – zanieczyszczenie pyłem PM10, nie jest więc zatem problemem wyłącznie miejskim. Według danych pochodzących z *Rocznej Oceny Jakości Powietrza w województwie łódzkim. Raport za rok 2020*, na terenie Gminy Wieluń, dopuszczalne poziomy stężeń pyłu PM10 nie są w powietrzu przekroczone.



Rysunek 28: Stan jakości powietrza – poziomy stężenie zanieczyszczenia pyłem PM10

źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie łódzkim. Raport wojewódzki za rok 2020



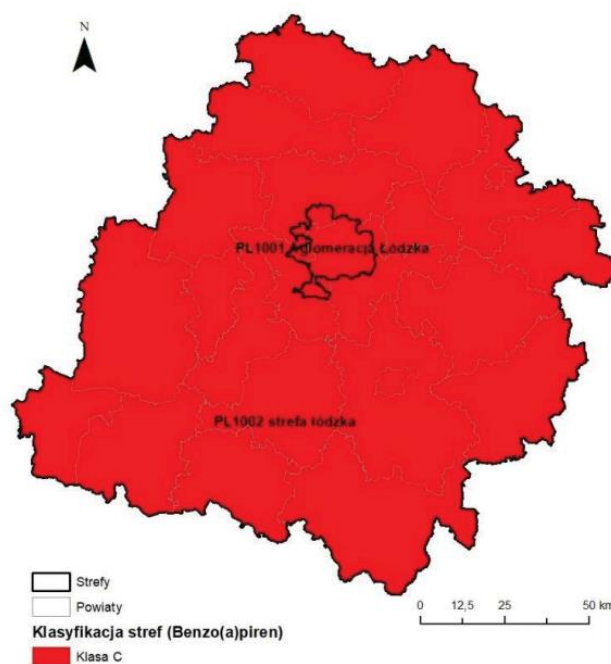
B(a)P – benzo(a)piren

B(a)P – benzo(a)piren jest głównym przedstawicielem wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych (WWA) występującym w spalinach samochodowych lub dymie papierosowym, ale większość (ponad 80 %) emisji benzo(a)pirenu w powietrzu pochodzi z gospodarstw domowych, który wydziela się podczas spalania węgla (zwłaszcza tego złej jakości), drewna oraz odpadów (zwłaszcza tworzyw sztucznych typu PET).

Nośnikiem benzo(a)pirenu w powietrzu jest pył. Benzo(a)piren jest jednym z najbardziej toksycznych składników smogu – mgły zawierającej zanieczyszczenia powietrza – potrafi kumulować się w wodzie, glebie i organizmach (zwłaszcza tkance tłuszczowej zwierząt), a także przenikać do układu oddechowego

i krwioobiegu. Ma silne właściwości toksyczne i rakotwórcze. Wykazuje małą toksyczność ostrą, lecz dużą toksyczność przewlekłą, co związane jest z jego zdolnością do kumulowania się w organizmie.

Według danych pochodzących z *Rocznej Oceny Jakości Powietrza w województwie łódzkim. Raport za rok 2020*, na terenie Gminy Wieluń, dopuszczalne poziomy stężenie benzo(a)pirenu są w powietrzu przekroczone, przez co wszystkim strefom przypisana jest klasa C jakości powietrza.



Rysunek 29: Stan jakości powietrza – poziomy stężenie zanieczyszczenia B(a)P

źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie łódzkim. Raport wojewódzki za rok 2020

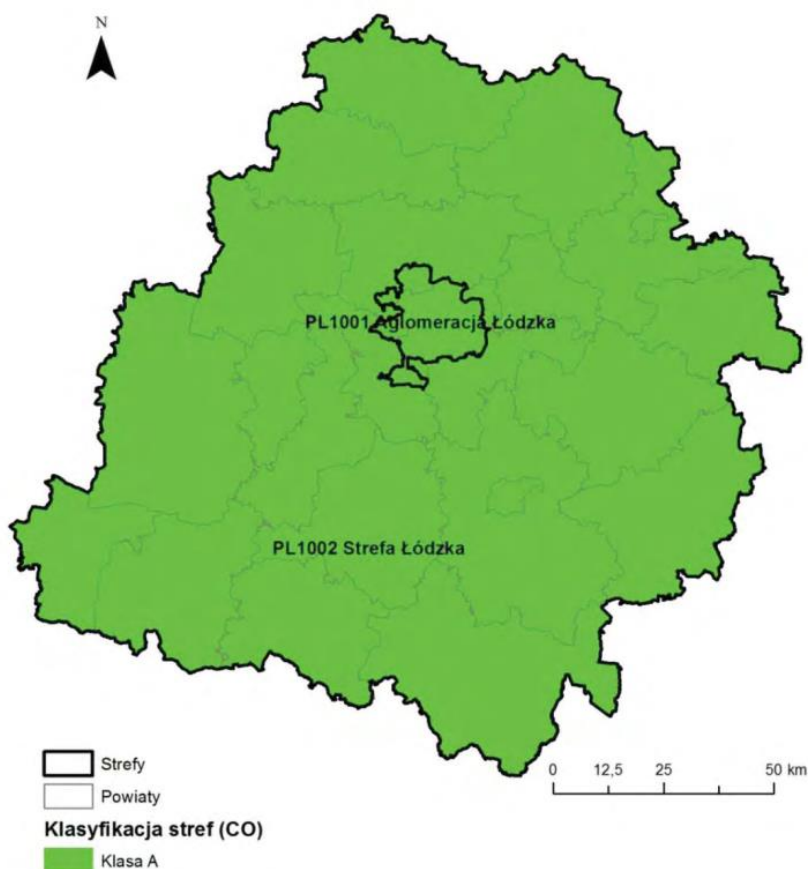


CO – tlenek węgla

CO – tlenek węgla to bezbarwny, łatwopalny i bezwonny gaz, który potocznie znany jest jako czad. Powstaje w czasie spalania (zwłaszcza węgla) w warunkach ograniczonego dopływu tlenu – zły stan techniczny urządzeń spalania oraz wentylacji jest więc główną przyczyną powstawania czadu.

Choć gaz ten szczególnie groźny jest w pomieszczeniach zamkniętych, gdzie jego podwyższone stężenie prowadzić może do zatrucia i śmierci człowieka, to jego występowanie w atmosferze prowadzić może do odczucia zmęczenia, nudności oraz problemów z oddychaniem.

Według danych pochodzących z *Rocznej Oceny Jakości Powietrza w województwie łódzkim. Raport za rok 2020*, na terenie Gminy Wieluń, dopuszczalne poziomy stężenie tlenku węgla nie są w powietrzu przekroczone.



Rysunek 30 Stan jakości powietrza – poziomy stężenie zanieczyszczenia CO

źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie łódzkim. Raport wojewódzki za rok 2020.

Dziedzictwo kulturowe

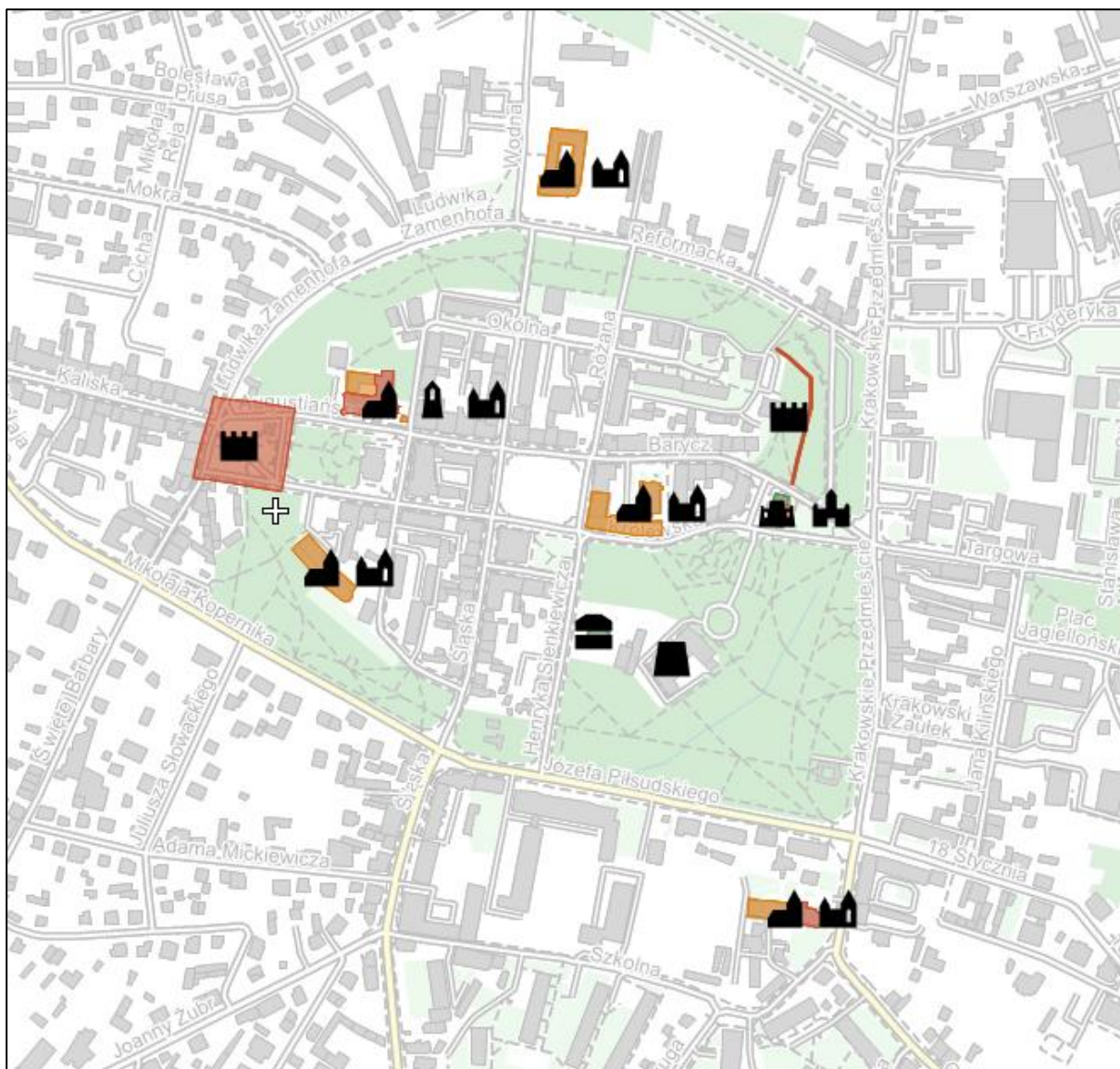
Pierwsze wzmianki pisane na temat Wielunia pochodzą z XIII/XIV w. Rozplanowanie przestrzenne ówczesnego Wielunia charakterystyczne jest dla miast śląskich – szachownicowy układ ulic z dwiema głównymi, przelotowymi na osi wschód-zachód (obecnie ulice Barycz-Augustiańska i Narutowicza-Królewska), tworzącymi między dwiema bramami miejskimi wrzeciono, w środku którego znajduje się rynek (obecnie plac Legionów). Układ ten w dużym stopniu zachował się do dziś. Tragedią dla miasta był dzień 1 września 1939 r. Wieluń był pierwszym miastem zbombardowanym w czasie drugiej wojny światowej (pierwszy nalot rozpoczął się ok. godz. 4:40). Oprócz ogromnych ofiar cywilnych (w nalocie śmierć poniosło ok. 1200 osób), zniszczeniu uległo 75% miasta, w tym 90% obszaru śródmieścia. Dopiero powojenne lata 60' przyniosły odbudowę zniszczeń.

Poniżej wskazano obiekty wpisane do rejestru zabytków prowadzonego przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Łodzi

LP.	OBIEKT	ULICA/MIEJSCOWOŚĆ	DATOWANIE	NR REJESTRU
1.	Cmentarzysko kultury przeworskiej	-	-	171/A
2.	Kościół poaugustiański, ob. kościół parafialny p.w. Bożego Ciała	Augustiańska 8	XIV w.	172/A
3.	Klasztor poaugustiański	Augustiańska 8	XVI-XVII w.	173/A
4.	Dzwonnica w zespole poaugustiańskim	Augustiańska 8	XVIII w.	174/A
5.	Kościół popauliński, ob. S.S. Bernardynek p.w. św. Mikołaja	Krakowskie Przedmieście 1	XVI w.	175/A
6.	Klasztor popauliński, ob. S.S. Bernardynek	Krakowskie Przedmieście 1	XVII w.	176/A
7.	Kościół poreformacki, ob. OO. Franciszkanów p.w. Zwiastowania NMP	Reformacja 1	XVII w.	177/A
8.	Klasztor poreformacki, ob. OO. Franciszkanów	Reformacka 1	XVII w.	178/A
9.	Kościół popijarski, ob. kościół parafialny p.w. św. Józefa	Barycz	1740 r.	179/A
10.	Plebania kolegiacka, ob. w zespole kościoła popijarskiego p.w. św. Józefa	Sienkiewicza 1	1844 r.	180/A
11.	Budynek dawnego klasztoru OO. Pijarów	Królewska 1	1740 r.	181/A
12.	Kościół SS. Bernardynek, ob. Zbór Ewangelicki	Ewangelicka 6	1612 r. - 1615 r.	182/A

13.	Klasztor pobernardyński, ob. Muzeum Ziemi Wieluńskiej	Narutowicza 13	1612 r. – 1615 r.	183/A
14.	Kościół cmentarny, ob. parafialny p.w. św. Barbary Dziewicy i Męczennicy	Ul. J. Żubr 37	XVI w.	184/A
15.	Piwnice zamku w budynku Starostwa Powiatowego	Pl. Kazimierza Wielkiego 2	1840 r.	185/A
16.	Brama krakowska z ratuszem	Pl. Kazimierza Wielkiego 1	XIV w.	186/A
17.	Mury miejskie z basztą „Prochownia”	Podwale	1350 r.	187/A
18.	Mury miejskie z basztą „Swawola”	Palestrancka	1350 r.	404/A
19.	Mury obronne tzw. „Kazimierzowskie”	-	1350 r.	405/A
20.	Zespół bramy kaliskiej	Nowy Rynek	XIV w.	A/6
21.	Kościół parafialny p.w. św. Wawrzyńca	Dąbrowa	XIV w.	114/A
22.	Kościół parafialny p.w. N.M. Panny	Gaszyn	XVI w.	118/A
23.	Otoczenie kościoła parafialnego p.w. N.M. Panny	Gaszyn	XVI w.	A/65
24.	Kościół parafialny p.w. św. Andrzeja Apostoła	Kadłub	XVI w.	387/A
25.	Wiatrak	Kurów	1888 r.	339/A
26.	Grodzisko kultury łużyckiej Osada kultury prapolskiej	Kurów-Grodzisko	IX-XII w.	130/A
27.	Dwór	Masłowice	XIX w.	137/A
28.	Cmentarzisko kultury prapolskiej	Masłowice	XI-XII w.	361/A
29.	Grodzisko kultury prapolskiej Dwór kultury polskiej	Masłowice	-	136/A
30.	Osada kultury łużyckiej	Masłowice-Ludwina	-	135/A
31.	Kościół parafialny p.w. św. Wojciecha	Ruda	XII w.	154/A
32.	Grodzisko kultury prapolskiej i polskiej	Starzenice	-	155/A
33.	Dwór	Ruda	1851 r.	362/A
34.	Cmentarzisko kultury łużyckiej	Starzenice	-	161/A
35.	Cmentarzisko kultury łużyckiej	Turów	-	170/A

Plan rozmieszczenia zabytków w obszarze śródmieścia przedstawia plan przedstawiony poniżej.



Rysunek 31 Rozmieszczenie zabytków wpisanych do rejestru zabytków prowadzonego przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Łodzi.

Dobra kultury współczesnej

Zgodnie z obowiązującą ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym za dobra kultury współczesnej należy rozumieć niebędące zabytkami dobra kultury, takie jak: pomniki, miejsca pamięci, budynki, ich wnętrza i detale, zespoły budynków, założenia urbanistyczne i krajobrazowe, będące uznanym dorobkiem współcześnie żyjących pokoleń, jeżeli cechuje je wysoka wartość artystyczna lub historyczna.

W mieście za dobra kultury współczesnej uznano:

- pomnik „Wieczna miłość”, Wojciech Siudmak;
- budynek handlowo-usługowy, Plac Legionów 6 (pierzeja zachodnia), 1958-1963, arch. W. Woźniak;
- siedzibę Cechu Rzemiosł Różnych, ul. Targowa 1, 1961, arch. W. Fronczak;
- Sąd Rejonowy, Plac Jagielloński 1, 1987-1992, Biuro Projektów Ministerstwa Sprawiedliwości;
- budynek Muzeum Ziemi Wieluńskiej, ul. G. Narutowicza 13, 1963-1964, arch. H. Jaworowski;
- budynek Miejskiej i Gminnej Biblioteki Publicznej im. L. Kruczkowskiego, ul. Narutowicza 4, 1963-1964, arch. NN.

WNIOSKI Z DIAGNOZY ŚRODOWISKA NATURALNEGO I DZIEDZICTWA KULTUROWEGO

OBSZAR	WNIOSKI
STAN ŚRODOWISKA	Wieluń, jest gminą o charakterze miejsko-wiejskim, tym samym stan środowiska naturalnego jest mocno zróżnicowany w poszczególnych częściach Gminy. Gmina posiada mocno zurbanizowane centrum, podczas gdy na obszarach przygranicznych Gminy funkcjonuje ważny korytarz migracyjny zwierząt a także Rezerwat Przyrody Las Kurowski.
ZAGROŻENIA	Poważnym wyzwaniem w najbliższych latach będą zmiany klimatyczne oraz stan jakości powietrza. Długotrwałe susze, fale upałów, deszcze nawalne to najbardziej powszechne uciążliwości klimatyczne, które pojawiły się na przestrzeni ostatnich lat. Na obszarze miejskim pojawia się dodatkowo zjawisko miejskiej wyspy ciepła, a więc zjawiska klimatycznego związanego z nagrzewaniem się dróg i budynków, które powoduje, iż odczuwalna temperatura w mieście jest wyższa niż na obszarach wiejskich.
DZIEDZICTWO KULTUROWE	Wieluń jest miastem o ogromnym kapitale historycznym, w szczególności ogromnym atutem miasta jest obszar historycznego śródmieścia. układ urbanistyczny Wielunia – jest terenem charakterystycznym dla historii i tradycji osadniczej regionu, na którym może zostać ustanowiona forma ochrony obszarowej.

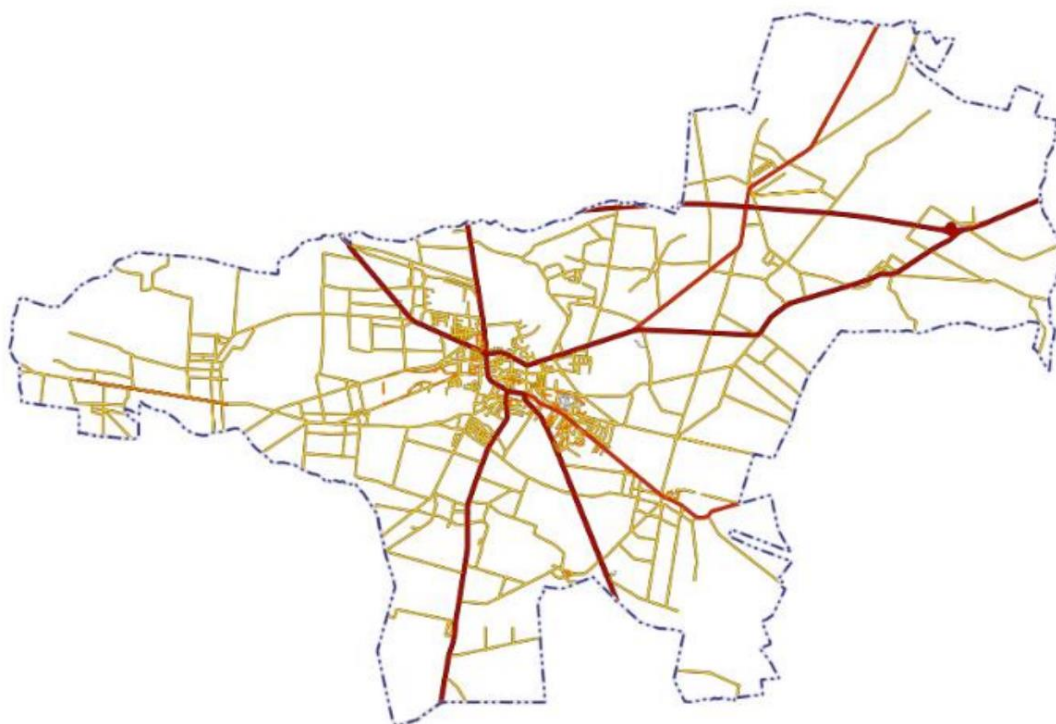


INFRASTRUKTURA

Infrastruktura

Wieluń jest ważnym węzłem komunikacyjnym w powiecie oraz regionie. Główne szlaki komunikacyjne w powiecie wieluńskim rozchodzą się promieniście z Wielunia. Przez obszar Gminy przebiegają następujące drogi:

- droga krajowa nr 43 - Częstochowa – Wieluń;
- droga krajowa nr 45 - Zabełków – Złoczew;
- droga krajowa nr 74 – Wieluń – Zosin;
- droga wojewódzka nr 481 - Wieluń – Łask;
- droga wojewódzka nr 486 - Wieluń – Działoszyn.



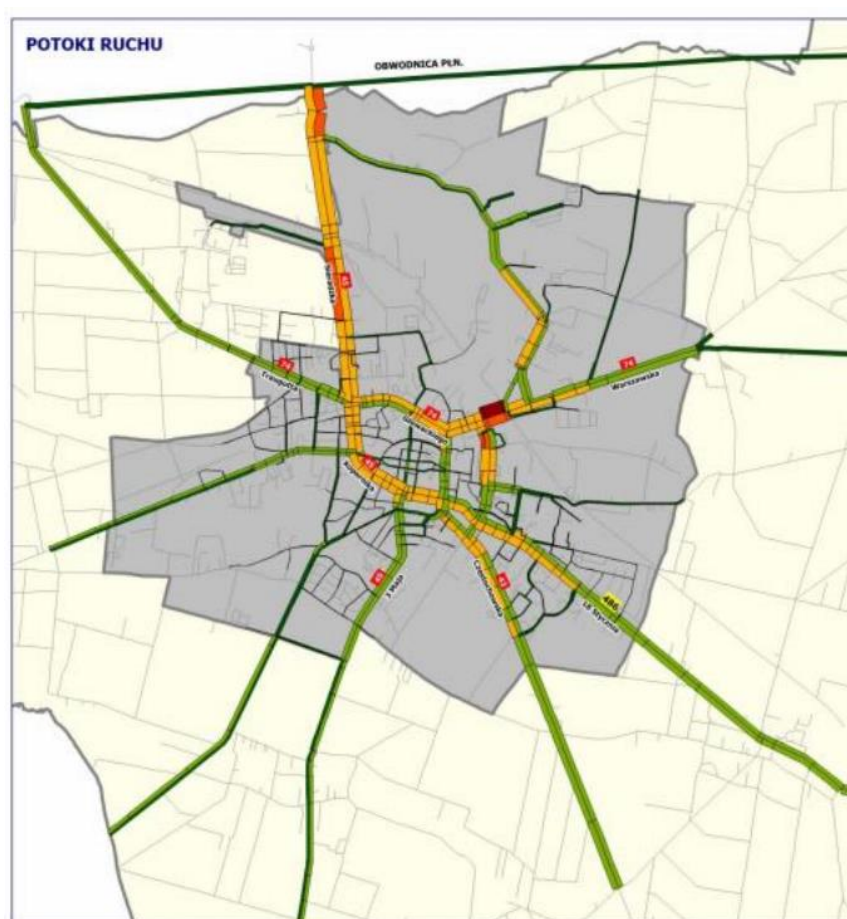
Rysunek 32 Układ komunikacyjny Gminy Wieluń

Pomiary ruchu wskazują, że drogi tranzytowe są bardzo obciążone ruchem. Przeciętne natężenie ruchu na drogach krajowych przebiegających przez obszar administracyjny Wielunia, wskazuje tabela.

Tabela 11 Natężenie ruchu na drogach krajowych

NUMER DROGI	POJAZDY OGÓŁEM	SAMOCCHODY OSOBOWE	LEKKE SAMOCCHODY CIĘŻAROWE	SAMOCCHODY CIĘŻAROWE	AUTOBUSY	MOTOCYKLE	CIĄGNIKI ROLNICZE
DROGI KRAJOWE							
43	6 388	4 436	732	1 112	70	28	10
45	12 012	8 502	1 165	2 219	66	52	8
74	7 545	4 266	1009	2 189	46	24	10

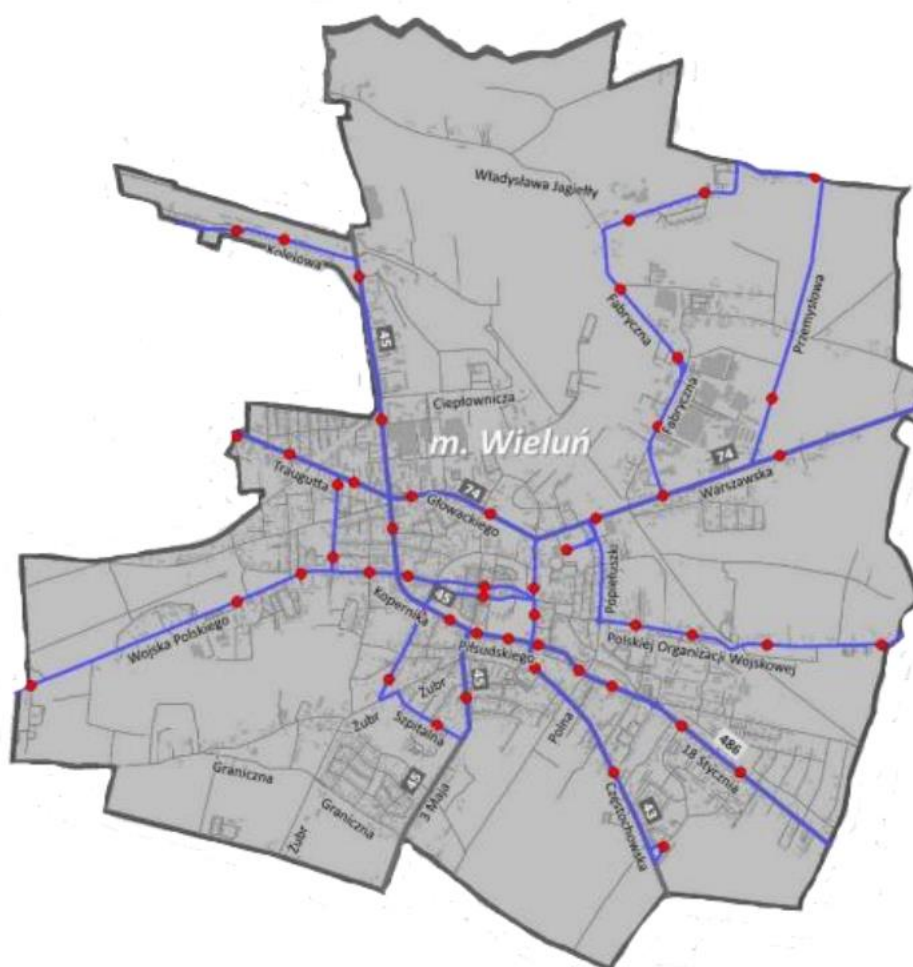
Gmina Wieluń posiada Studium Transportowe dla miasta Wieluń wraz z koncepcją tras rowerowych oraz projektem planu zrównoważonej mobilności miejskiej. Studium wskazuje rozptył potoków transportowych w mieście.



Rysunek 33 Przebieg potoków ruchu

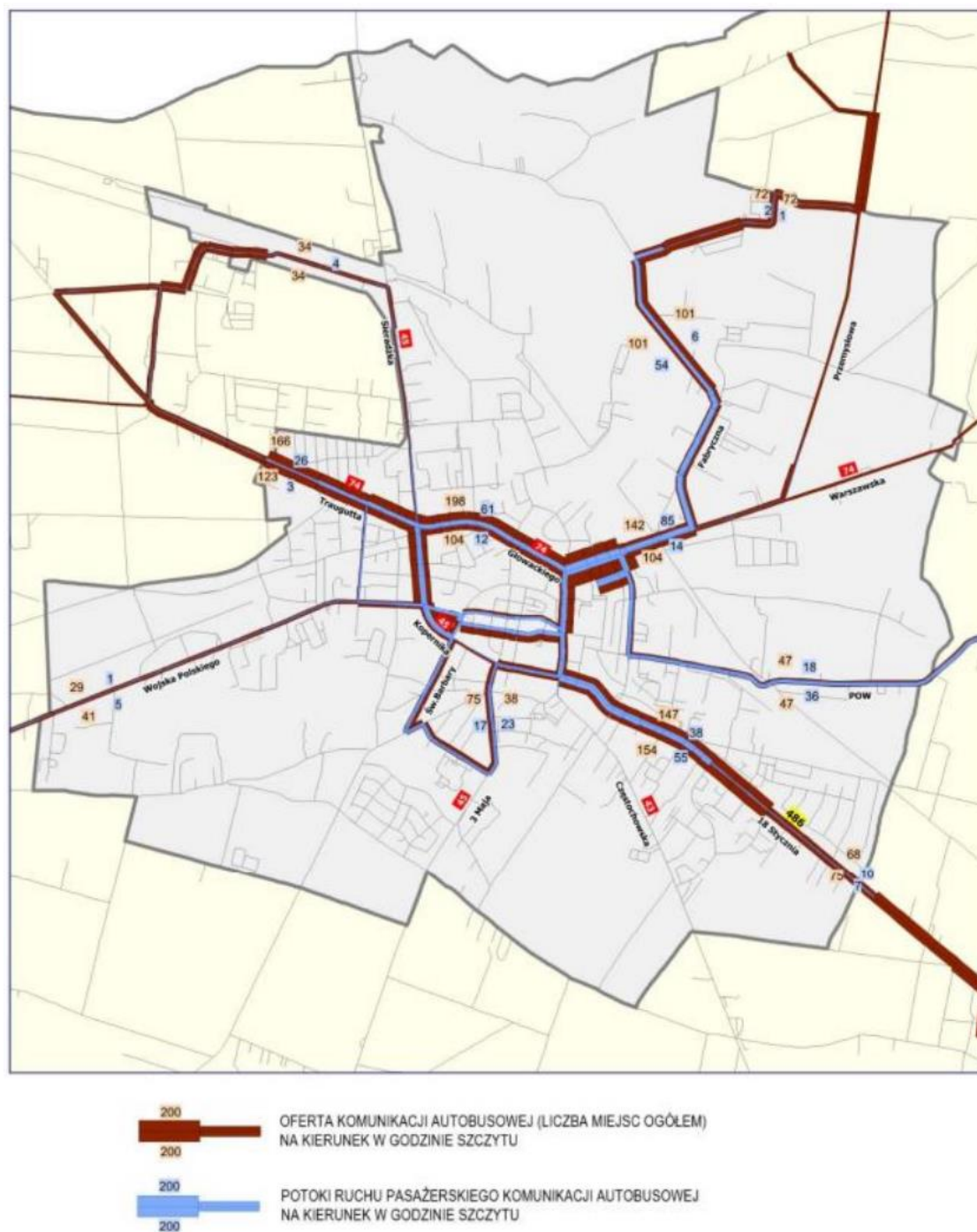
źródło: Studium Transportowe dla miasta Wieluń wraz z koncepcją tras rowerowych oraz projektem planu zrównoważonej mobilności miejskiej

Na terenie Gminy funkcjonuje komunikacja zbiorowa prowadzona przez Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej Wieluń Sp. z o.o. Zadania związane z zapewnieniem lokalnego transportu zbiorowego świadczone są, na określonych przez Gminę trasach, według ściśle określonych rozkładów jazdy, z podziałem na dni robocze, soboty, niedziele i święta. Przewoźnikiem obsługującym linie jest podmiot zewnętrzny wybrany w postępowaniu przetargowym. Komunikacja miejska dociera na terenie Gminy Wieluń do miejscowości: Wieluń, Dąbrowa, Rychłowice, Nowy Świat, Gaszyn, Kadłub, Turów, Kurów, Srebrnica, Piaski, Dąbrowa, Bieniądzice, Małyszyn, Urbanice, Starzenice, Masłowice, Borowiec, Sieniec i Jodłowiec. 39 przystanków znajduje się na obszarze wiejskim, natomiast 50 przystanków na obszarze miejskim. Łącznie komunikacja obsługuje 89 przystanków. Przewozy organizowane są na 13 liniach autobusowych w dni robocze oraz na 7 liniach autobusowych w dni wolne od pracy. Od 1 stycznia 2018 r. obowiązują przejazdy bezpłatne dla wszystkich osób korzystających z komunikacji miejskiej.



Rysunek 34 Mapa tras komunikacji autobusowej w Wieluniu

Przeprowadzona w 2019 r. analiza potoków pasażerskich wskazała, że obszar miejski jest również obszarem największego natężenia ruchu pasażerskiego.



Rysunek 35 Rozpływ potoków pasażerskich

Ocenę bezpieczeństwa energetycznego Gminy dokonuje Projekt założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe Gminy Wieluń na lata 2004-2020.

W zakresie dostawy energii elektrycznej głównym i podstawowym źródłem zasilania całego obszaru Gminy jest GPZ zlokalizowany w północnej części miasta przy ulicy Sieradzkiej w bezpośrednim sąsiedztwie Rejonu Energetycznego Wieluń.

GPZ zasilany jest w układzie pierścieniowym czterema liniami 110 kV, w tym:

- linią Trębaczew -Wieluń;
- linią Złoczew - Wieluń;
- linią Wieruszów - Wieluń;
- linią Janinów - Wieluń.

Istniejący układ zasilania charakteryzuje się wysoką niezawodnością i pewnością działania. Dostawa i dystrybucja energii do odbiorców odbywa się za pośrednictwem sieci terenowej 15 kV wyposażonej w lokalne stacje transformatorowe 15/0,4 kV. Ze stacji tych energia doprowadzana jest dalej liniami niskiego napięcia (400/230 V) kablowymi bądź napowietrznymi.

Sieć dystrybucyjna 15 kV zasilana jest z dwóch sekcji GPZ Wieluń z możliwością wzajemnego rezerwowania. Na całym obszarze Gminy znajduje się około 168 km linii 15kV, z czego 53 km stanowią linie kablowe. W znacznej części miasta występują linie kablowe, a na peryferiach linie napowietrzne. Linie te pracują w układzie pierścieniowym.

System miejskiej sieci dystrybucyjnej 15 kV poddany został w latach 80-tych zasadniczej modernizacji. Istniejąca sieć elektroenergetyczna pokrywa w 100% potrzeby tego regionu, a wiele stacji transformatorowych posiada znaczącą rezerwę mocy.

Wg. danych z Planu Gospodarki Niskoemisyjnej, zużycie energii elektrycznej w roku 2018 na terenie całej Gminy wyniosło 524 708,16 MWh, a prognozowane na 2030 r. wyniesie 577 984, 66 MWh.

Za dostawy gazu na terenie Gminy odpowiedzialna jest spółka EWE energia sp. z o.o. Zaopatrzenie w gaz realizowane jest poprzez przesyłowy gazociąg wysokiego ciśnienia 100 DN relacji Biadacz – Wieluń (o przebiegu południkowym - do istniejącej stacji redukcyjno-pomiarowej I-go stopnia we wsi Dąbrowa (przy granicy z Wieluniem) skąd rozprowadzone są gazociągi średniego ciśnienia na teren miasta oraz w kierunku gmin Wierzchlas, Czarnożyły i Mokrsko.

Sektorem, który w największym stopniu wykorzystuje energię gazu na terenie Gminy Wieluń jest przemysł, który odpowiada za 65% całkowitego zużycia gazu na terenie Gminy.

W obliczu wymogów polityki środowiskowej, wykorzystanie gazu powinno się zwiększać. Przede wszystkim w obszarze ogrzewania. Dostępność sieci gazowej dotyczy, jednakże w głównie obszaru miejskiego. W mieście Wieluń, czynnych jest bowiem 455 przyłączy gazowych, podczas gdy na terenach wiejskich, zaledwie 115.

Za dostawy ciepła systemowego, odpowiada Energetyka Ciepła w Wieluniu spółką z ograniczoną odpowiedzialnością, powołana w roku 1992.

Udziałowcami Spółki są Gmina Wieluń, Wieluńska Spółdzielnia Mieszkaniowa oraz "TRANSBED" Spółka z o.o. z siedzibą w Pyrzowicach.

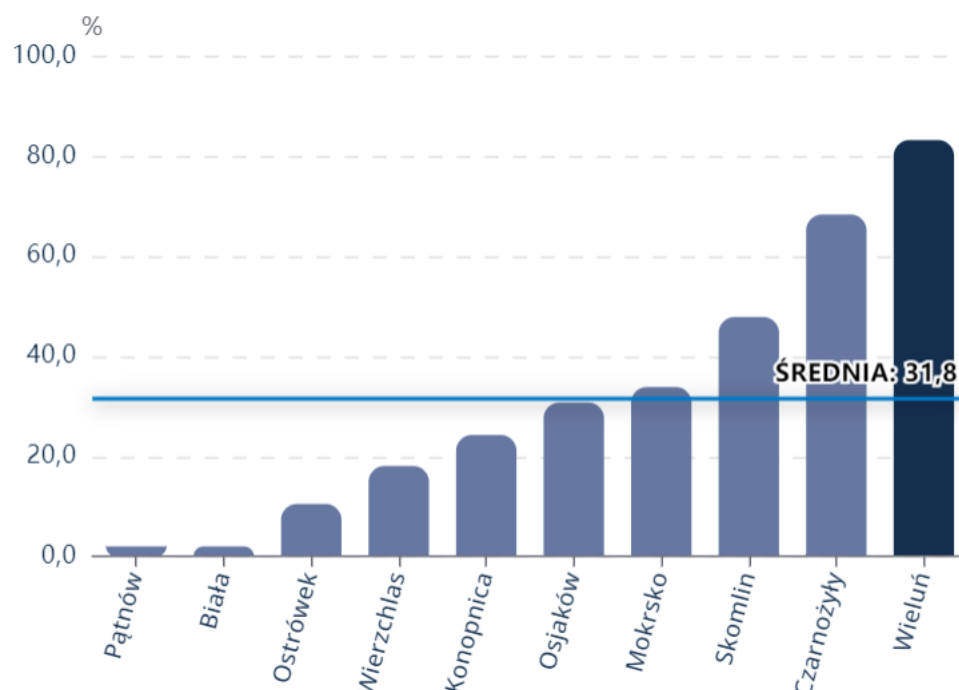
W 2021 r. wytwarzanie ciepła prowadzone było w dwóch źródłach ciepła o łącznej mocy zainstalowanej 51,46 MW scharakteryzowanych jako:

- źródło ciepła nr 1 – kotłownia zlokalizowana w Wieluniu przy ul. Ciepłowniczej nr 26, wyposażona w trzy kotły wodne: kocioł nr 1 - WR-25/10M, kocioł nr 2 - WR25, kocioł nr 3 - WR25/12M o łącznej mocy zainstalowanej 51,10 MW, opalane węglem kamiennym.
- źródło ciepła nr 2 – kotłownia lokalna zlokalizowana w Wieluniu przy ul. Przejazd nr 6, wyposażona w trzy kotły wodne „ISKRA”, o łącznej mocy zainstalowanej 0,36 MW, opalane węglem kamiennym.

Przesyłanie i dystrybucja ciepła, wytworzonego w źródle nr 1, siecią zlokalizowaną na terenie miasta Wielunia, w której nośnikiem ciepła jest woda o maksymalnej temperaturze 130 °C w rurociągu zasilającym i 70 °C w rurociągu powrotnym. Łączna długość sieci ciepłej wysokoparametrowej 130/70 °C wynosi 43,68 km, w tym sieci preizolowane 30,77 km. Długość sieci ciepłej niskoparametrowej (instalacje zewnętrzne za grupowymi węzłami cieplnymi) wynosi 6,57 km, z czego 3,44 km to sieci preizolowane. Łączna ilość węzłów cieplnych wg stanu na koniec 2021 roku,

do których przesyłane jest ciepło wynosi 570 szt. z czego 142 węzły należą bezpośrednio do Energetyki Ciepłej, podczas gdy 428 węzłów stanowi własność prywatną.

Na terenie Gminy Wieluń administratorem gminnej sieci kanalizacji sanitarnej jest Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o. w Wieluniu. Zgodnie z danymi, długość sieci kanalizacyjnej na terenie Gminy w 2020 roku wynosiła 159,1 km. Na przestrzeni ostatnich 4 lat długość ta wzrosła o ponad 32 km. Z sieci kanalizacyjnej korzystało 25 943 osób, a liczba budynków podłączonych do sieci z roku na rok jest coraz większa. W roku 2020, wynosiła 4117 obiektów. Odsetek osób korzystających z kanalizacji wynosi 83,3% i jest najwyższy w regionie.



Rysunek 36 Odsetek korzystających z sieci kanalizacyjnej

Tabela 12 Charakterystyka sieci kanalizacyjnej na terenie Gminy

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
DŁUGOŚĆ CZYNNEJ SIECI KANALIZACYJNEJ [KM]	116,9	121,4	126,9	144,6	146,7	159,2
LICZBA BUDYNKÓW PRZYŁĄCZONYCH DO SIECI KANALIZACYJNEJ	3 483	3 633	3 756	3 891	4 013	4 117
IŁOŚĆ ŚCIEKÓW ODPROWADZONYCH [DAM³/ROK]	913,0	921,0	933,0	968,0	999,0	987,7
LICZBA OSÓB KORZYSTAJĄCYCH Z SIECI KANALIZACJI SANITARNEJ	26 127	26 204	26 210	26 166	26 129	25 943

Długość czynnej sieci wodociągowej na terenie Gminy Wieluń w 2020 roku wynosiła 212,7 km. W latach 2015-2020 obserwuje się również wzrost liczby przyłączy oraz ilości wody dostarczonej gospodarstwom domowym. Na przestrzeni ostatnich lat zauważa się spadek udziału ludności korzystającej z wodociągów, co wynika z ogólnego spadku liczby mieszkańców Gminy.

Tabela 13 Charakterystyka sieci wodociągowej

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
DŁUGOŚĆ CZYNNEJ SIECI ROZDZIELCZEJ [KM]	199,0	201,0	201,5	205,2	210,4	212,7
LICZBA PRZYŁĄCZY	5 364	5 368	5 408	5 464	5 484	5 546
WODA DOSTARCZONA GOSPODARSTWOM DOMOWYM [DAM³]	1 010,2	979,2	944,0	996,0	1 024,1	1 226,0
LICZBA OSÓB KORZYSTAJĄCYCH Z SIECI WODOCIĄGOWEJ [OS.]	31 480	31 396	31 242	31 045	30 851	30 539

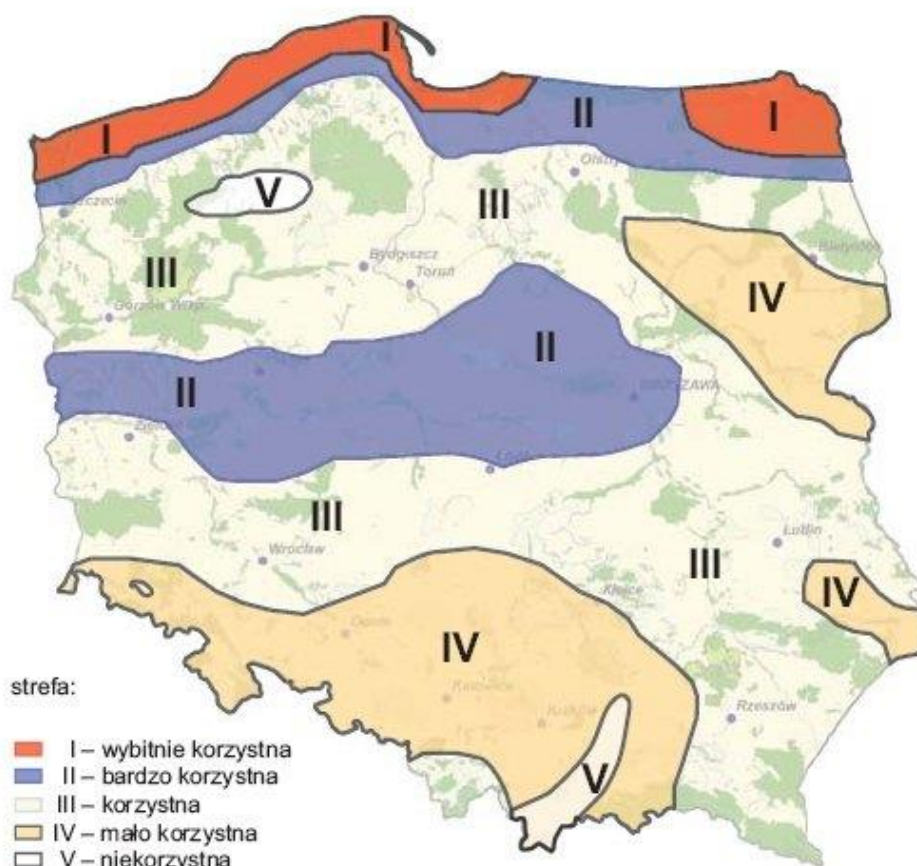
Rozwój gospodarczy, wymaga również rozwoju w zakresie zaopatrzenia w energię. Budowanie lokalnego potencjału w tym zakresie umożliwiając w szczególności źródła odnawialne.

Energia wiatru

Przy ocenie zasadności inwestycji w energetykę wiatrową parametrem o znacznej istotności jest prędkość wiatru oraz częstość jego pojawiania się na danym obszarze. Na ich podstawie można oszacować wielkość zasobów energetycznych, a także potencjalną ilość energii elektrycznej, jaką można wyprodukować w ciągu roku.

Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej opublikował mapy wietrzności dla obszaru Polski na podstawie wieloletnich pomiarów, z podziałem na poszczególne strefy:

- Strefa I: wybitnie korzystna, 5 – 6 m/s,
- Strefa II: korzystna, 4,5 – 5 m/s,
- Strefa III: dość korzystna, 4 – 4,5 m/s,
- Strefa IV, V, VI: warunki niekorzystne i tereny wyłączone, $w < 4$ m/s.



Rysunek 37 Strefy energetyczne w Polsce - energia wiatru

Energetyka wiatrowa posiada na terenie powiatu wieluńskiego dogodne warunki rozwoju, wynikające z wielkości przeciętnych prędkości wiatru w tej części Polski, rolniczego wykorzystywania terenu, charakteru ukształtowania powierzchni i braku wyraźnych przeszkód terenowych, zakłócających swobodny przepływ powietrza. Gmina Wieluń położona jest przy granicy III strefy wietrzności – są to warunki korzystne dla posadowienia turbin wiatrowych. Biorąc pod uwagę, że efektywność wytwarzania energii z wiatru jest większa niż z instalacji fotowoltaicznych, a także, fakt iż instalacje wiatrowe mogą dostarczać energię również poza godzinami słonecznymi, konieczne będzie rozważenie, czy w sytuacji zniesienia tzw. zakazu 10h (tj. niemożności lokowania turbin wiatrowych w odległości od zabudowań mniejszej niż dziesięciokrotność jej wysokości) na terenie Gminy mogłyby powstać instalacje wiatrowe – w szczególności pożądane byłoby ich położenie w pobliżu stref przemysłowych.

Energia wody

Potencjał teoretyczny energii wodnej zależy jest od dwóch czynników: spadku i przepływu. Przepływy ze względu na dużą zmienność w czasie muszą być przyjęte na podstawie wieloletnich obserwacji dla przeciętnego roku przy średnich warunkach hydrologicznych. Spadek określany jest jako iloczyn spadku i długości na danym odcinku rzeki. Rzeczywiste możliwości wykorzystania zasobów wodnych są znacznie mniejsze. Obszar województwa łódzkiego jest ubogi w wody powierzchniowe, a główne rzeki znajdują się na jego obrzeżach. Największy potencjał hydroenergetyczny spośród większych rzek przepływających przez województwo łódzkie (w odniesieniu do długości całkowitej, czyli od źródeł do ujścia) ma Warta (1032 GWh/rok), następnie Pilica (316 GWh/rok) i Bzura (44 GWh/rok).

Potencjał techniczny małej energetyki wodnej na terenie województwa łódzkiego jest mały. Obecnie na terenie województwa łódzkiego elektrownie o największej mocy znajdują się na zbiornikach wodnych Jeziorsko i Sulejów.

Na terenie Gminy Wieluń nie funkcjonują urządzenia wykorzystujące energię wody i brak jest potencjału w tym zakresie.

Geotermia

Na obszarze miasta Wielunia stwierdzono występowanie poziomów wodonośnych ujmujących wody zwykłe o mineralizacji poniżej 1 g/dm³. Analiza wyników badań geologicznych i hydrogeologicznych przeprowadzonych w głębokich otworach badawczych zlokalizowanych w pobliżu miasta wskazuje jednak, że na większych głębokościach występują wody zmineralizowane, prawdopodobnie zawierające składniki swoiste, o temperaturze przekraczającej 20°C. Występowanie wód termalnych i potencjalnie leczniczych w rejonie Wielunia zostało stwierdzone w latach 70. XX wieku na podstawie badań hydrogeologicznych wykonanych w głębokich otworach wiertniczych: Biała-2, Biała-3, Biała-5, Wieluń 2, Wieluń-3, Wieluń 4, Wieluń 5, Wieluń 8, Wierzchlas 1, Wierzchlas 2, Wierzchlas 3, Dymek IG-1.

Z przeprowadzonych badań wynika, że w rejonie Wielunia korzystne warunki hydrogeologiczne dla występowania wód termalnych i leczniczych związane są z utworami triasu górnego, środkowego i dolnego oraz permu.

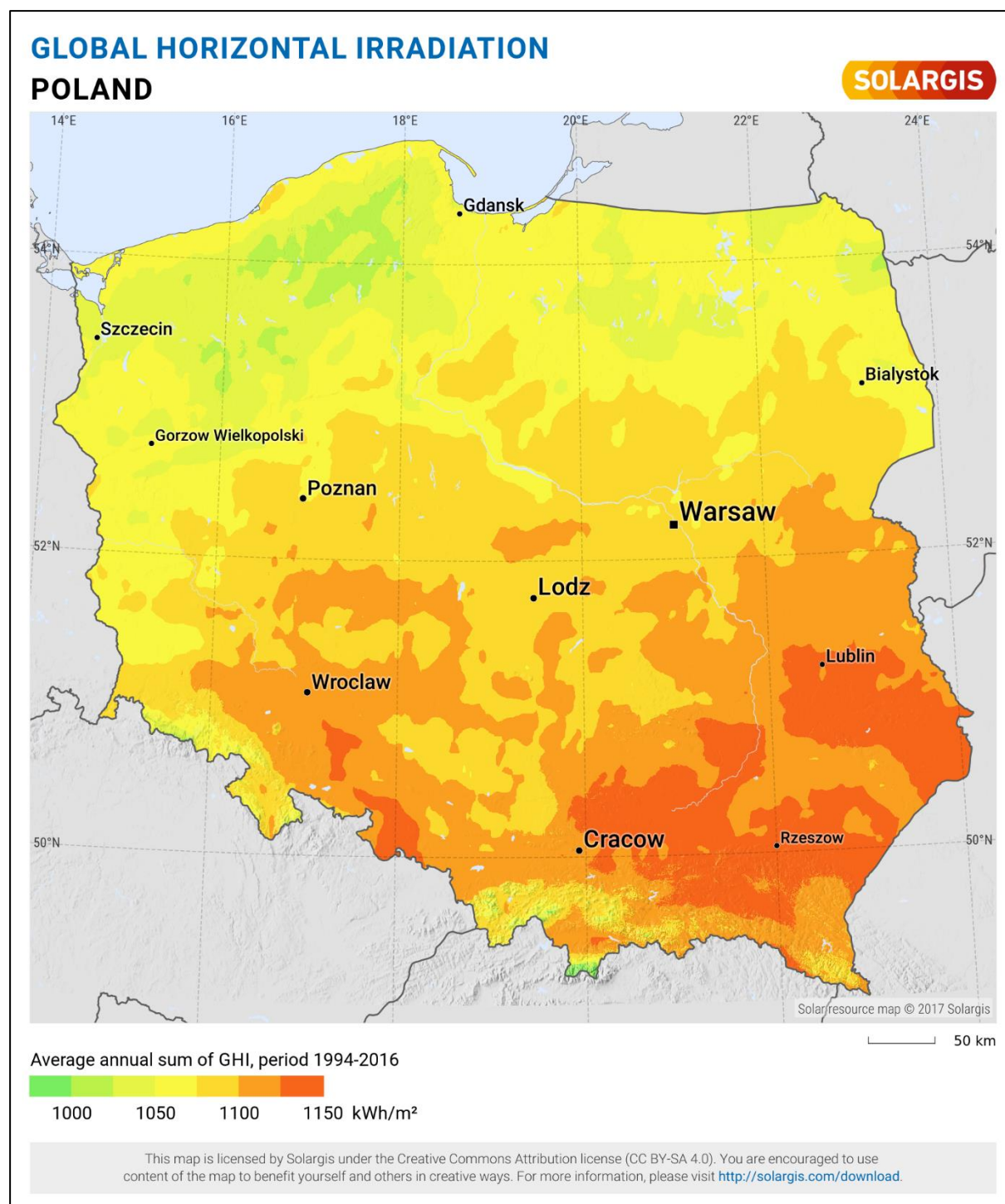
Rozpoznanie poszczególnych zbiorników wodonośnych jest niepełne z uwagi na zróżnicowany zakres badań hydrogeologicznych przeprowadzonych w otworach zlokalizowanych w pobliżu miasta. Większość pobliskich otworów miało charakter badawczy (pod kątem poszukiwania węglowodorów) i zostało zlikwidowanych, a rozpoznanie zawodnionych interwałów ograniczono jedynie do badań próbnikami złoży.

Przypuszcza się, iż na obszarze Wielunia temperatura w stropie najpłycej występującego poziomu wodonośnego branego pod uwagę jako zbiornik wód termalnych, tj. triasu dolnego powinna kształtować się na poziomie około 45-50°C.

Wykorzystanie wód geotermalnych na terenie Gminy może być potencjalnie obiecujące, jednakże wymaga w tym zakresie próbnych badań i odwiertów.

Energia słońca

Energia całkowitego promieniowania słonecznego w województwie łódzkim waha się w granicach ok. 1022-1048 kWh/m² /rok. Całoroczne zapotrzebowanie na energię do przygotowania ciepłej wody użytkowej daje możliwość jej efektywnego wykorzystania. Na obszarze województwa łódzkiego liczba godzin słonecznych w ciągu roku zbliżona jest do średnich wartości dla kraju i waha się od około 1600 do około 1700 godzin. Największe potencjalne zasoby energii cieplnej występują w północnej części województwa. Uwzględniając trendy europejskie oraz uwarunkowania województwa Gmina Wieluń charakteryzuje się dużym potencjałem w zakresie rozwoju wielkoskalowych instalacji fotowoltaicznych.



Rysunek 38 Mapa nasłonecznienia Polski

WNIOSKI Z DIAGNOZY INFRASTRUKTURALNEJ

OBSZAR	WNIOSKI
STAN INFRASTRUKTURY	Wieluń położony jest na ważnych szlakach komunikacyjnych i posiada dostęp do wszystkich kluczowych sieci energetycznych: gazu, energii elektrycznej i ciepła sieciowego. Dostępność infrastruktury nie jest jednak równomierna. Na terenach miejskich wyższy jest stopień skanalizowania, dostępności sieci gazowej i ciepłowniczej i w obliczu zmian źródeł ogrzewania i odchodzenia od węgla konieczne są pilne inwestycje sieciowe na obszarach wiejskich (zwłaszcza przyłączenia do sieci gazowej). Również rozwój terenów inwestycyjnych, uwarunkowany jest przede wszystkim uzbrojeniem w infrastrukturę techniczną.
ZAGROŻENIA	Wraz z rozwojem Gminy, odnotowywany jest wzrost wykorzystania wszystkich mediów: wody, gazu, ciepła i energii elektrycznej. Zarazem energia z paliw kopalnych w wyniku obecnej sytuacji geopolitycznej uległa bardzo wysokiej, wręcz kilkukrotnej inflacji. Dla zachowania konkurencyjności lokalnych przedsiębiorców konieczne są zatem inwestycje w lokalne, zeroemisyjne źródła energii, pozwalające zaopatrzyć w energię w szczególności lokalnych przedsiębiorców.



SPORT I REKREACJA

Sport i rekreacja

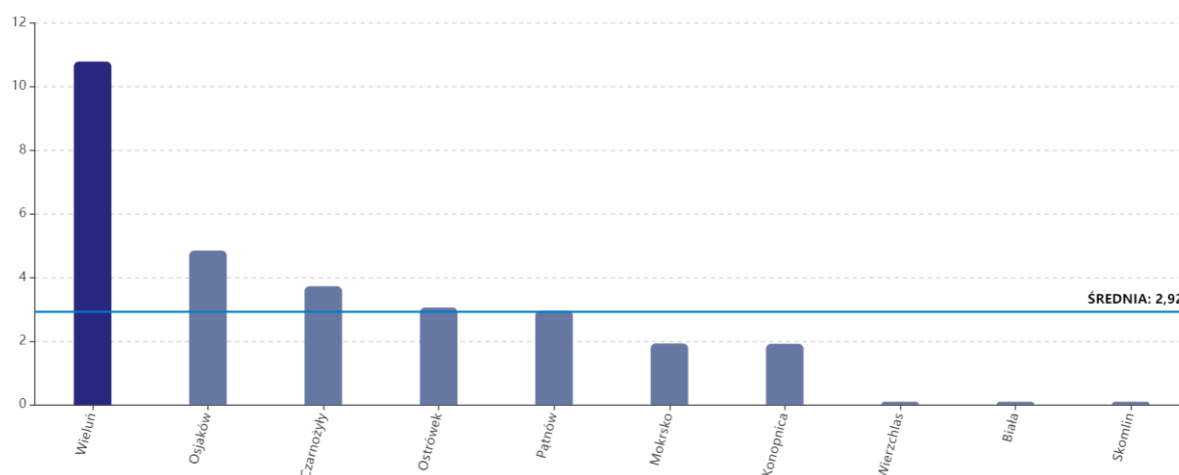
W ramach infrastruktury sportowej i okołosportowej Gmina dysponuje następującą infrastrukturą:

1. Stadion Miejski (boisko główne, trybuny na 650 miejsc siedzących, wokół boiska bieżnia lekkoatletyczna 400m; 2 boiska treningowe; pawilon mieszczący siedziby WOSiR, Wieluńskiego Klubu Sportowego, Rady Gminnej LZS, zaplecze - szatnie + prysznice, magazyny). Głównym użytkownikiem obiektu jest Wieluński Klub Sportowy.
2. Hala Sportowa (płyta główna o wymiarach 45 x 24,6m mieszcząca pełnowymiarowe boiska do siatkówki i piłki ręcznej, hala przystosowana jest do przeprowadzania zajęć treningowych na trzech boiskach do piłki siatkowej; widownia: 324 miejsca siedzące stałe + trybuny rozkładane - 312 miejsc, szatnie + prysznice, magazyny). Głównymi użytkownikami obiektu są: I LO im. T. Kościuszki, MUKS Siatkarz, MKS Wieluń, szkoły, Powiatowe Zrzeszenie LZS i osoby fizyczne.
3. Hotel Maraton (27 miejsc noclegowych + 4 dostawki), mieszczący się w budynku Hali Sportowej. W każdym pokoju znajduje się: pełny węzeł sanitarny, telewizor, lodówka, bezprzewodowy dostęp do Internetu.
4. Pływalnia kryta (sauna, jacuzzi). Głównymi użytkownikami obiektu są wieluńskie szkoły i osoby fizyczne.
5. Pływalnia odkryta (basen sportowy 50x21m + widownia ok. 150 miejsc, basen rekreacyjny 56x38m, brodzik 38x10m; 2 boiska do siatkówki plażowej, zaplecze użytkowe – przebieralnie, toalety, pomieszczenia ratowników, magazyn chemii i sprzętu). Użytkownikami obiektu są głównie osoby fizyczne.
6. Sala gimnastyczna, obok pływalni krytej. Znajdują się tu ponadto: siłownia, zaplecze - szatnia + prysznic. Głównymi użytkownikami obiektu są: szkoły, Klub Sportowy „Pszczółka” Karate Tradycyjne oraz osoby fizyczne.
7. Boisko Orlik lokalizacja przy ul. POW 14 i ul. ks. Wendta (boisko do piłki nożnej ze sztuczną nawierzchnią o wymiarach 60x30m i bramkami 5x2 m, boisko do piłki ręcznej z nawierzchnią tartanową o wymiarach 40x30m i bramkami 3x2 m), na tej samej powierzchni, co boisko do piłki ręcznej, znajdują się 2 pełnowymiarowe boiska do koszykówki. Głównymi użytkownikami obiektu są: wieluńskie szkoły oraz osoby fizyczne.

8. Lodowisko sztuczne o wymiarach 40x20m, sezonowe (oświetlenie sztuczne, nagłośnienie, elektryczny system kontroli dostępu, wypożyczalnia łyżew. Głównymi użytkownikami obiektu są: wieluńskie szkoły oraz osoby fizyczne. Ww. obiekty zarządzane są przez Wieluński Ośrodek Sportu i Rekreacji.

Wg. danych GUS, na terenie Wielunia zarejestrowanych jest 10 klubów sportowych, w których ćwiczy ok. 700 osób.

Istotnym elementem infrastruktury sportowo-rekreacyjnej, są również ścieżki rowerowe. Długość ścieżek rowerowych na terenie Gminy w roku 2020, wyniosła 14,1 km i jest to prawie dwukrotnie więcej niż wynosi średnia wojewódzka (średnio: 7,6 km ścieżek rowerowych w Gminie). Pod względem wskaźnika długości ścieżek na powierzchnię Gminy, Wieluń dystansuje inne gminy regionu.



Rysunek 39 Wskaźnik długości ścieżek rowerowych na 100 km² powierzchni

Lokalną rekreację umożliwiają również parki miejskie, lasy oraz ogród botaniczny.

- **Park Miejski im. Żwirki i Wigury** – powstał w 1852 r. według projektu inżyniera powiatu Karola Brochockiego na miejscu fosy i murów obronnych między dzisiejszymi ulicami Ślaską i Krakowskie Przedmieście, wzdłuż ul. Piłsudskiego. Park obejmuje powierzchnię 3,95 ha. Na drzewostan parku składają się buki, klony pospolite, wiąz pospolite, dęby szypułkowe, kasztanowce zwyczajne, jesiony wyniosłe, robinie akacjowe, lipy, brzozy i wierzby. Najokazalsze drzewa rosną w najstarszej części parku wzdłuż ul. Piłsudskiego.

- **Lasek Miejski** – Park leśny położony po północnej stronie ul. Wojska Polskiego, sąsiadujący ze stadionem WKS, gruntami wsi Turów i ogródkami działkowymi. Główną osią założenia parkowego jest aleja spacerowa równoległa do ul. Wojska Polskiego. Drzewostan stanowią w dużym stopniu nasadzenia z lat 20-tych – modrzewie, sosny, świerki i dęby. Cały park ma powierzchnię 37,76 ha. W 1998-2000 z części Lasku Miejskiego wydzielono Wieluński Ogród Botaniczny.
- **Wieluński Ogród Botaniczny** – W latach 1998-2000 ogrodzono 10 ha Lasku Miejskiego i ustanowiono tam ogród botaniczny. Znajduje się tu zbiornik wodny i alpinarium. Rosną tu kwiaty spotykane w naturze na górskich halach, a także rosą świerki, sosny, brzozy, dęby i olsze.
- **Muzeum Ziemi Wieluńskiej** – mieści się w dawnym budynku klasztornym Sióstr Bernardynek. Kościół i klasztor ufundowała Anna Koniecpolska w latach 1612-1615, a na przestrzeni lat był odnawiany i przebudowywany. W Muzeum Ziemi Wieluńskiej znajduje się bogatymi kolekcja zbiorów dokumentujących historię Wielunia i ziemi wieluńskiej. Ważna część zbiorów Muzeum Ziemi Wieluńskiej znajduje się w jego Oddziale – Muzeum Wnętrz Dworskich w Ożarowie. Dwór wzniesiono w 1757 r., w stylu późnego baroku. Dwór przykrywa dach łamany, tzw. polski, kryty gontem. Stylowe wnętrza zaadoptowano na potrzeby ekspozycji obrazującej kulturę ziemiańską. Obiekty otoczone są parkiem z okazałymi drzewami, z których wiele jest pomnikami przyrod, a w pobliżu znajduje się staw. Dwór słynie z kameralnych koncertów.

WNIOSKI Z DIAGNOZY OFERTY SPORTOWO - REKREACYJNEJ

<i>OBSZAR</i>	<i>WNIOSKI</i>
STAN INFRASTRUKTURY	Infrastruktura sportowo-rekreacyjna na terenie Gminy, jest zróżnicowana i umożliwia liczne aktywności. Jej stan techniczny wymaga jednak znaczących nakładów inwestycyjnych. W szczególności dotyczy to kompleksu pływalni miejskiej.
PERSPEKTYWA ZMIAN	Rozwój nowych dyscyplin sportowych, a także zmieniające się zainteresowania młodych ludzi, powinny znaleźć odzwierciedlenie w infrastrukturze sportowej. Jak pokazują przykłady innych gmin, coraz większym zainteresowaniem cieszą się obiekty typu pumptrack, trasy rolkowe, skate-parki, a także tereny rekreacyjne na terenach miejskich dające wytchnienie w upalne dni – skwery z fontannami i sztuczne stawy.



BEZPIECZEŃSTWO
PUBLICZNE

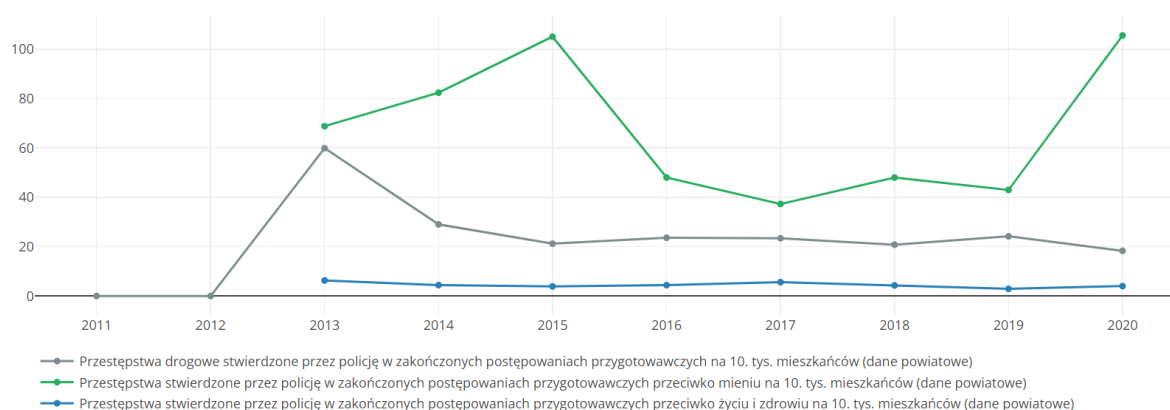
Bezpieczeństwo publiczne

Obszar bezpieczeństwa publicznego związany jest z następującymi obszarami:

- stopniem przestępczości przeciwko mieniu (kradzieże, wandalizm);
- stopniem przestępczości przeciwko życiu i zdrowiu (napady, pobicia, zabójstwa);
- przestępstwami drogowymi;
- wypadkami w pracy;

Liczbę przestępstw w poszczególnych kategoriach zobrazowano na wykresie. Zaobserwować można następujące trendy:

1. Spada liczba przestępstw drogowych. W roku 2013, wskaźnik ten wynosił 59,9 na 10 tys. mieszkańców, podczas gdy w roku 2020 wskaźnik ten wyniósł 18,3 na 10 tys. mieszkańców.
2. Spada liczba przestępstw przeciwko życiu i zdrowiu. W roku 2013, wskaźnik ten wynosił 6,3 na 10 tys. mieszkańców, podczas gdy w roku 2020 wskaźnik ten wyniósł 4,0 na 10 tys. mieszkańców.
3. Po krótkotrwałym spadku, wzrosła liczba przestępstw przeciwko mieniu. W roku 2013, wskaźnik ten wynosił 68,8 na 10 tys. mieszkańców, podczas gdy w roku 2020 wskaźnik ten wyniósł 105,6 na 10 tys. mieszkańców.

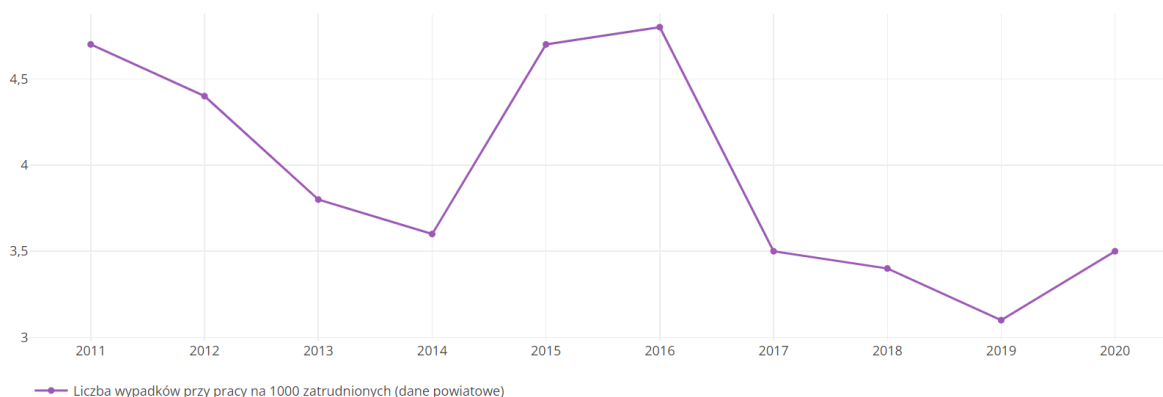


Rysunek 40 Wskaźnik przestępczości (liczba spraw na 10 tys. mieszkańców) w latach 2013-2020

Ocena stanu bezpieczeństwa publicznego ma więc charakter mieszany. Z jednej strony spada liczba zdarzeń drogowych i poważnych przestępstw (przeciwko życiu lub zdrowiu), z drugiej rośnie liczba przestępstw o podłożu ekonomicznym (przeciwko mieniu). W sytuacji kryzysu gospodarczego,

utruty pracy i ubożenia społeczeństwa, obawiać się można, czy wskaźnik ten nie ulegnie dalszemu pogorszeniu.

Bezpieczeństwo to również sfera zatrudnienia. Wypadki przy pracy – zwłaszcza w budownictwie i górnictwie są przyczyną wielu rodzinnych tragedii – śmierci lub trwałej niepełnosprawności osób najbliższych. W tym zakresie stopień bezpieczeństwa na terenie Gminy poprawia się. Liczba wypadków na 1 tys. mieszkańców w roku 2011 wynosiła 4,5 podczas gdy w roku 2020 spadła do 3,5.



Rysunek 41 Liczba wypadków przy pracy w latach 2011-2020

W zakresie kompetencji Gminy, zadania związane z bezpieczeństwem publicznym realizuje Straż Miejska. W 2021 r. Straż Miejska w Wieluniu podjęła 205 interwencji własnych na terenie Gminy Wieluń. Ponadto zostało przyjętych 354 zgłoszeń telefonicznych od mieszkańców Gminy Wieluń, co daje 559 interwencji. Straż Miejska w Wieluniu prowadzi również kontrole instalacji grzewczych pod kątem spalania odpadów komunalnych. Kontrole dotyczyły 22 nieruchomości, które zostały zgłoszone przez mieszkańców naszego miasta. W żadnym z badanych wypadków nie stwierdzono, spalania odpadów w domowych paleniskach. Z uwagi na zapisy uchwały antysmogowej. Uchwała antysmogowa to przepisy przyjęte przez Sejmik Województwa Łódzkiego, której głównym celem jest wprowadzenie odpowiednich regulacji w zakresie eksploatacji instalacji spalania paliw, które przyczynią się do poprawy jakości powietrza w województwie łódzkim. Uchwała zakłada objęcie regulacjami instalacji wykorzystywanych do ogrzewania budynków poprzez zakaz stosowania paliw najgorszej jakości i dopuszczenie spalania paliw stałych jedynie w instalacjach spełniających najbardziej rygorystyczne normy.

Zgodnie z art. 334 ustawy Prawo ochrony środowiska, nieprzestrzeganie ograniczeń, nakazów lub zakazów określonych w tzw. uchwale „antysmogowej” wiąże się z karą grzywny. Z Kodeksu wykroczeń wynika, że co do zasady grzywna wymierzana jest w wysokości od 20 do 5 000 zł,

a w przypadku postępowania mandatowego z grzywną do 500 zł, a jeżeli czyn wyczerpuje znamiona wykroczenia określone w dwóch lub więcej przepisach 1 000 zł. Mandat może zostać nałożony przez Policję, Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska lub straż gminną.

Weryfikacja czy dane źródło ciepła spełnia standardy określone w uchwale oraz nakładanie ewentualnych mandatów może stać się w najbliższych latach jednym z istotnych zadań realizowanych przez Straż Miejską.

W grudniu 2004 roku został uruchomiony Monitoring wizyjny miasta Wielunia. Centrum monitoringu znajduje się w pomieszczeniach Komendy Powiatowej Policji w Wieluniu. Zadaniem monitoringu jest prowadzenie obserwacji miasta przy pomocy zainstalowanych kamer, a także prowadzenie działań prewencyjnych. Na stanowiskach ds. monitorowania miasta w 2021 r. było zatrudnionych 6 pracowników. Monitoring wizyjny wyposażony jest w 14 kamer zintegrowanych szybkoobrotowych oraz 7 kamer stałych.

WNIOSKI Z DIAGNOZY BEZPIECZŃSTWA PUBLICZNEGO

<i>OBSZAR</i>	<i>WNIOSKI</i>
STAN BEZPIECZEŃSTWA	Stopień bezpieczeństwa na terenie Gminy, nie może zostać oceniony jednoznacznie. Z jednej strony spada liczba najcięższych przestępstw przeciwko życiu lub zdrowiu, z drugiej rośnie liczba przestępstw przeciwko mieniu. Pozytywną tendencją jest stały spadek przestępstw drogowych.
PERSPEKTYWA BEZPIECZEŃSTWA	Zmiany w polityce Unii Europejskiej, ukierunkowane na ochronę środowiska, powodują wyodrebnienie nowej grupy zagrożeń – wykroczeń i przestępstw o charakterze ekologicznym. W obszarze działalności Gminy są to przede wszystkim naruszenia związane z obowiązującą na terenie Województwa Łódzkiego uchwałą antysmogową. Działania w tym zakresie będą wymagały większego zaangażowania służb, a także wyposażenia w niezbędne środki techniczne – urządzenia do pomiaru zanieczyszczeń.



POLITYKA SPOŁECZNA

Polityka społeczna

Ustawa o pomocy społecznej nakłada na gminę obowiązek udzielania pomocy osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej. Pomoc społeczna może być świadczona w formie pieniężnej i niepieniężnej. Ustawa zawiera katalog świadczeń o charakterze obowiązkowym i fakultatywnym.

Podstawowym narzędziem, w oparciu o które przyznawane są świadczenia z pomocy społecznej jest wywiad środowiskowy. Pracownicy socjalni w roku 2021 przeprowadzili 1717 wywiadów środowiskowych, 67 wywiadów alimentacyjnych i 70 wywiadów dla świadczeń rodzinnych. Na przestrzeni roku 2021 pomocą społeczną objęto łącznie 620 rodzin, które obejmowały łączny 1 207 osób. Najczęstszymi powodami trudnej sytuacji życiowej, osób i rodzin korzystających z pomocy Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wieluniu, obok ubóstwa była długotrwała, ciężka choroba, bezrobocie i niepełnosprawność.

Tabela 14 Powody przyznania pomocy finansowej i w naturze w latach 2020 i 2021

POWÓD TRUDNEJ SYTUACJI ŻYCIOWEJ	ROK 2020		ROK 2021	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
BEZROBOCIE	216	497	212	436
DŁUGOTRWAŁA, CIĘŻKA CHOROBA	256	387	222	307
NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	213	334	186	274
BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEKUŃCZO – WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO.	55	190	48	149
POTRZEBA OCHRONY MACIERZYŃSTWA	49	230	37	179
ALKOHOLIZM	47	64	56	73
TRUDNOŚCI W PRZYSTOSOWANIU DO ŻYCIA PO ZWOLNIENIU Z ZAKŁADU KARNEGO	15	27	15	25
BEZDOMNOŚĆ	12	12	4	4
NARKOMANIA	0	0	1	1
ZDARZENIE LOSOWE	0	0	1	1

W roku 2021 na zasiłki i inne świadczenia z pomocy społecznej wydatkowano ogółem: 3.521.084,19 zł. W stosunku do roku 2020, najwyższy wzrost (o 25,54 %) nastąpił w przypadku wydatków na opłatę dzieci w pieczy zastępczej. O 21,47% wzrosły opłaty za pobyt mieszkańców Gminy Wieluń w domach pomocy społecznej. Spowodowane to jest wyższymi kosztami utrzymania w 2021 roku mieszkańców w domach pomocy społecznej w porównaniu do 2020 roku oraz większą liczbą osób, za które Gmina Wieluń ponosiła opłatę.

Wzrosły także wydatki Gminy Wieluń w formie realizacji pomocy w formie usług opiekuńczych (o 12,06 % w stosunku do roku poprzedniego). Do wzrostu kwoty za usługi opiekuńcze przyczynił się wzrost stawki za jedną godzinę świadczonych usług, jak również znacząco (aż o 2150 godzin) wzrosła liczba godzin świadczonych usług opiekuńczych. W roku 2021 w porównaniu do roku 2020 o 5,57 % wzrosła kwota środków na wypłatę zasiłków celowych i pomoc w naturze.

W 2021 zrealizowane świadczenia pomocy społecznej w poszczególnych kategoriach, przedstawiały się następująco:

1. **Zasiłek stały** - z pomocy w formie zasiłku stałego skorzystało 105 osób – wypłacono na ich rzecz 995 świadczeń - łączna kwota wypłaconej pomocy w formie zasiłku stałego wyniosła 518.704,09 zł.
2. **Zasiłek okresowy** - to świadczenie przysługuje w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie. Zasiłek okresowy w zdecydowanej większości przypadków był przyznawany z tytułu bezrobocia. Został przyznany 206 osobom/rodzinom. Łączna kwota wypłaconej pomocy w formie zasiłku okresowego wyniosła 406.212,02 zł.
3. **Zasiłek celowy** – jest to świadczenie fakultatywne przyznawane osobie bądź rodzinie na zaspokojenie niezbędnej potrzeby życiowej. Zasiłek celowy przyznawano głównie na zakup leków, opału, odzieży i obuwia, z tej formy pomocy skorzystały 204 osoby. Łączna kwota wypłaconej pomocy w formie zasiłków celowych, celowych specjalnych wyniosła 181.641,39 zł.
4. **Ubezpieczenie zdrowotne** - za osoby, mające ustalone uprawnienie do zasiłku stałego i nieposiadające innego tytułu do ubezpieczenia zdrowotnego Ośrodek opłacał składki na ubezpieczenie zdrowotne, które stanowiły gwarancję uzyskania świadczeń zdrowotnych z Narodowego Funduszu Zdrowia. W roku 2021 opłacono składki za 89 osób, za łączną kwotę 43.895,55 zł

5. **Schronienie** - W trakcie roku 2021 ze schronienia w schronisku skorzystała 1 osoba bezdomna z terenu miasta i gminy Wieluń. Opłaty za schronienie tej osoby wyniosła 3.118,03 zł
6. **Praca socjalna** - W roku 2021, podobnie jak w roku 2020 pracownicy socjalni pomagali osobom i rodzinom, które były w kwarantannie czy izolacji, głównie była to pomoc w zakupie i dostarczeniu artykułów spożywczych lub leków. W roku 2021 pracą socjalną objęto 586 rodzin - liczba osób w tych rodzinach wyniosła 1 159.
7. **Usługi opiekuńcze** - osoby, które z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności wymagały pomocy innych osób, korzystały z pomocy społecznej w formie usług opiekuńczych, świadczonych w miejscu zamieszkania. W roku 2021 usługami opiekuńczymi objęto 70 osób, usługi opiekuńcze świadczone były przez Łódzki Oddział Okręgowy Polskiego Czerwonego Krzyża.
8. **Pobyt w domu pomocy społecznej** - W roku 2021 Ośrodek pokrywał koszty pobytu w domach pomocy społecznej za 37 osób na kwotę 999.078,50 zł. Wpłaty od rodzin osób przebywających w dps wyniosły 81.847,07 zł i odprowadzone zostały do Urzędu Miejskiego w Wieluniu
9. **Posiłek** - To zadanie realizowane w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023. Pomoc w formie posiłków może być przyznana dzieciom do czasu podjęcia nauki w szkole podstawowej, uczniom szkoły podstawowej i średniej oraz osobom i rodzinom znajdującym się w sytuacjach wymienionych w art. 7 ustawy o pomocy społecznej, szczególnie osobom samotnym, w podeszłym wieku, chorym lub niepełnosprawnym. W ramach Programu pomoc w formie posiłków otrzymało 46 dzieci, koszt udzielonej pomocy wyniósł 25.543,10 zł
10. **Sprawienie pogrzebu** - Zgodnie z Uchwałą nr XXVIII/435/20 Rady Miejskiej w Wieluniu z dnia 29 maja 2020 roku w sprawie sprawienia przez Gminę Wieluń pogrzebu osobom zmarłym oraz pochówku dzieci martwo urodzonych (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego poz. 3896) z budżetu Gminy Wieluń pokrywane są wydatki związane ze sprawieniem pogrzebu i pochówku dzieci martwo urodzonych, jeżeli inne podmioty nie skorzystały z ustawowego prawa do pochowania ich zwłok. W roku 2021 Gmina Wieluń poniosła koszty pogrzebu 3 osób dorosłych.
11. **Opieka wytchnieniowa** - Gmina Wieluń w 2021 roku przystąpiła do realizacji Programu „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2021 realizowanego w ramach Funduszu

Solidarnościowego. Głównym celem programu było wsparcie członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności lub osobami ze znacznym stopniem niepełnosprawności oraz osobami z orzeczeniami równoważnymi. Liczba osób niepełnosprawnych, którym świadczone usługi opieki wytchnieniowej wyniosła 6, w tym 1 dziecko z orzeczeniem o niepełnosprawności oraz 5 osób z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności. Usługi opieki wytchnieniowej świadczone były w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej, a koszt zadania wyniósł 44.437,00 zł

12. **Asystent osoby niepełnosprawnej** - Gmina Wieluń w 2021 roku realizowała w okresie od października do grudnia 2021 r. Programu „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” – edycja 2021 realizowanego w ramach Funduszu Solidarnościowego. Program zapewnia usługę asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej mającą na celu pomoc uczestnikom Programu w wykonywaniu codziennych czynności oraz w funkcjonowaniu w życiu społecznym. W ramach Programu usługa asystenta świadczona była na rzecz 12 osób, w tym 2 dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności. Koszt zadania wyniósł 40.170,68 zł
13. **Program „Opieka 75+”** - W roku 2021 Gmina Wieluń realizowała Program „Opieka 75+”, którego strategicznym celem programu była poprawa dostępności do usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych osób w wieku 75 lat i więcej, które są osobami samotnymi lub osobami samotnie gospodarującymi a także tych, które pozostają w rodzinie. Kwota dofinansowania do usług opiekuńczych dla 14 osób zakwalifikowanych do Programu wyniosła 25.300 zł.
14. **Posiłek w szkole i domu”** - Pomoc w formie zasiłków celowych na zakup żywności w ramach rządowego wieloletniego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023: wydano decyzje dla 319 rodzin, liczba osób w tych rodzinach wyniosła 605. Wydatki na ten cel wyniosły 476.716 zł.

Pomoc materialna dla uczniów

Świadczenia w formie stypendiów szkolnych i zasiłków szkolnych dla uczących się dzieci i młodzieży stanowią istotną formę pomocy materialnej dla rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji finansowej i życiowej. Świadczenia te kierowane są do uczniów pobierających naukę w różnych typach szkół, słuchaczy publicznych kolegiów nauczycielskich, nauczycielskich kolegiów

języków obcych i kolegów pracowników służb społecznych, a także wychowanków przebywających w ośrodkach umożliwiających realizację obowiązku szkolnego i obowiązku nauki.

W roku 2021 wypłacono stypendia dla 65 uczniów na kwotę 47.363,91 zł.

Wspieranie rodziny i piecza zastępcza

Wsparciem asystentów rodziny w 2021 roku objęto 14 rodzin. Asystenci swoim działaniem obejmują rodziny, w których dominującym problemem są trudności opiekuńczo - wychowawcze z dziećmi, zagrożone wykluczeniem społecznym, a nawet umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej. Praca asystenta polega w szczególności na udzielaniu pomocy w rozwiązywaniu problemów wychowawczych, wskazywaniu właściwych metod wychowawczych, właściwego sposobu pełnienia ról rodzicielskich, prawidłowej komunikacji w rodzinie, kształtowaniu prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności wychowawczych, motywowaniu i udzielaniu pomocy w poszukiwaniu pracy i podnoszeniu kwalifikacji zawodowych oraz motywowaniu do udziału w terapii uzależnień.

Wydatki związane z zatrudnieniem dwóch asystentów wyniosły 97.148,44 zł

Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020

Główny cel programu jest udzielenie wsparcia osobom doświadczającym najgłębszych form ubóstwa poprzez udostępnienie pomocy żywnościowej. Uprawnienie do korzystania z pomocy żywnościowej jest uwarunkowane znajdowaniem się w trudnej sytuacji życiowej (sytuacje takie wymienia art. 7 ustawy o pomocy społecznej) oraz spełnieniem kryterium dochodowego. W okresie od stycznia do sierpnia 2021 r. wydano 88 skierowań dla 153 osób na Podprogram 2020. Od 18 października 2021 r. zaczęto wydawać skierowania na Podprogram 2021, zostało wydanych 157 skierowań dla 288 osób w rodzinie.

Środowiskowy Dom Samopomocy

Środowiskowy Dom Samopomocy w Wieluniu, ul. Traugutta 40 jest jednostką organizacyjną pomocy społecznej prowadzoną od 1.01.2012 r. przez Gminę Wieluń, powołaną w celu wykonywania zadań z zakresu administracji rządowej określonych w ustawie o pomocy społecznej. Środowiskowy Dom Samopomocy w Wieluniu jest placówką wsparcia dziennego dla osób z zaburzeniami psychicznymi

typu ABCD przeznaczoną dla osób dorosłych i małoletnich powyżej 16 roku życia przewlekle chorych psychicznie, upośledzonych intelektualnie oraz osób wykazujących inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych, które zgodnie ze stanem wiedzy medycznej są zaliczane do zaburzeń psychicznych. ŚDS zapewnia podopiecznym dzienny pobyt, od poniedziałku do piątku w godzinach 7.00 – 15.00, podstawowe świadczenia opiekuńcze, wsparcie w zakresie samoobsługi, kształtowania umiejętności społecznych, zachowań prozdrowotnych oraz wsparcie w zakresie rehabilitacji społecznej. Zasięg terytorialny wsparcia udzielanego przez ŚDS w Wieluniu w 2021 r. (stan na 31.12.2021 r.): Gmina Wieluń (ogółem 33 osoby), Gmina Biała (ogółem 2 osoby), Gmina Pątnów (ogółem 5 osób), Gmina Wierzchlas (ogółem 2 osoby).

Głównym celem działania ŚDS jest stałe poprawianie funkcjonowania osób, które w wyniku upośledzenia niektórych funkcji organizmu lub zdolności adaptacyjnych, wymagają pomocy do życia w środowisku rodzinnym i społecznym, w szczególności w celu zwiększenia ich zaradności życiowej, a także ich integracji społecznej.

Dom Pracy Socjalnej (Wieluń ul. Okólna 7 i Olewin 92)

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wieluniu zapewnia również rodzinom pomoc instytucjonalną w formie świetlicy środowiskowej dla dzieci i młodzieży, funkcjonującej w Domu Pracy Socjalnej.

W Domu Pracy Socjalnej funkcjonują:

- 1) świetlica środowiskowa w Wieluniu (dwie grupy - dla dzieci i młodzieży);
- 2) świetlica środowiskowa w Olewinie;
- 3) świetlica seniora;
- 4) punkt pomocy wolontarystycznej;

Świetlica środowiskowa działa jako placówka wsparcia dziennego, integrująca dzieci i młodzież, ma charakter wieloaspektowych oddziaływań, m.in. opiekuńczych, wychowawczo – edukacyjnych oraz profilaktyczno – terapeutycznych.

Świetlica Środowiskowa jest czynna od poniedziałku do piątku, w godzinach:

- w Wieluniu 10.00 – 18.00, a w dni wolne od zajęć lekcyjnych w godzinach 8.00 -16.00,
- w Olewinie 12.00-18.00 w dni wolne od nauki szkolnej 9.00-15.00.

W świetlicy środowiskowej w Wieluniu w 2021 r. zapisanych było 30 osób, podzielonych na 2 grupy. Grupa młodszą (szkoła podstawowa- kl. I-V) oraz grupa młodzieżowa (szkoła podstawowa- kl. VI-VIII i szkoła ponadpodstawowa). W świetlicy środowiskowej w Olewinie zapisanych było 13 osób.

Ogółem (w czasie nauki szkolnej oraz ferii zimowych i wakacji) w roku 2021 zapewniono opiekę 43 wychowankom.

Świetlica środowiska to placówka wsparcia dziennego o charakterze wieloaspektowych oddziaływań, m.in. opiekuńczych, wychowawczo – edukacyjnych oraz profilaktyczno – terapeutycznych. W 2021 roku udzielono wsparcia 30 osobom w świetlicy środowiskowej w Wieluniu i 13 osobom w świetlicy środowiskowej w Olewinie.

Zajęcia dla wychowanków umożliwiają realizację następujących zadań:

- stwarzanie dzieciom i młodzieży warunków do nauki własnej i pomoc w nauce, mająca na celu wyrównanie dysproporcji w poziomie wiedzy i umiejętności poszczególnych wychowanków;
- organizacja czasu wolnego dzieci i młodzieży po zajęciach szkolnych oraz w czasie ferii i wakacji;
- zapobieganie patologiom społecznym ze szczególnym uwzględnieniem profilaktyki uzależnień i przeciwdziałania przemocy;
- współpraca ze środowiskiem rodzinnym i szkolnym dziecka;
- zapewnienie posiłku uczestnikom świetlicy.

Świetlica seniora - skupia w swym gronie osoby w wieku 72-94 lata, które w godzinach przedpołudniowych (8.30-11.30) od poniedziałku do piątku odwiedzają placówkę. W świetlicy seniorzy mogą napić się ciepłej herbaty lub kawy, zjeść mały poczęstunek, a także zagrać w gry planszowe, porozmawiać lub poczytać gazety.

Punkt pomocy wolontarystycznej - to przede wszystkim pośrednictwo w łączeniu potrzeb z jednej strony potencjalnych wolontariuszy, a z drugiej osób i rodzin zgłaszających potrzebę pomocy.

Działalność Punktu Pomocy Wolontarystycznej w 2021 roku była mocno ograniczona panującym na terenie kraju stanem pandemii COVID-19. W czasie pandemii podejmowanie działań wolontarystycznych stało się utrudnione. Działania punktu w chwili obecnej ukierunkowane są na znalezienie nowych wolontariuszy i osób potrzebujących pomocy.

Warsztat terapii zajęciowej (WTZ) (Olewin 92)

Warsztat jest placówką pobytu dziennego. Czas trwania zajęć w Warsztacie wynosi 35 godzin tygodniowo i 7 godzin dziennie z przewidzianymi przerwami dla uczestników, ustalonymi corocznie przez kierownika WTZ.

Warsztat realizuje zadania w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej zmierzające do ogólnego rozwoju i poprawy sprawności każdego uczestnika, także w zakresie pozyskania lub przywracania umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia oraz niezbędnych do możliwie niezależnego, samodzielnego i aktywnego życia.

W 2021 w warsztatach uczestniczyło 25 osób.

W pracowniach zajęcia odbywają się w oparciu o plany pracowni i indywidualne programy rehabilitacyjne uczestników. W programie każdej pracowni zawarte są szczegółowe zadania, cele, wartości terapeutyczne, metody pracy, rodzaje prowadzonych zajęć, rodzaje zajęć dodatkowych, formy współpracy z rodzicami/opiekunami. W Warsztacie działają następujące pracownie:

- a) pracownia gospodarstwa domowego,
- b) pracownia rękodzieła,
- c) pracownia techniczna- aktywizacji zawodowej,
- d) pracownia plastyczna- ogrodnicza,
- e) pracownia komputerowo-multimedialna.

Warsztaty zapewniają rehabilitację w zakresie:

- 1) społeczno-zawodowym;
- 2) ruchowym i psychologicznym;
- 3) ekonomicznym i instrumentów motywacyjnych

Dodatkowo WTZ zapewniają pomoc w obszarze zawodowym (ich uczestnicy uczą się prezentacji, pisania podań. Podopieczni znajdują swoje mocne strony, które będą mogli wykorzystać przy wyborze pracy. Wyszukują zawodów, które ze względu na stan zdrowia mogą wykonywać) oraz zajęcia klubowe.

Samodzielny Referat Świadczeń Rodzinnych

Samodzielny Referat Świadczeń Rodzinnych realizuje zadania nałożone na gminę ustawą z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych), ustawą z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawą z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów, ustawą z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, ustawą dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „za życiem”.

W 2021 r. Referat zrealizował wydatki na świadczeń w kwocie 39 908 353,01 zł, w tym:

- wydatki na świadczenia rodzinne i świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz pochodne (składki emerytalno-rentowe od niektórych świadczeń) - 10 030 213,55 zł;
- wydatki na świadczenia wychowawcze (rządowy program Rodzina 500+) – 29 874 139,46 zł;
- wydatki na jednorazowe świadczenie „Za życiem” - 4 000,00 zł.

Centrum Usług Środowiskowych w Powiecie Wieluńskim

Projekt „Centrum Usług Środowiskowych w powiecie wieluńskim” był projektem partnerskim współfinansowanym z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020.

Realizatorami projektu byli:

- 1) Gmina Osjaków/Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Osjakowie,
- 2) Gmina Wieluń/Miejsko- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wieluniu,
- 3) Powiat Wieluński/Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wieluniu,
- 4) Fundacja na Rzecz Rozwoju Powiatu Wieluńskiego z siedzibą w Wieluniu.

Projekt był realizowany w okresie 1.01.2019 r. - 30.09.2021 r.

Całkowita wartość projektu wynosiła 2 084 786,46 zł i obejmowała 1 835 481,73 zł dofinansowania ze środków unijnych oraz wkład własny. Udział finansowy Gminy Wieluń w projekcie wynosił 885 086,76 zł

Celem projektu było zwiększenie dostępu do wysokiej jakości usług społecznych, ograniczających ubóstwo i wykluczenie społeczne, poprzez utworzenie i prowadzenie na terenie powiatu wieluńskiego w okresie od 01.01.2019 r. do 30.09.2021 r. - łącznie przez wszystkich partnerów - 78 miejsc świadczenia usług społecznych dla 180 osób.

Dzięki udziałowi w projekcie, mieszkańcy Gminy Wieluń mogli skorzystać z usług asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej i wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjnego, a opiekunowie faktyczni osób niesamodzielnych mogli uzyskać wsparcie w postaci doradztwa psychologicznego i szkoleń.

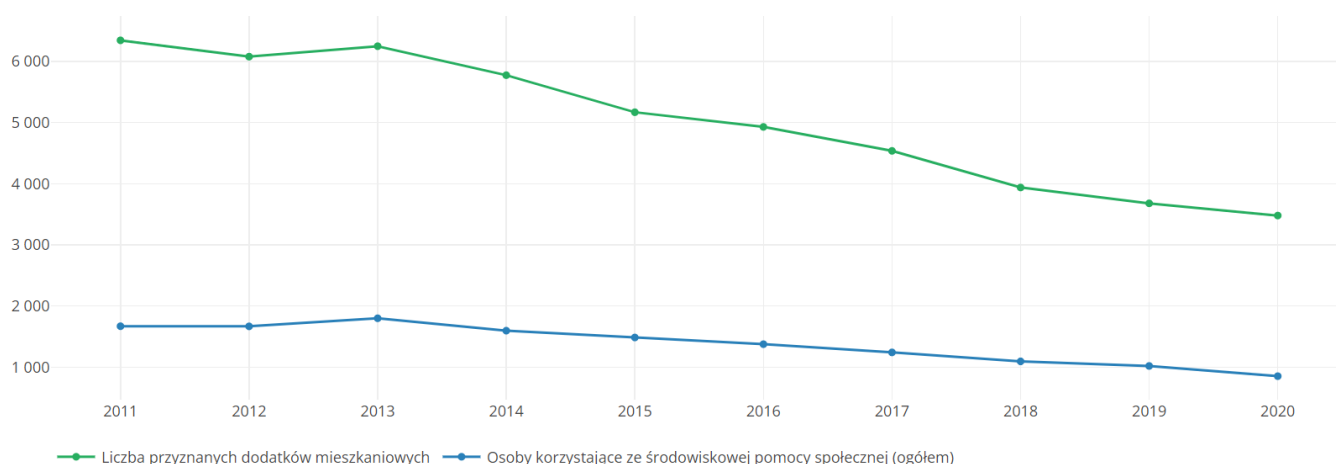
MGOPS w Wieluniu w roku 2021 w ramach projektu zatrudniał 3 asystentów osobistych osoby niepełnosprawnej, którzy świadczyli usługi asystenckie 14 mieszkańcom gminy Wieluń.

Ponadto w ramach projektu rozszerzano zakres wsparcia świetlicy środowiskowej. Dla 30 wychowanków świetlicy środowiskowej w Wieluniu udział w projekcie oznaczał rozszerzenie wsparcia, jakie świetlica oferuje im na co dzień. W ramach projektu, pomimo trwającego stanu pandemii COVID-19, dzieci i młodzież uczęszczająca do świetlicy, mogła skorzystać z pomocy psychologa i logopedy, nauczycieli języków angielskiego i niemieckiego oraz brać udział w zajęciach arteterapii i zajęciach rozwijających kompetencje informatyczne.

Działania związane z realizacją Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Wieluń na lata 2021-2025

Na realizację zadań Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Wieluń w roku 2021 ze środków własnych Gminy oraz Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Wieluń na rok 2021 wydatkowano: 15.749 zł

Pozytywny trend w polityce społecznej niewątpliwie stanowi stale spadająca liczba osób korzystająca ze środowiskowej pomocy społecznej (spadek z 1670 osób w roku 2011 do 853 osób w roku 2020, jak również spadek liczby przyznanych do datków mieszkaniowych (spadek z 6 346 w roku 2011 do 3 480 w roku 2020). Tendencja ta nie oznacza, że równie proporcjonalnie spadła liczba osób potrzebujących. Progi finansowe od których przyznawana jest pomoc, nie jest waloryzowana w tym samym tempie co wzrost inflacji czy wynagrodzeń. Pomoc nie jest przyznawana wtedy dlatego że dana osoba jej nie potrzebuje, ale dlatego, że z uwagi na wzrost jej dochodów (emerytury, renty), przestała być kwalifikowana do wsparcia w ramach pomocy socjalnej.



Rysunek 42 Pomoc społeczna w latach 2011-2020

WNIOSKI Z DIAGNOZY POLITYKI SPOŁECZNEJ

<i>OBSZAR</i>	<i>WNIOSKI</i>
ZAKRES ŚWIADCZONEJ POMOCY	Gmina prowadzi aktywną politykę wsparcia socjalnego, odpowiadając na potrzeby osób niepełnosprawnych, niesamodzielnych, ale również osób starszych. Zwłaszcza ten obszar w najbliższych latach wymagać będzie większej uwagi, z powodu starzejącego się społeczeństwa.
KOSZTY POMOCY SPOŁECZNEJ	Z uwagi na wzrost kosztów świadczeń i poprawiający się standard opieki, koszty wydatkowane na pomoc społeczną rosną i z uwagi na starzenie się społeczeństwa, prognozować można jej dalszy wzrost. W 2020 r. wydatki na pomoc społeczną wyniosły 47,5 mln zł.



EDUKACJA I WYCHOWANIE

Edukacja i wychowanie

W Gminie Wieluń działa 11 publicznych szkół podstawowych. Dziewięć szkół, w tym trzy miejskie, prowadzonych jest przez Gminę Wieluń. Pozostałe dwie szkoły: Szkoła Podstawowa SPSK im. Jana Pawła II w Kadłubie oraz Szkoła Podstawowa SPSK im. Bł. Ks. Maksymiliana Binkiewicza w Wieluniu przy ulicy Śląskiej, prowadzone są przez Stowarzyszenie Przyjaciół Szkół Katolickich w Częstochowie.

Na terenie miasta działają 4 samodzielne przedszkola publiczne, w tym jedno z oddziałami integracyjnymi (Publiczne Przedszkole nr 4 w Wieluniu), a ponadto przy każdej wiejskiej szkole podstawowej funkcjonowały oddziały przedszkolne. Od 2006 roku z budżetu Gminy Wieluń dotowane jest Niepubliczne Przedszkole Sióstr Antoninek przy ul. Śląskiej. Od 2011 roku dotowane są dwa niepubliczne punkty przedszkolne – „Odkrywczy Wiedzy” w Wieluniu i „Zielony Listek” w Dąbrowie.

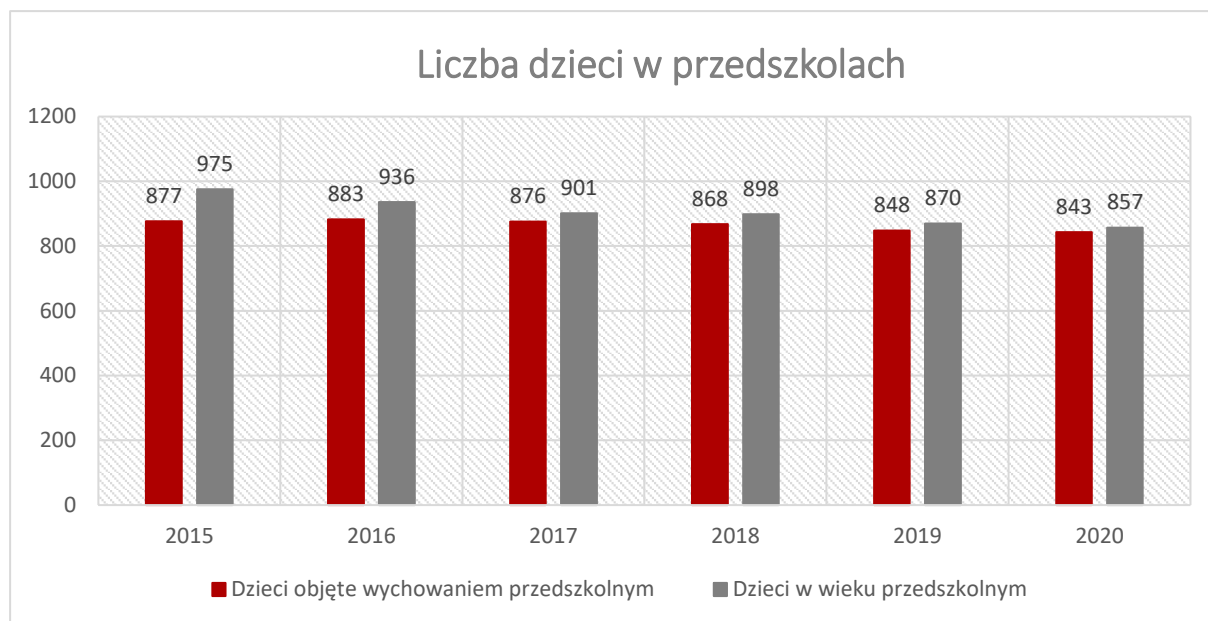
Organizacja pracy przedszkoli i szkół podstawowych w roku szkolnym 2020/2021 i 2020/2021 przedstawia tabela.

Szkoła/Przedszkole	Nauczyciele (etaty)		Uczniowie		Liczba klas		Oddziały Przedszkolne		Liczba wychowanków		Pracownicy administracji i obsługi	
	2020/2021	2021/2022	2020/2021	2021/2022	2020/2021	2021/2022	2020/2021	2021/2022	2020/2021	2021/2022	2020/2021	2021/2022
Szkoła Podstawowa nr 2 w Wieluniu	59,70	58,98	663	660	30	31	0	0	0	0	11,80	12,00
Szkoła Podstawowa nr 4 w Wieluniu	45,61	44,30	481	472	21	22	0	0	0	0	9,00	8,00
Szkoła Podstawowa nr 5 w Wieluniu	60,00	57,15	570	572	27	27	0	0	0	0	8,50	8,75
Szkoła Podstawowa w Gaszynie	15,83	13,89	94	91	7	7	1	1	20	21	3,00	3,00
Szkoła Podstawowa w Kurowie	15,12	15,13	117	112	8	8	2	2	50	48	3,75	3,75
Szkoła Podstawowa w Masłowicach	13,52	13,21	81	78	7	7	1	1	25	25	3,10	3,10
Szkoła Podstawowa w Bieniądżicach	17,79	18,00	156	163	9	9	2	2	48	49	3,98	3,98
Szkoła Podstawowa w Sieńcu	13,02	12,08	63	60	8	8	1	1	13	10	2,34	2,34
Szkoła Podstawowa w Rudzie	18,89	19,88	140	159	9	9	2	2	50	50	5,20	5,30
Publiczne Przedszkole nr 1 w Wieluniu	11,41	12,50	0	0	0	0	5	5	118	122	7,75	7,75
Publiczne Przedszkole nr 2 w Wieluniu	28,92	32,20	0	0	0	0	14	14	336	341	22,00	24,00
Publiczne Przedszkole nr 3 w Wieluniu	10,81	10,71	0	0	0	0	6	6	130	129	9,75	8,66
Publiczne Przedszkole nr 4 w Wieluniu	31,12	32,76	0	0	0	0	11	11	237	224	19,75	19,86
Razem	341,74	340,79	2365	2367	126	128	45	45	1027	1019	109,92	110,49

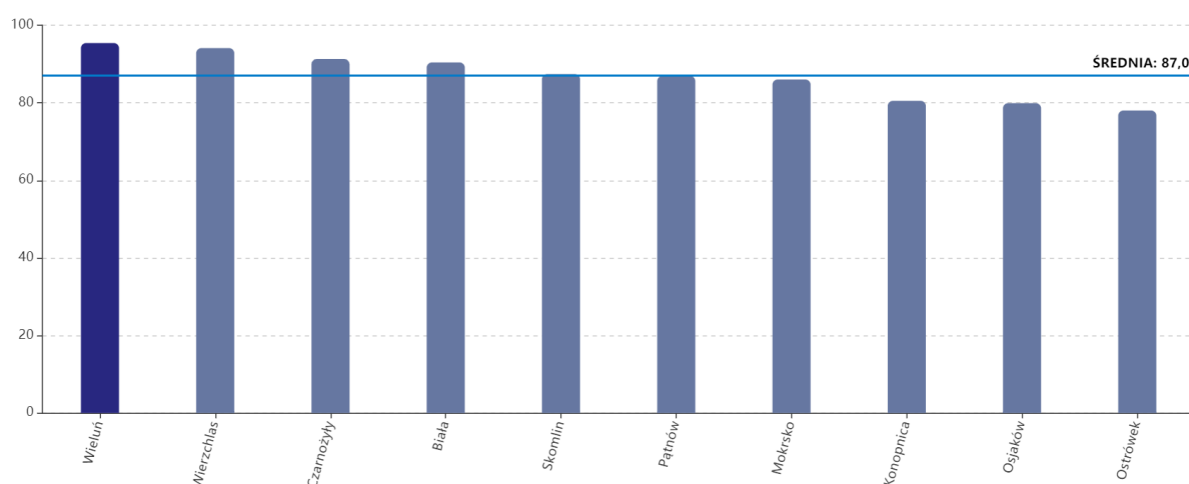
Rysunek 43 Dane organizacyjne szkół i przedszkoli za rok szkolny 2020/2021 i 2021/2022

EDUKACJA PRZEDSZKOLNA

Wg. danych Głównego Urzędu Statystycznego, liczba dzieci w przedszkolach jak i dzieci w wieku przedszkolnym spada, co jest efektem niżu demograficznego i opisanego wcześniej spadku liczby mieszkańców gminy. Zarazem rośnie współczynnik skolaryzacji, a więc odsetka dzieci uczęszczających do przedszkoli. Wynosi on za rok 2020 95,4%, przy średniej w regionie wynoszącej 87%.

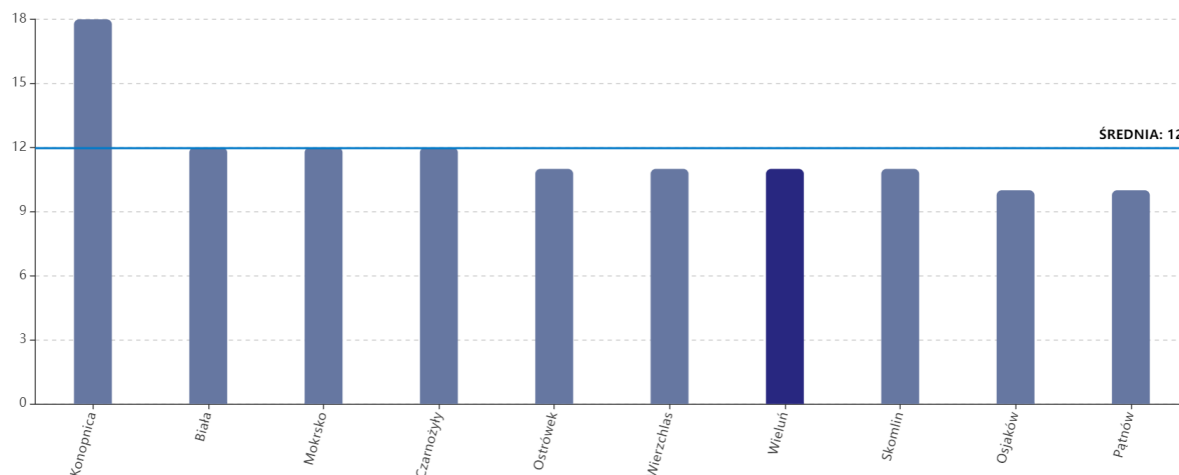


Rysunek 44 Liczba dzieci w przedszkolach



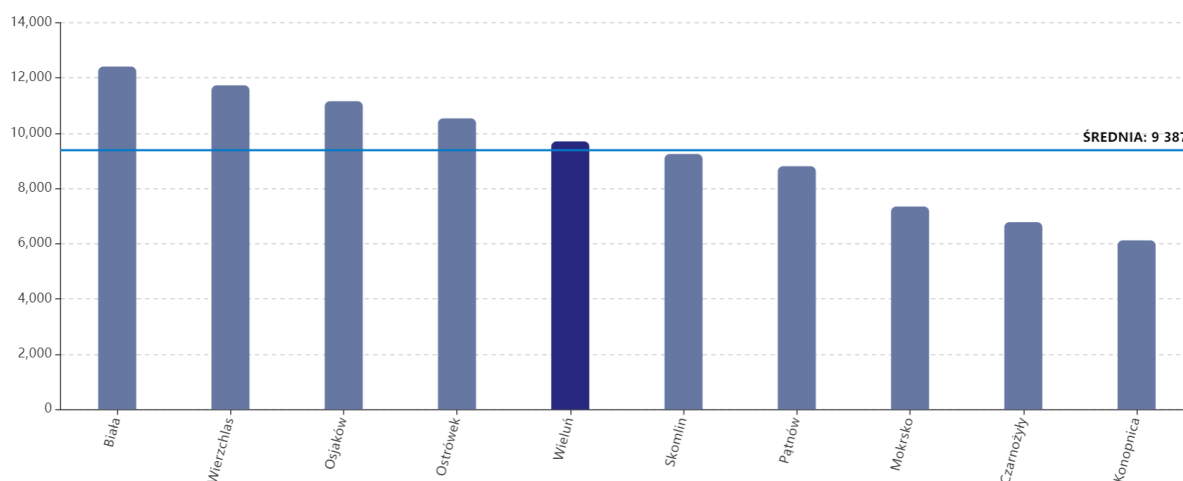
Rysunek 45 Współczynnik skolaryzacji w przedszkolach

Na jednego wychowawcę w przedszkolu przypada 11 dzieci, co jest wskaźnikiem niższym niż dla regionu, wynoszącym 12 dzieci na wychowawcę. Wraz z dalszym spadkiem dzieci w wieku przedszkolnym, liczba dzieci na wychowawcę będzie prawdopodobnie spadać.



Rysunek 46 Liczba dzieci w wieku przedszkolnym przypadająca na jeden etat nauczyciela

Koszt utrzymania dziecka w przedszkolu (z perspektywy wydatków gminnych), wynosi za rok 2020: 9 705 zł rocznie. Jest to wartość bliska średniej dla regionu wynosząca 9 387 zł rocznie. Warto jednak zaznaczyć, że w roku 2015, koszt ten wynosił 7 907 zł, a więc w ciągu 5 lat koszty utrzymania wzrosły o ok. 22%.



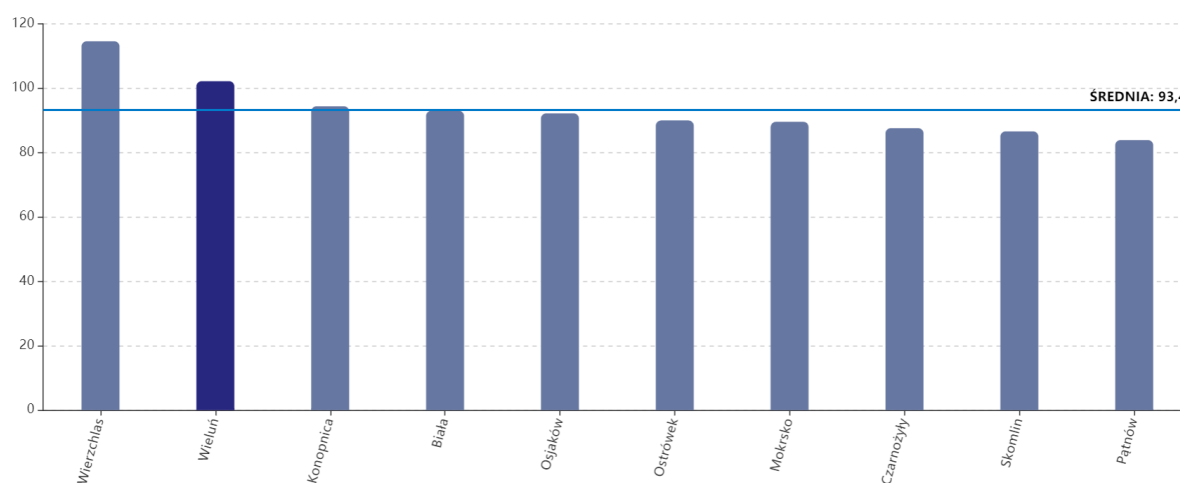
Rysunek 47 Średnie koszty budżetowe utrzymania 1 dziecka w przedszkolu

SZKOŁY PODSTAWOWE

Wg. danych Głównego Urzędu Statystycznego, liczba dzieci w szkołach podstawowych wzrosła, co jest jednak efektem zmiany systemu edukacji – wydłużenia edukacji podstawowej o klasy 7-8. efektem niżu demograficznego i opisanego wcześniej spadku liczby mieszkańców Gminy. Zarazem rośnie współczynnik skolaryzacji, a więc odsetka dzieci uczęszczających do szkół. Wynosi on za rok 2020 102,2%, przy średniej w regionie wynoszącej 93,4%. Wartość współczynnika powyżej 100, oznacza, że w szkołach podstawowych uczy się więcej dzieci niż tych które są w wieku szkolnym, a więc do szkół w Wieluniu uczęszczają dzieci z innych gmin.

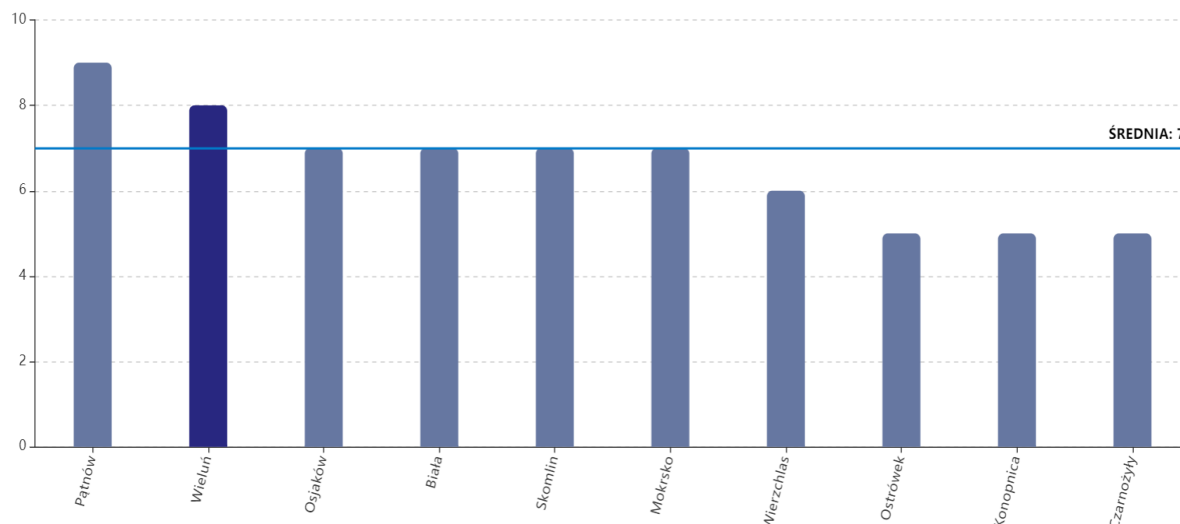


Rysunek 48 Liczba dzieci w szkołach podstawowych



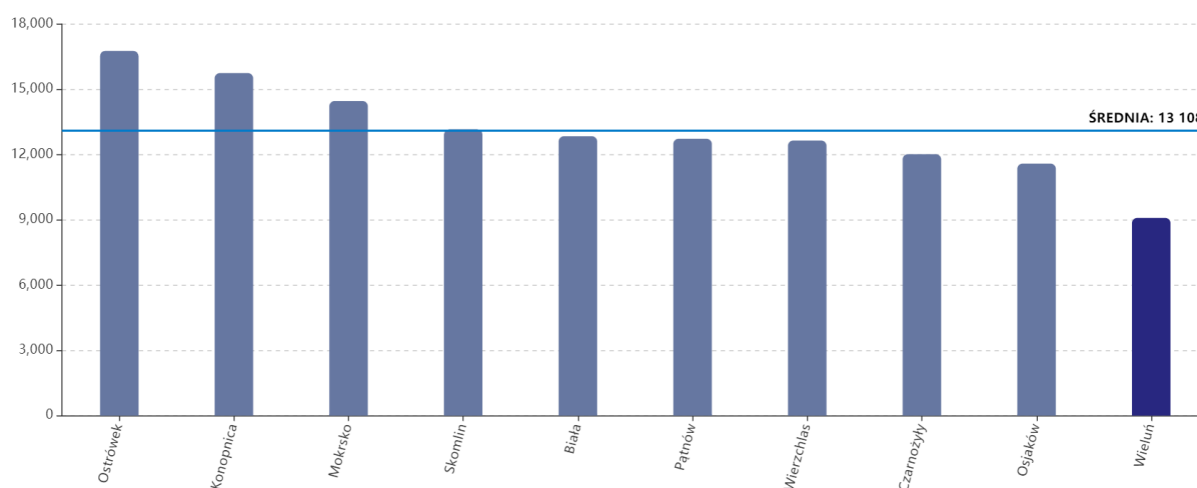
Rysunek 49 Współczynnik skolaryzacji w szkołach podstawowych

Na jednego wychowawcę w szkole przypada 8 dzieci, co jest wskaźnikiem wyższym niż dla regionu, wynoszącym 7 dzieci na nauczyciela. Wraz z dalszym spadkiem dzieci w wieku szkolnym, liczba dzieci na wychowawcę będzie prawdopodobnie spadać.



Rysunek 50 Liczba dzieci szkolnych przypadających na 1 etat nauczyciela w szkole podstawowej

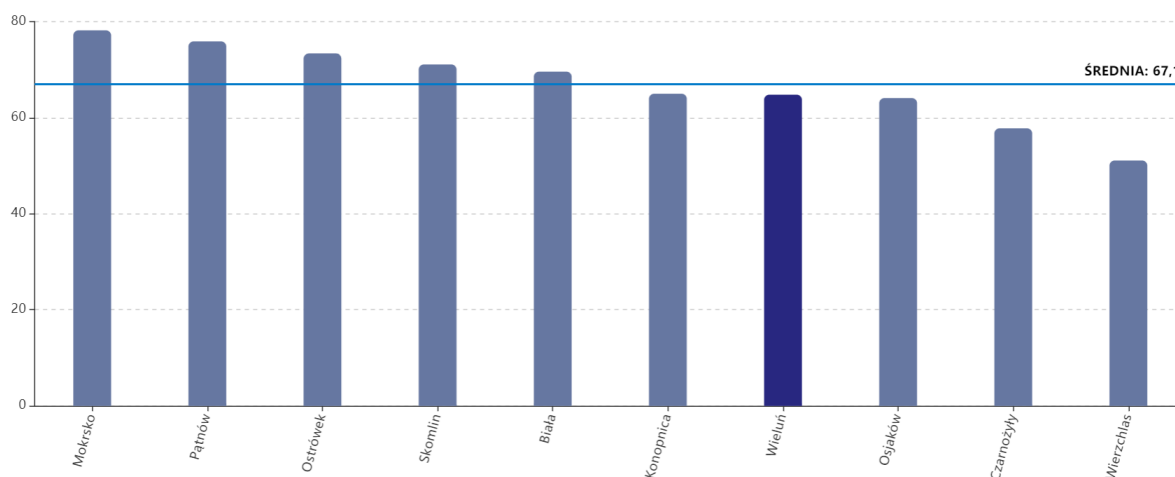
Koszt utrzymania dziecka w szkole (z perspektywy wydatków gminnych), wynosi za rok 2020: 9 090 zł rocznie. Jest to wartość znacząco niższa niż średnia dla regionu wynosząca 13 108 zł rocznie. Warto jednak zaznaczyć, że w roku 2015, koszt ten wynosił 6 187 zł, a więc w ciągu 5 lat koszty utrzymania wzrosły o ok 47%.



Rysunek 51 Średnie koszty budżetowe utrzymania 1 dziecka w szkole podstawowej

Jakość oferty edukacyjnej badać można na bazie dwóch współczynników. Kompetencji zatrudnianej kadry oraz wyników egzaminów.

W zakresie wskaźnika liczby nauczycieli dyplomowanych, a więc osób o największym poziomie kompetencji, w przypadku Gminy Wieluń, wskaźnik ten wynosi 64,8% i jest niższy od średniej gmin w regionie wynoszący 67,1%.



Rysunek 52 Wskaźnik nauczycieli dyplomowanych wśród nauczycieli ogółem w szkołach podstawowych

W zakresie wyników egzaminów kończących edukację podstawową. Zestawienie wyników egzaminów za lata 2019-2021 przedstawiono w tabeli. Wskazuje ona, że średnie wyniki większości egzaminów są porównywalne lub lepsze od średniej krajowej.

Przedmiot egzaminacyjny	Szkoła Podstawowa nr 2 w Wieluniu	Szkoła Podstawowa Nr 4 w Wieluniu	Szkoła Podstawowa nr 5 w Wieluniu	Szkoła Podstawowa w Masłowicach	Szkoła Podstawowa w Gaszynie	Szkoła Podstawowa w Sienku	Szkoła Podstawowa w Rudzie	Szkoła Podstawowa w Bieniądżicach	Szkoła Podstawowa w Kurowie	Powiat	Kraj
2018/2019											
Język angielski	66,03	60,45	58,93	56,21	42,5	61,19	57,78	68,44	50,53	55,68	59
Matematyka	52,67	44,71	41,14	41,82	28,33	70	60,56	49,79	48,07	45,94	45
Język polski	68,98	62,92	66,25	79,64	66,25	78,86	71,33	69,13	67,05	66,21	63
Średnia w szkole ze wszystkich przedmiotów	62,56	56,03	55,44	59,22	45,69	70,02	63,22	62,45	55,22	55,94	55,67
Różnica = szkoła - kraj	6,89	0,36	-0,23	3,56	-9,97	14,35	7,56	6,79	-0,45	0,28	0,00
2019/2020											
Język angielski	56,29	57,15	63,53	25,12	65,33	51,56	55,24	77,58	57,62	50,48	54
Matematyka	55,71	52,01	53,14	43,81	46	64,17	51,43	67,88	53,81	49,22	46
Język polski	62	63,18	67,88	62	55,6	57	61,14	68,18	60,57	57,77	59
Średnia w szkole ze wszystkich przedmiotów	58,00	57,45	61,52	43,64	55,64	57,58	55,94	71,21	57,33	52,49	53,00
Różnica = szkoła - kraj	5,00	4,45	8,52	-9,36	2,64	4,58	2,94	18,21	4,33	-0,51	0,00
2020/2021											
Język angielski	74,23	62,32	71,87	42,75	73	38,6	77,7	65,87	64,79	62,71	66
Matematyka	54,72	51,46	47,13	44,25	61,67	47,2	53,6	58,67	48,21	50,44	47
Język polski	65	56,12	58,7	51,63	71,67	57,6	57,5	67,27	54,11	58,75	60
Średnia w szkole ze wszystkich przedmiotów	64,65	56,63	59,23	46,21	68,78	47,80	62,93	63,94	55,70	57,30	57,67
Różnica = szkoła - kraj	6,98	-1,03	1,57	-11,46	11,11	-9,87	5,27	6,27	-1,96	-0,37	0,00

Najlepszy wynik w Gminie Wieluń

Wynik poniżej średniej krajowej

Najgorszy wynik w Gminie Wieluń

Rysunek 53 Zestawienie wyników egzaminów po szkole podstawowej

Wydatki na oświatę stanowią znaczny udział w budżecie Gminy Wieluń. Udział kosztów utrzymania szkół podstawowych i przedszkoli w ogólnej kwocie wydatków w latach 2020 – 2021 oscylują wokół ¼ wszystkich wydatków budżetu Gminy.

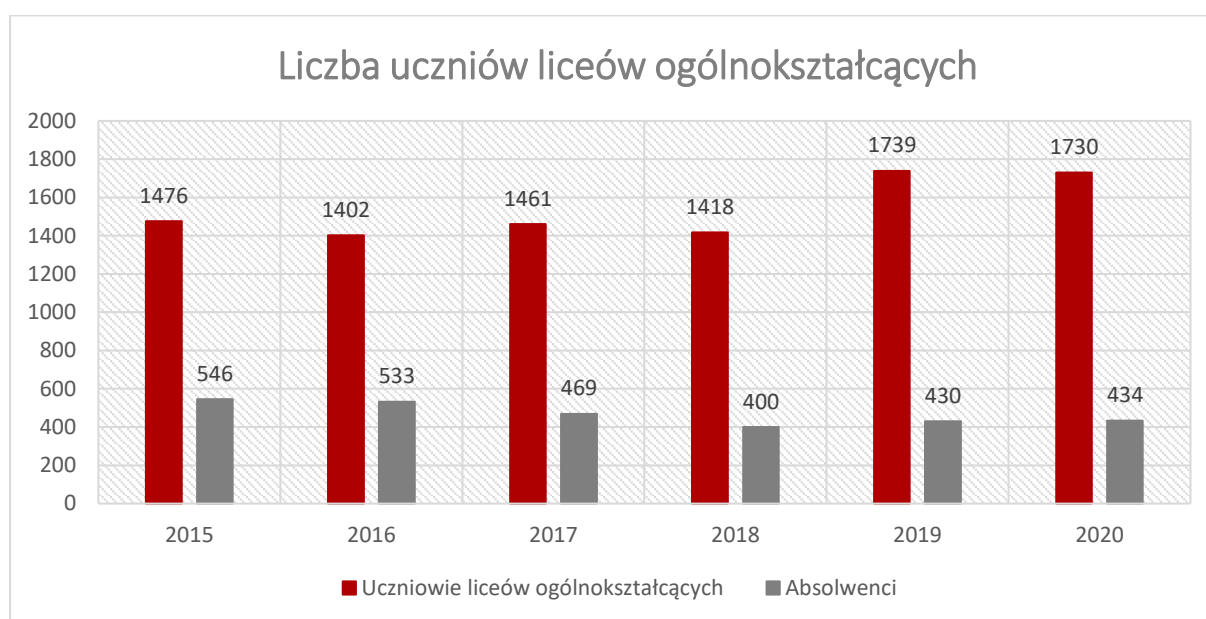
W 2021 r. wydatki na koszty funkcjonowania szkół prowadzonych i dotowanych przez Gminę Wieluń, oddziałów dla dzieci sześciolletnich i specjalnych form kształcenia i wychowania, wyniosły 29 666 567 zł, podczas gdy subwencja oświatowa wyniosła 23 245 444 zł. Subwencja pokrywa zatem 78,36% kosztów funkcjonowania szkół.

EDUKACJA OGÓLNOKSZTAŁCĄCA

Organizacja nauczania na poziomie ponadpodstawowym nie jest zadaniem gminy, a przynależy do kompetencji powiatu. Edukację ogólnokształcącą prowadzą dwie placówki:

1. I Liceum Ogólnokształcące im. Tadeusza Kościuszki w Wieluniu;
2. II Liceum Ogólnokształcące im. Janusza Korczaka w Wieluniu.

Na poziomie edukacji średniej również zauważalny jest niż demograficzny – spadek liczby absolwentów. Wzrost uczniów w latach 2019-2020, wynikał ze zmiany systemu edukacji, wydłużający edukację w liceach do 4 lat.



Rysunek 54 Liczba uczniów - licea ogólnokształcące

EDUKACJA ZAWODOWA

Zespół Szkół nr 1 w Wieluniu kształci w trzech typach szkół: Technikum oraz Branżowa Szkoła I i II Stopnia. Szkoła przygotowuje zawodowo uczniów w obszarach: ekonomicznym, logistycznym, architektonicznym, budowlano-geodezyjnym i gastronomicznym.

Zespół Szkół nr 2 w Wieluniu kształci w trzech typach szkół: Technikum oraz Branżowa Szkoła I i II Stopnia. Kierunki kształcenia – technikum:

- Technik mechatronik - klasa patronacka Stowarzyszenia Lakiernictwa Przemysłowego
- Technik obsługi turystycznej

- Technik pojazdów samochodowych
- Technik organizacji reklamy
- Technik grafiki i poligrafii cyfrowej
- Technik informatyk
- Technik elektryk- klasa patronacka Ania Holding

Kierunki kształcenia - branżowa I stopnia

- Mechanik monter maszyn i urządzeń- klasa patronacka Wielton S.A.
- Operator obrabiarek skrawających- klasa patronacka Zugil S.A.
- Kierowca mechanik
- Operator maszyn i urządzeń do przetwórstwa tworzyw sztucznych- klasa patronacka Patrol Group Sp. z o.o.
- Mechanik pojazdów samochodowych

Kierunki kształcenia - branżowa II stopnia

- Mechanik pojazdów samochodowych

Zespół Szkół nr 3 w Wieluniu kształci w dwóch typach szkół: Technikum oraz Branżowa Szkoła I Stopnia

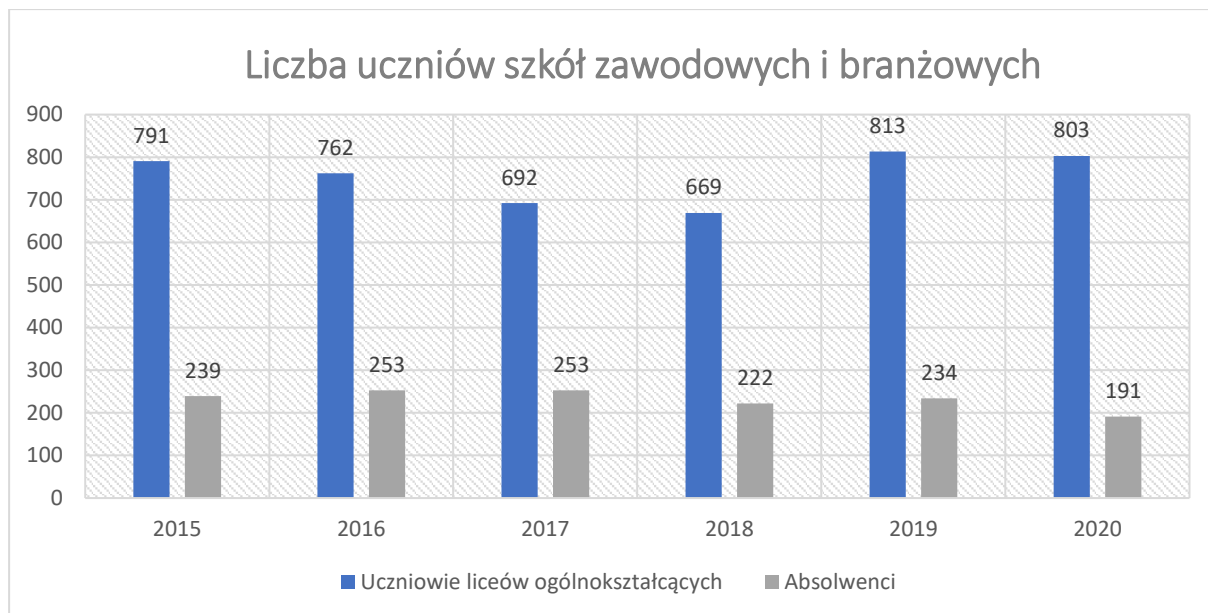
Kierunki kształcenia – technikum:

- Technik teleinformatyk;
- Technik handlowiec;
- Technik spedytor;
- Technik programista;

Kierunki kształcenia - branżowa I stopnia – kształcenie na kierunkach: kucharz, sprzedawca, cukiernik, piekarz, przetwórcza mięsa, elektryk, elektromechanik, ślusarz, fryzjer, stolarz, krawiec, cieśla, blacharz samochodowy, elektromechanik.

Wg. danych Głównego Urzędu Statystycznego liczba uczniów szkół zawodowych i branżowych, również odnotowuje tendencję spadkową. Wzrost uczniów w latach 2019-2020, wynikał ze zmiany systemu edukacji. Pozytywnym zjawiskiem jest uruchamianie klas w partnerstwie z lokalnymi przedsiębiorcami. Rozwiązanie takie przynosi podwójną korzyść. Uczniowi gwarancję zatrudnienia,

a pracodawcy wykwalifikowanego pracownika, kształconego pod kątem procesów produkcyjnych prowadzonych w przedsiębiorstwie.



WNIOSKI Z DIAGNOZY WYCHOWANIA I EDUKACJI

<i>OBSZAR</i>	<i>WNIOSKI</i>
POZIOM KSZTAŁCENIA	Wyniki egzaminów po szkole podstawowej wskazują, że poziom kształcenia w szkołach podstawowych jest na poziomie dobrym, zbliżonym do średniej krajowej. Choć nie jest to zadanie gminy, na terenie Wielunia rozwija się szkolnictwo zawodowe. W szczególności pozytywnym zjawiskiem są klasy branżowe prowadzone we współpracy z lokalnymi przedsiębiorcami.
KOSZTY EDUKACJI	Subwencja budżetowa nie pokrywa kosztów utrzymania systemu edukacji, które obciążają ok 1/4 całego budżetu Gminy. Równocześnie spada liczba uczniów na wszystkich szczeblach edukacji, co pogarsza wskaźników kosztu na jednego ucznia.
PROGNOZY ZMIAN	Wraz ze spadkiem liczby mieszkańców i gwałtownym spadkiem liczby nowych urodzeń, spodziewać się należy spadku liczby uczniów w szkołach i przedszkolach, co może skutkować koniecznością zmian w systemie edukacji – zmniejszeniem liczby nauczycieli i placówek oświatowych.



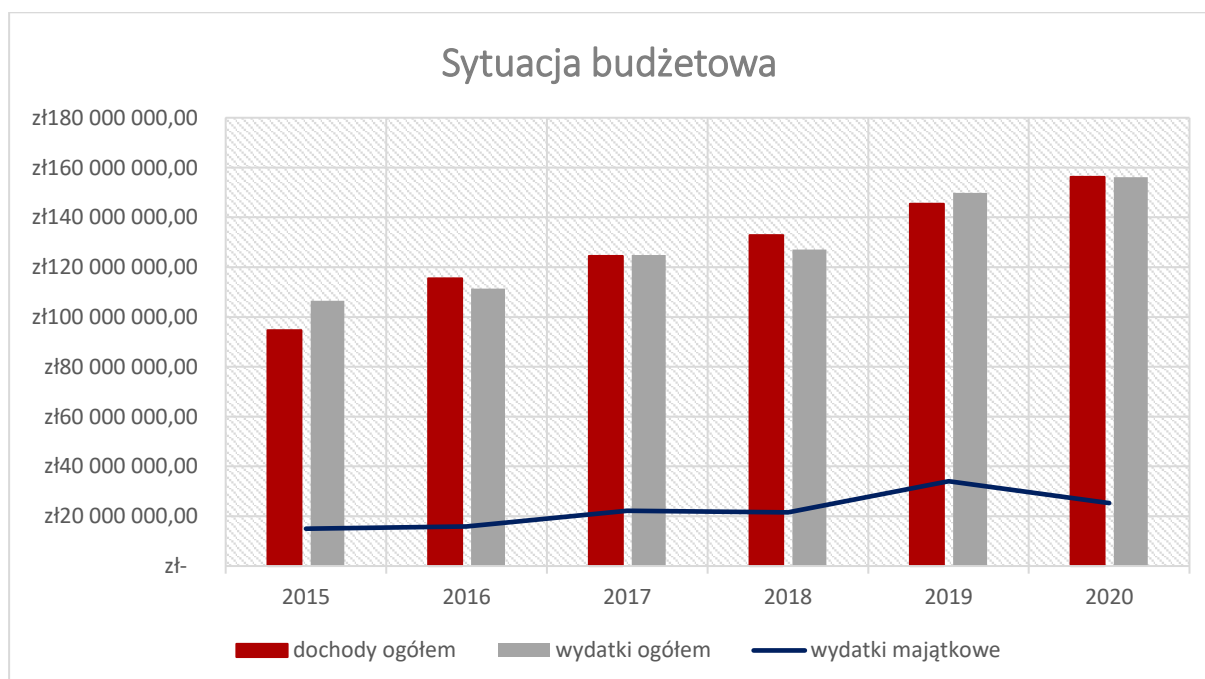
FINANSE SAMORZĄDOWE

Finanse samorządowe

Działania określone w strategii rozwoju gminy muszą być poparte możliwościami i chęcią ich realizacji, również w kontekście zapewnienia ich finansowania. W ramach oceny ram finansowych dokonano oceny kondycji finansowej gminy z perspektywy zdolności do ponoszenia wydatków inwestycyjnych w okresie obowiązywania Strategii, a więc w perspektywie do roku 2030. Ocenę tą przeprowadzono z perspektywy sytuacji budżetowej w latach ubiegłych oraz prognoz zawartych w Wieloletniej Prognozie Finansowej.

Gmina Wieluń znajduje się w okresie intensywnego wzrostu budżetowego. Dochody ogółem w latach 2015-2020 wzrosły z 94,7 mln zł w 2015 r. do 156,3 mln zł w 2020 r. z czego dochody własne w latach 2015-2020 wzrosły z 57,5 mln zł w 2015 r. do 81,3 mln zł w roku 2020 tj. o 41%.

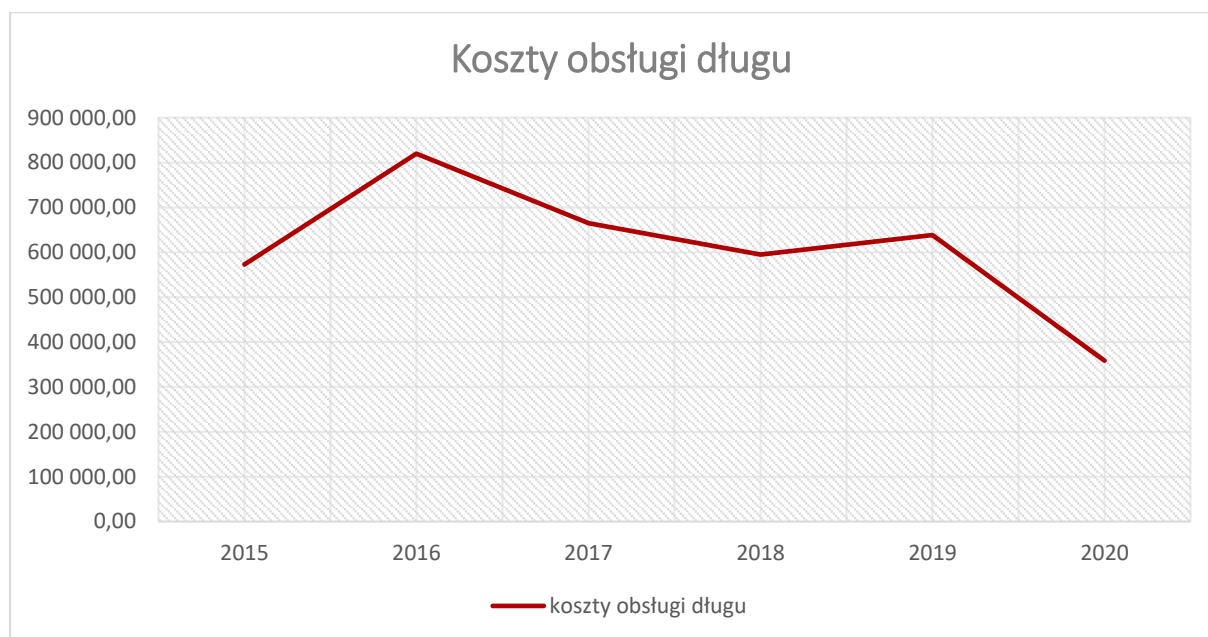
Większy budżet, umożliwił również zwiększenie gminnych wydatków i nakładów inwestycyjnych. Wydatki ogółem w roku 2015 wyniosły 106,5 mln i wzrosły do 2020 do kwoty 156,1 mln zł. Wydatki majątkowe - inwestycyjne, wzrosły w analogicznym okresie 15,9 mln do 25,3 mln zł. Stanowiły zatem ok. 15% wydatków całkowitych.



Rysunek 55 Przegląd sytuacji budżetowej za lata 2015-2020

Aktualna sytuacja gospodarcza spowodowała, że w efekcie wysokiej inflacji od października główna stopa procentowa NBP została podniesiona z 0,1 do 6,0% proc. obecnie. Wzrost taki bardzo mocno

uderza w samorządy, które są mocno zadłużone. Jak wskazują szacunki, wzrost kosztów obsługi zadłużenia może odnotować nawet dwukrotny skok. Co istotne z tej perspektywy, w ostatnich latach koszty obsługi zadłużenia spadały. W 2015 r. wynosiły 572 tys. zł, natomiast w roku 2020 spadły do 358 tys. zł. Wzrost kosztów obsługi zadłużenia nie stanowi zatem zagrożenia dla stabilności budżetowej Miasta.



Rysunek 56 Koszty obsługi długu w latach 2015-2020

Wpływ na sytuację budżetową Miasta i możliwość ponoszenia wydatków inwestycyjnych determinują przede wszystkim poza pozyskiwanymi funduszami zewnętrznymi, wpływy ze źródeł podatkowych. Największy udział we wpływach budżetowych ma udział w podatku dochodowym oraz w podatku od nieruchomości. Wzrost wartości wpływów z podatku PIT rosnący w latach ubiegłych wraz ze wzrostem wynagrdzoień mieszkańców Gminy, został zahamowany ulgami oraz zwolnieniami podatkowymi. To co jest ulgą dla mieszkańców, pomniejsza również wpływy budżetowe Gminy. Pozytywną tendencję wykazują natomiast wpływy z podatku CIT, które wzrosły w latach 2017-2020 o ponad 100% z 0,98 mln zł do 1,935 mln zł. Jednak ciągle w stosunku do dochodów powiązanych z PIT, nie jest to znacząca wartość. Z perspektywy budżetowej dużo istotniejsze jest przyciąganie nowych mieszkańców i przeciwdziałanie depopulacji, niż przyciąganie nowych firm. Niski udział gmin w podatku CIT, nie jest bowiem w stanie zrekompensować wpływów podatkowych z PIT.

Wysoką dynamikę wzrostu i coraz większy udział w dochodach gminy wykazuje podatek od środków transportowych. W roku 2015 przychów z tego tytułu wyniósł 2,8 mln zł, w roku 2017 4,1 mln zł, a w roku 2020 5,9 mln zł. Istotna z tej perspektywy jest działalność Gminy zmierzająca do stworzenia

Wielunia jako marki związanej z niskimi podatkami transportowymi. Pokazana tendencja, wskazuje, że niskie podatki faktycznie przyciągają firmy transportowe, które rejestrują swoją działalność na terenie Gminy.

Zestawienie wpływów podatkowych za lata 2017-2020 przedstawiono w tabeli.

Tabela 15 Główne wpływy podatkowe za lata 2017-2020

	2017	2018	2019	2020
DOCHODY PODATKOWE - PIT	27 701 673,00 zł	29 735 982,00 zł	32 674 042,00 zł	31 774 235,00 zł
DOCHODY PODATKOWE - CIT	979 332,77 zł	1 331 798,45 zł	1 619 471,17 zł	1 935 784,03 zł
DOCHODY PODATKOWE - PODATEK ROLNY	714 338,65 zł	712 037,28 zł	718 858,03 zł	692 692,27 zł
DOCHODY PODATKOWE - PODATEK LEŚNY	65 116,46 zł	67 598,80 zł	65 824,11 zł	66 761,04 zł
DOCHODY PODATKOWE - PODATEK OD NIERUCHOMOŚCI	14 711 134,72 zł	14 691 021,32 zł	15 477 576,82 zł	14 234 366,40 zł
DOCHODY PODATKOWE - PODATEK OD ŚRODKÓW TRANSPORTOWYCH	4 136 152,25 zł	5 028 927,30 zł	5 533 793,80 zł	5 921 945,42 zł

Nieopokojącym zjawiskiem jest wzrost wydatków bieżących, które wzrosły od 2015 r. z 95,7 mln zł do 130,8 mln zł. wydatki bieżące „blokuje” budżet i ograniczają zdolność inwestycyjną Gminy. W szczególności na dalszy wzrost wydatków bieżących negatywnie rzutuje wzrost cen paliw i energii oraz wzrost kosztów wynagrodzeń.

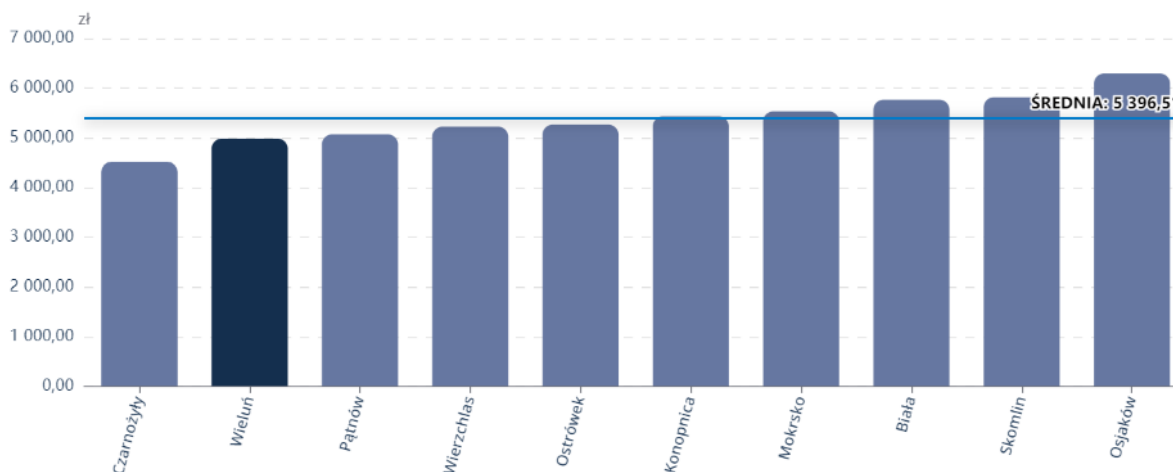
Prognoza finansów publicznych zawarta w Wieloletniej Prognozie Budżetowej wskazuje, że w dalszej perspektywie wytraca się dodatnia dynamika wpływów budżetowych na spadek wpływów budżetowych, co jest związane m.in. z malejącą liczbą mieszkańców. Wskaźnik dochodów na jednego mieszkańca w roku 2020 wyniósł 4 991,04 zł i jak wskazują dane GUS, jest to jedna z niższych wartości zarówno w województwie, jak i powiecie. Średnia wojewódzka wynosi 5 941,34 zł, a powiatowa 5 396,51 zł.

Porównanie z innymi gminami

Obszar tematyczny: Wybrane dane statystyczne

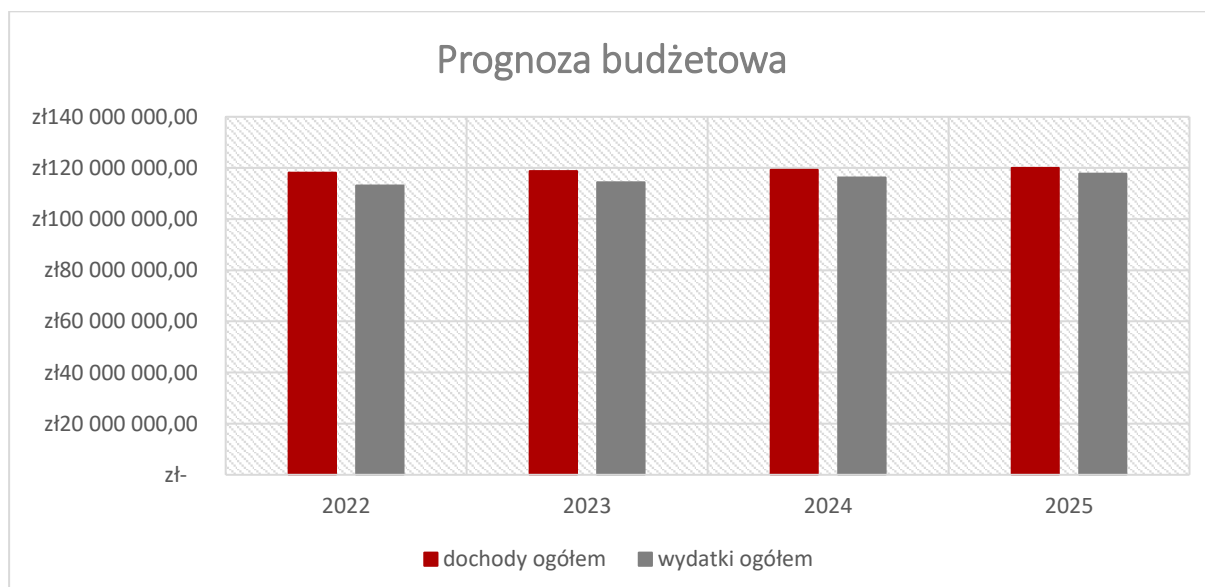
Wskaźnik: Dochody ogółem budżetu gminy na 1 mieszkańca [zł]

Rok: 2020



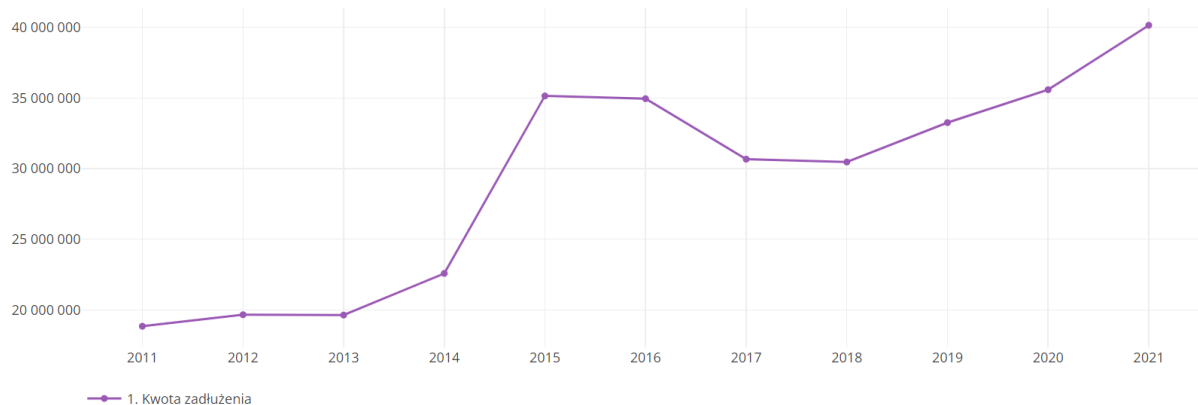
Rysunek 57 Porównanie dochodów budżetowych na 1 mieszkańca

W latach 2015 – 2020 liczba mieszkańców Gminy spadła z 32 088 osób do 31 313, a więc o 695 osób. Przy obecnym wskaźniku dochodów, wynoszącym wskazane wyżej 4 991,04 zł, oznacza to 3,47 mln zł utraczonych dochodów budżetowych rocznie. Dalszy spadek liczby mieszkańców przyczynić się może do pogorszenia sytuacji budżetowej Gminy, który będzie trudny do zrekomensowania z innych źródeł podatkowych. Prognozę budżetu na lata 2022-2025 wskazuje wykres.

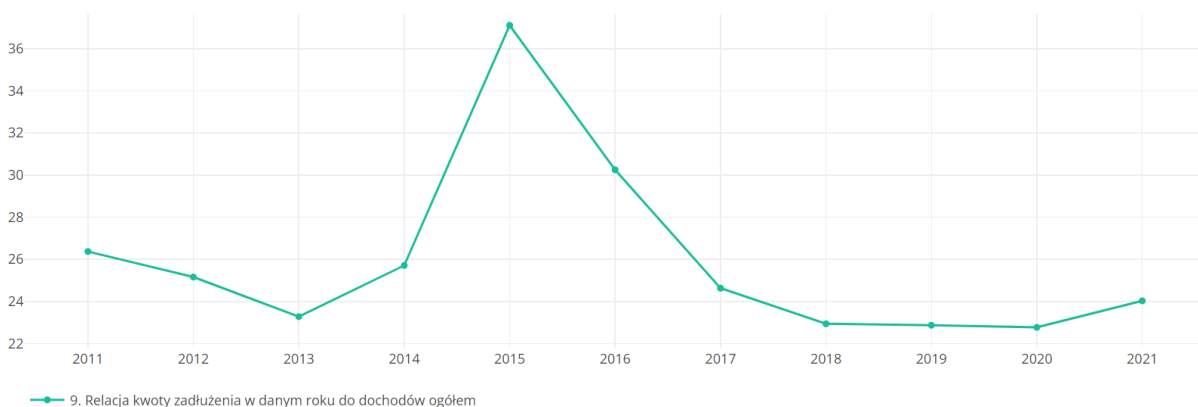


Rysunek 58 Prognoza budżetowa na lata 2022-2025

Zadłużenie Gminy na przestrzeni lat 2011-2021 wzrastało, przy czym zmiana ta w latach 2015-2021 nie była znacząca w perspektywie całego budżetu Gminy. W 2011 wskaźnika zadłużenia Gminy wyniósł 26,37%, podczas gdy w 2021 spadło do 24,03%. Poziom zadłużenia nie stanowi zatem zagrożenia dla budżetu Gminy.



Rysunek 59 Kwota zadłużenia w latach 2011-2021



Rysunek 60 Stopień zadłużenia Gminy Wieluń w latach 2011 - 2021

WNIOSKI Z DIAGNOZY FINANSÓW SAMORZĄDOWYCH

<i>OBSZAR</i>	<i>WNIOSKI</i>
STAN BUDŻETU	Sytuacja budżetowa Gminy jest stabilna. W latach 2015-2020, dochody wzrosły o 41%, równocześnie spadały w tym czasie systematycznie koszty obsługi długu. W najbliższych latach stan budżetu uzależniony będzie przede wszystkim od presji inflacyjnej – rosnących cen energii i stóp procentowych, które podnoszą poziom wydatków bieżących i koszty obsługi zadłużenia.
STRUKTURA PRZYCHODÓW	Wskaźnik dochodów na jednego mieszkańca w roku 2020 wyniósł 4 991,04 zł i jak wskazują dane GUS, jest to jedna z niższych wartości zarówno w województwie, jak i powiecie. W dużej mierze budżet opiera się na wpływach z podatku PIT, które wraz ze spadkiem liczby mieszkańców – maleją.
PROGNOZA BUDŻETOWA	Rosnące wpływy budżetowe z udziału w podatku CIT, nie rekompensują ubytku we wpływach w podatku PIT wynikającego z ogólnokrajowych ulg oraz spadku liczby mieszkańców. Dużym wsparciem dla utrzymania rosnących wpływów do budżetu jest podatek od środków transportu.

SPIS TABEL

Tabela 1 Stan jakości wód powierzchniowych na terenie Gminy	13
Tabela 2 Charektertstyka JCWPd	14
Tabela 3. Charakterystyka punktów pomiarowych wód podziemnych badanych w ramach monitoringu regionalnego na terenie Gminy Wieluń.....	15
Tabela 4 Odczyn pH w punkcie monitoringowym gleb na terenie Gminy Wieluń	17
Tabela 5 Charakterystyka gleb na terenie Gminy Wieluń.....	18
Tabela 6. Liczba ludności na terenie województwa łódzkiego, powiatu wieluńskiego i Gminy Wieluń w latach 2017-2020.....	21
Tabela 7. Liczba mieszkańców na terenie Gminy Wieluń w podziale na płeć w latach 2010-2020.....	22
Tabela 8 Struktura wielkości podmiotów gospodarczych zarejestrowanych na terenie Gminy Wieluń.....	28
Tabela 9. Zbiorcza tabela klimatyczna dla Gminy Wieluń	40
Tabela 10. Pomniki przyrody na terenie Gminy Wieluń.....	43
Tabela 11 Natężenie ruchu na drogach krajowych	59
Tabela 12 Charakterystyka sieci kanalizacyjnej na terenie Gminy.....	64
Tabela 13 Charakterystyka sieci wodociągowej	65
Tabela 14 Powody przyznania pomocy finansowej i w naturze w latach 2020 i 2021.....	82
Tabela 15 Główne wpływy podatkowe za lata 2017-2020.....	109

SPIS ILUSTRACJI

Rysunek 1 Położenie Gminy Wieluń	7
Rysunek 2 Granice złóż na terenie Gminy Wieluń	11
Rysunek 3. Liczba mieszkańców Gminy Wieluń w latach 2010-2020	21
Rysunek 4. Zmiany liczby mieszkańców na terenie Gminy Wieluń w latach 2010-2020 w podziale na płeć....	22
Rysunek 5 Liczba ludności w podziale na płeć	23
Rysunek 6 Dynamika zmiany grup ludności na terenie Gminy Wieluń	23
Rysunek 7 Saldo migracji w latach 2011-2020	24
Rysunek 8 Łączny efekt migracji i przyrostu naturalnego w latach 2011-2020.....	24
Rysunek 9 Podmioty gospodarcze zarejestrowane na terenie Gminy Wieluń.....	27
Rysunek 10 Liczba podmiotów gospodarczych na 10 tys. mieszkańców - Wieluń na tle gmin regionu.	28
Rysunek 11 Liczba zatrudnionych na terenie Gminy Wieluń, lata 2015-2020	29
Rysunek 12 Liczba bezrobotnych, lata 2015-2020	29
Rysunek 13 Liczba mieszkańców w wieku produkcyjnym, lata 2011-2020	30
Rysunek 14 Liczba osób trwale bezrobotnych, lata 2011-2020	30
Rysunek 15 Liczba absolwentów szkół średnich, lata 2011-2020	31
Rysunek 16 Stopa bezrobocia w Wieluniu na tle gmin regionu.	31
Rysunek 17 Przeciętne miesięczne wynagrodzenie na terenie powiatu wieluńskiego, lata 2011-2020.....	32
Rysunek 18 Przeciętne wynagrodzenia - średnie wojewódzkie na koniec roku 2020	32
Rysunek 19 Liczba uczniów w szkołach średnich na 1000 mieszkańców	33
Rysunek 20 Dostępne grunty Łódzkiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej na terenie Wielunia	34
Rysunek 21. Wykres temperatur dla Gminy Wieluń w 2019 r.....	38
Rysunek 22. Wykres opadów dla Gminy Wieluń w 2019 roku.....	38
Rysunek 23. Wykres średniego nasłonecznienia dla Wielunia w 2019 roku.....	39
Rysunek 24 Przebieg Korytarza ekologicznego na terenie Gminy Wieluń	41
Rysunek 25 Stan jakości powietrza – maksymalne poziomy stężenie zanieczyszczenia tlenkami siarki	45
Rysunek 26 Stan jakości powietrza – poziomy stężenie zanieczyszczenia tlenkami azotu	46
Rysunek 27: Stan jakości powietrza – poziomy stężenie zanieczyszczenia pyłem PM _{2,5}	47
Rysunek 28: Stan jakości powietrza – poziomy stężenie zanieczyszczenia pyłem PM ₁₀	48
Rysunek 29: Stan jakości powietrza – poziomy stężenie zanieczyszczenia B(a)P	49
Rysunek 30 Stan jakości powietrza – poziomy stężenie zanieczyszczenia CO	50
Rysunek 31 Układ komunikacyjny Gminy Wieluń	58
Rysunek 32 Przebieg potoków ruchu źródło: Studium Transportowe dla miasta Wieluń wraz z koncepcją tras rowerowych oraz projektem planu zrównoważonej mobilności miejskiej	59

Rysunek 33 Mapa tras komunikacji autobusowej w Wieluniu	60
Rysunek 34 Rozpływ potoków pasażerskich	61
Rysunek 35 Odsetek korzystających z sieci kanalizacyjnej	64
Rysunek 36 Strefy energetyczne w Polsce - energia wiatru	66
Rysunek 37 Mapa nasłonecznienia Polski	69
Rysunek 38 Wskaźnik długości ścieżek rowerowych na 100 km ² powierzchni	73
Rysunek 39 Wskaźnik przestępczości (liczba spraw na 10 tys. mieszkańców) w latach 2013-2020	77
Rysunek 40 Liczba wypadków przy pracy w latach 2011-2020	78
Rysunek 41 Pomoc społeczna w latach 2011-2020	92
Rysunek 42 Dane organizacyjne szkół i przedszkoli za rok szkolny 2020/2021 i 2021/2022	95
Rysunek 43 Liczba dzieci w przedszkolach	96
Rysunek 44 Współczynnik skolaryzacji w przedszkolach	96
Rysunek 45 Liczba dzieci w wieku przedszkolnym przypadająca na jeden etat nauczyciela	97
Rysunek 46 Średnie koszty budżetowe utrzymania 1 dziecka w przedszkolu	97
Rysunek 47 Liczba dzieci w szkołach podstawowych	98
Rysunek 48 Współczynnik skolaryzacji w szkołach podstawowych	98
Rysunek 49 Liczba dzieci szkolnych przypadających na 1 etat nauczyciela w szkole podstawowej	99
Rysunek 50 Średnie koszty budżetowe utrzymania 1 dziecka w szkole podstawowej	99
Rysunek 51 Wskaźnik nauczycieli dyplomowanych wśród nauczycieli ogółem w szkołach podstawowych	100
Rysunek 52 Zestawienie wyników egzaminów po szkole podstawowej	101
Rysunek 53 Liczba uczniów - licea ogólnokształcące	102
Rysunek 54 Przegląd sytuacji budżetowej za lata 2015-2020	107
Rysunek 55 Koszty obsługi długu w latach 2015-2020	108
Rysunek 56 Porównanie dochodów budżetowych na 1 mieszkańca	110
Rysunek 57 Prognoza budżetowa na lata 2022-2025	110
Rysunek 58 Kwota zadłużenia w latach 2011-2021	111
Rysunek 59 Stopień zadłużenia Gminy Wieluń w latach 2011 - 2021	111



Urząd Miejski w Wieluniu
plac Kazimierza Wielkiego 1
98-300 Wieluń

<https://um.wielun.pl>